

TAMPEREEN YLIOPISTO

Hanna Ojala

”In the name of security”

—

Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin turvallisuusdiskurssit 1974–1983

Historian pro gradu -tutkielma

Tampere 2012

Tampereen yliopisto
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

OJALA HANNA: *"In the name of security"* – Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin turvallisuusdiskurssit 1974–1983.

Pro gradu -tutkielma, 105 s. + liitteet 4 s.
Historia
Marraskuu 2012

Pro gradu -tutkielmani käsittelee israelilaista turvallisuutta. Tarkastelen tutkielmassani kahden pääministerin, Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin turvallisuusdiskursseja. Analyysini kohdistuu pääministereiden luomiin sosiaalisiin konstruktioihin turvallisuudesta. Tarkastelen heidän käyttämiään diskursseja, täten niitä verrattain eheitä merkityssuhteiden kokonaisuuksia, jotka rakentavat todellisuutta tietyllä tavalla. Metodisena pohjana käytän retoriikan tutkimusta sekä sosiaalista konstruktionismia. Retoriikan tutkimuksessa tutkimukseni teoreettinen pohja on Chaïm Perelmanin argumentaatioteoriassa. Tarkastelen pääministereiden käyttämää retoriikkaa laajemmasta näkökulmasta kuin pelkästä retoriikan tutkimuksesta, jonka vuoksi teoreettisena viitekehysenä toimii myös diskurssianalyysi sekä sosiaalinen konstruktionismi.

Tarkastelen Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin turvallisuusdiskurssin kokonaiskuvaa ulkopoliittisten lähteiden kautta. Lähdeaineistonani toimii Israelin ulkoministeriön julkaisemat kokoamateokset ulkopoliittisista dokumenteista (*Israel's Foreign Relations – Selected Documents*). Lähdeaineistoni koostuu pääministerin ulko- ja turvallisuuspoliittikkaa käsittelevistä puheista, erilaisista julkilausumista sekä haastatteluista. Analysoimalla näitä lähteitä retorisiin keinoin on mahdollista saavuttaa kattava käsitys israelilaisesta turvallisuusdiskurssista. Israelilaisessa yhteiskunnassa vallitsi murros 1970-luvun lopulla, joka johti maata itsenäistymisestä asti hallinneen työväenpuolueen väistymiseen oikeistohallituksen noustessa valtaan vuonna 1977. Aikarajaukseni muodostaa mielenkiintoisen lähtökohdan tutkimukselle, sillä keskeisenä tutkimustehtävänäni on täten myös selvittää, erosiko työväentaustaisen Yitzhak Rabinin turvallisuusdiskurssi oikeistolaisen Menachem Beginin vastaavasta.

Israelilaisessa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa keskeisimpiä teemoja on turvallisuus ja sen vahvistaminen. Poliitiikassa vaikuttaa voimakas turvallisuusdoktriini ja sen puhuntamuoto turvallisuusdiskurssi. Turvallisuusdoktriini on ollut määräävä tekijä israelilaisen yhteiskunnan rakentumisessa, turvattomuus ja turvallisuuden korostaminen ovat sisäänrakennettuja israelilaiseen poliittiseen kulttuuriin. Turvattomuuden taustalla vaikuttaa juutalaisten kollektiivinen muisti sekä kansallinen narratiivi, joiden mukaan juutalaiset ovat olleet uhattuina aina. Narratiivin mukaan juutalaiset pystyisivät saavuttamaan turvallisuuden palaamalla Israeliin. Valtion historia on kuitenkin sotien jaksottama; turvallisuutta ei saavutettu juutalaisen Israelin valtion perustamisella, Israel on 'arabimeren reunalla'. Taustalla narratiivissa vaikuttaa sionismi, kollektiivinen muisti puolestaan rakentuu vahvasti holokaustin muiston päälle. Israel kokee olevansa yksin Israel-vastaisessa maailmassa. Tarkastelen pääministereiden turvallisuuden representaatioita myös tätä kontekstia vasten.

Tutkielmani rakentuu temaattisesti neljän eri osa-alueen varaan. Tarkastelen kummankin pääministerin turvallisuusdiskurssia suhteessa Yhdysvaltoihin, arabeihin, maa-alueeseen geopolitiittisena kokonaisuutena sekä kansainväliseen yhteisöön. Temaattinen jaotteluni perustuu

Israelin entisen apulaispuolustusministeri Yisrael Talin esitykseen Israelin turvallisuusdoktriinista. Yhdysvallat olen nostanut tarkasteluun Talin esityksen ulkopuolelta. Israelin ja Yhdysvaltojen välillä on kansainvälispoliittisesti erityislaatuinen suhde ja Yhdysvalloilla on merkittävä rooli Israelin turvallisuudessa. Tämän vuoksi on perusteltua tarkastella myös Yhdysvaltoja osana israelilaista turvallisuusdiskurssia. Suhde Yhdysvaltoihin näyttäytyy molempien pääministereiden turvallisuusdiskursseissa molemmin puolisena suhteena. Samalla korostuu Israelin valtion itsenäisyys suhteessa ulkopuolisiin tekijöihin. Kansallisen narratiivin mukaan arabit ovat muodostaneet Israelille ensisijaisen turvallisuusuhan. Tätä aspektia korostaa Rabin turvallisuusdiskurssissaan. Begin puolestaan solmi rauhansopimuksen Egyptin kanssa vuonna 1979, jonka vuoksi hänen turvallisuusdiskurssiaan ei palvellut arabien demonisoiminen. Beginin turvallisuusuhkana puolestaan näyttäytyi PLO. Suhtautuminen maa-alueisiin on Rabinilla strategista, kun Begin puolestaan nostaa keskiöön ideologiset lähtökohdat. Kansainvälinen yhteisö esittäytyy molempien pääministereiden turvallisuusdiskursseissa epäluotettavana: Rabin perustelee tätä näkemystä muun maailman arabimyönteisyydellä kun puolestaan Begin nostaa esiin holokaustin. Pääministereistä Rabin esitti turvallisuusdiskurssinsa lähtökohtaisesti strategiselta kannalta, ja olen nimennyt tämän strategiseksi turvallisuusdiskurssiksi. Beginin turvallisuusdiskurssi pohjasi puolestaan voimakkaasti holokaustiin sekä ideologisiin lähtökohtiin: tätä turvallisuusdiskurssia kutsun pelon turvallisuusdiskurssina.

Strategisen turvallisuusdiskurssin korvasi vuonna 1977 pelon turvallisuusdiskurssi, joka on säilynyt ideologisena taustatekijänä Israelissa aina 2010-luvulle saakka. Turvallisuusdiskurssi vaikuttaa edelleen voimakkaana israelilaisessa yhteiskunnassa. Näiden turvallisuusdiskurssien kehityksen hahmottaminen mahdollistaa syvällisemmän ymmärryksen Lähi-idän nykyisestä tilanteesta.

Sisällysluettelo

JOHDANTO	1
1.1 TUTKIMUSKYSYMYS JA AIKARAJAUS	1
1.2 <i>"IN THE NAME OF SECURITY"</i> – ISRAELILAINEN TURVALLISUUSDOKTRIINI JA TURVALLISUUSDISKURSSI	6
1.3 METODIT	8
1.5 LÄHTEET	13
1.4 TUTKIMUSKIRJALLISUUS	15
TAUSTOITUS.....	19
2.1 ISRAELIN VALTION HISTORIASTA	19
2.2 SIONISMI	25
2.3 ISRAEL JUUTALAISENA YHTEISKUNTANA	28
2.4 SIIRTOKUNNAT	29
2.5 ISRAELIN POLIITTINEN KENTTÄ	30
2.6 ISRAELIN ULKOPOLITIIKKA	34
ANALYYSIOSA.....	37
3. YITZHAK RABIN (3.6.1974–20.6.1977)	37
3.1 <i>"THE MORAL SPIRIT THAT BINDS US"</i> – YHDYSVALLAT OSANA YITZHAK RABININ TURVALLISUUSDISKURSSIA	40
3.2 <i>"THE ARAB-ISRAELI CONFLICT"</i> – ARABIT YITZHAK RABININ TURVALLISUUSDISKURSSISSA	45
3.3 <i>"DEFENSIBLE BOUNDARIES"</i> – MAA-ALUE GEOPOLIITTISENA KYSYMYKSENÄ YITZHAK RABININ TURVALLISUUSDISKURSSISSA	50
3.4 <i>"NO JUSTICE FROM THE UNITED NATIONS"</i> – KANSAINVÄLINEN YHTEISÖ YITZHAK RABININ TURVALLISUUSDISKURSSISSA	54
4. MENACHEM BEGIN (20.6.1977–16.9.1983)	59
4.1 <i>"THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES AND THE GOVERNMENT OF ISRAEL AGREE TO DISAGREE"</i> – MENACHEM BEGININ TURVALLISUUSDISKURSSIN YHDYSVALLAT	61
4.2 <i>"THE ARABS OF ISRAEL"</i> – ARABIT MENACHEM BEGININ TURVALLISUUSDISKURSSISSA	66
4.3 <i>"THIS BOND BETWEEN OUR PEOPLE AND THIS LAND IS ETERNAL"</i> - MAA-ALUEET GEOPOLIITTISENA KYSYMYKSENÄ MENACHEM BEGININ TURVALLISUUSDISKURSSISSA	73
4.4 <i>"NO ONE CAME TO OUR RESCUE"</i> – KANSAINVÄLINEN YHTEISÖ MENACHEM BEGININ TURVALLISUUSDISKURSSISSA	80
5. PÄÄTELMÄT	85
LÄHTEET	92
YITZHAK RABIN (3.6.1974–20.6.1977).....	93
MENACHEM BEGIN (20.6.1977–16.9.1983).....	96
KIRJALLISUUS	101

LEHTIARTIKKELIT	105
LIITE 1. YK:N JAKOEHDOTUSKARTTA VUODELTA 1947.	106
LIITE 2. ISRAELIN KARTTA 1947-1967.	107
LIITE 3. ISRAELIN KARTTA VUODEN 1967 SODAN JÄLKEEN.....	108
LIITE 4. ISRAELIN JA EGYPTIN VÄLISTEN SOPIMUKSIEN ALUELUOVUTUKSET.	109

JOHDANTO

1.1 Tutkimuskysymys ja aikarajaus

“Israel, going on 60, is still at the same mental stage as the day it was born. It is still guided by raw, existential fear. It is still searching for the most elementary thing in human and national life: protection and shelter, preferably behind a nice brave soldier – the one with the biggest gun. Today, reflecting on our response to the rise of Hamas [victory in the parliamentary elections], it is hard to say whether existential dangers have shaped our primeval mentality or this mentality plays a role in cultivating those dangers.”¹

Doron Rosenblumin kommentti vuodelta 2006 avaa osuvasti Israelin ulko- ja sisäpolitiikan määräävintä aspektia: pelkoa ja siitä aiheutuvaa jatkuvan suojelun ja suojan hakemista. Israelilaisen politiikan keskeisin teema on turvallisuus ja sen vahvistaminen. Israelilaisen historiallisen narratiivin mukaan valtio on itsenäistymisestään saakka joutunut puolustautumaan aggressiivisia ja juutalaisten tuhoon tähtääviä arabeita vastaan. Israel on tämän narratiivin mukaan yksin valtavan ’arabimeren’ reunalla.² Valtiossa elää voimakas turvallisuusdoktriini ja sen puhuntamuoto, turvallisuusdiskurssi. Poliittisen turvallisuusdiskurssin tunnuslause on *”in the name of security”*. Diskurssi pohjaa voimakkaasti kysymykseen Israelin valtion maa-alueista ja on yksi keskeisimmistä kysymyksistä yhteiskunnan poliittisessa organisoitumisessa ja järjestäytymisessä.³ ’Israelin maan’ (Eretz Yisrael) turvaamiseksi Israel etsi itsenäistymisestään lähtien myös ulkopoliittista turvaa. Aluksi valtio pyrki puolueettomuuteen turvatakseen asetoimitukset ja taloudellisen tuen mahdollisimman monesta eri lähteestä. Vuodesta 1967 eteenpäin Israelin pääasiallinen tukija niin aseteknologisesti, diplomaattisesti kuin taloudellisestikin, on ollut Yhdysvallat.⁴

Turvallisuus- ja uhka-ajattelu on keskiössä nykypäivänkin Israelissa. Uhkakuvat ovat muuttuneet, mutta turvallisuusdiskurssi elää voimakkaana. Israelin ulkoministeriön sivuilta löytyy kuvaava

¹ Doron Rosenblum, *When the penny drops*, Haaretz 3.3.2006.

² Chapin Metz 2002, 76.

³ Newman 2011, 51, 54–55.

⁴ Juusola 2005, 104–105.

linkki: *The Iranian Threat*⁵, joka kuvaa israelilaisesta näkökulmasta Israeliin tällä hetkellä kohdistuvaa ensisijaista turvallisuushkaa – ydinase-Irania. Israelin nykyinen pääministeri Benjamin Netanyahu korostaa voimakkaasti Iranin Israelille muodostamaa turvallisuushkaa.⁶ Pääministeri Netanyahu:n retoriikassa turvallisuusdiskurssi tulee esiin muun muassa seuraavalla tavalla:

*“Tremendous historic forces are working in the area in opposition to regional peace, and they will continue to unsettle our environment. On a day to day basis, they work to destroy the State of Israel and they are interested in undermining any peace agreement – those that have been signed and those that we hope to sign in the future.”*⁷

Israelin valtion olemassaolo ja sen turvallisuus on tämän retoriikan mukaisesti edelleen uhattuna. Turvallisuus on keskeisessä asemassa Israelin valtion politiikkaa tarkastellessa. Turvallisuusdoktriinin ja turvallisuusdiskurssin kehitymislinjojen hahmottaminen antaa välineitä tarkastella nykypäivän Lähi-idän ja Israelin poliittista tilannetta. Turvallisuuskäsitteen merkityksen ymmärtäminen israelilaisessa yhteiskunnassa on myös avainasemassa pyrittäessä näkemään Israel/Iran -akselin kipukohtia.

Israelin ja Yhdysvaltojen välistä suhdetta tulee 2000-luvulla puolestaan tarkastella myös osana laajempaa länsimaisen ja islamilaisen maailman kohtaamista. Israelin ja Yhdysvaltojen suhde ei ole tavanomainen kahden valtion välinen liittolaisuus tai valtiosuhde. 2000-luvun länsimaisen ja islamilaisen maailman konflikteissa nämä kaksi valtiota rinnastetaan usein yhdeksi. Leon Hadar kuvaa tätä rinnastusta nimeämällä Israelin paikalliseksi apulaissheriffiksi (*local deputy*), kun puolestaan Yhdysvallat on sheriffi (*sheriff*).⁸ Islamilaiselle maailmalle Israel edustaa länsimaisen kolonialismin perillistä ja muslimien (palestiinalaisten) alistajaa, ja samalla Yhdysvaltojen vasallia. Arabimaailmassa on antipatioita jo pelkästään juutalaista valtiota kohtaan, ja Yhdysvaltojen voimakas osallistuminen Lähi-idän politiikkaan ei edesauta Israelin asemaa arabimaailman silmissä.

⁵ The Iranian Threat, Israelin ulkoministeriön sivut. <http://www.mfa.gov.il/mfa/the%20iranian%20threat/overview/> (luettu 13.3.2012).

⁶ Kts. mm. PM Netanyahu address UN General Assembly, 27.9.2012.

⁷ PM Netanyahu's Speech at the Institute for the National Security Studies' Conference on Security Challenges, 29.5.2012

⁸ Hadar 2009, 355.

Keskeistä pyrittäessä hahmottamaan israelilaista turvallisuusdiskurssia on myös se kulttuuris-historiallinen konteksti, josta turvallisuusdiskurssit nousevat. Tämä kulttuuris-historiallinen kokonaisuus on kiinni menneissä tapahtumissa, mutta ennen kaikkea yhteisön jäsenten jaetussa ymmärryksessä siitä, mitä on tapahtunut. Yhteiskunnat rakentuvat erilaisista tehtävistä, tekijöistä sekä instituutioista, mutta ennen kaikkea jäsenistään. Yksilöiden tulee identifioida itsensä ryhmän (täten yhteiskunnan) jäseniksi, jotta ryhmä on olemassa. Kansalliset historialliset narratiivit ovat sosiaalisen identiteetin muodostumisessa, ylläpidossa ja vahvistamisessa ehdottomassa keskiössä.⁹ Ne luovat sen identiteetin, johon yksilö itsensä kiinnittää. Historia kertoo ryhmän syvimmästä olemuksesta: esi-isien kärsimykset ja sankarilliset teot vahvistavat ryhmän solidaarisuutta, kuten Toshi asian esittää.¹⁰ Samalla historialliset narratiivit luovat linssin, jonka kautta yhteiskunnan jäsenet tarkastelevat todellisuutta ja luovat kuvaa tulevaisuudesta.¹¹ Narratiivien keskiössä on yhteisön kollektiivinen muisti, joka harvoin reflektoi historiallista 'totuutta'. Lähinnä tämä muisti kuvastaa yhteisön käsitystä 'totuudesta' siten, että se palvelee yhteisön nykyisiä tarpeita mahdollisimman hyvin.¹² Narratiivit muodostavat ja voimistavat sosiaalista identiteettiä. Rotberg luonnehtii narratiivin myös yhdeksi 'selviytymismekanismiksi' konfliktitilanteessa. Tällöin narratiiveilla oikeutetaan omia arvoja ja tekoja sekä perustellaan niin oman kuin vastapuolen heikkouksia ja epäonnistumisia.¹³

Israelilainen tai juutalainen narratiivi koostuu juutalaisten yhteisesti jaetuista uskomuksista. Lyhyesti esiteltynä israelilainen vallitseva historiallinen narratiivi perustuu raamatulliselle ajatukselle, jonka mukaan juutalaiset palasivat Israelin maahan, täten Palestiinaan, lunastaakseen Jumalan heille lupaaman maan takaisin itselleen. Juutalaisten henkinen ja fyysinen turvallisuus pystyttäisiin turvaamaan tämän lunastuksen jälkeen. Narratiivi korostaa juutalaisten hyväntahtoisuutta sekä halua elää rauhanomaisesti rinnakkain alueen arabien kanssa. Arabien poliittinen johto ei kuitenkaan ollut valmis hyväksymään juutalaisten 'paluuoikeutta' ja aloitti väkivaltaisen kampanjan juutalaisten 'heittämiseksi mereen'. Arabien poliittisen johdon haluttomuus yhteistyöhön on täten siis juutalaisten ja palestiinalaisten konfliktin taustalla. Israelin valtion itsenäisyysjulistuksen jälkeinen arabien aloittama hyökkäyssota oli lisätodiste arabien väkivaltaisuudesta ja halusta tuhota juutalaiset. Israel haluaa rauhaa, ja konflikti jatkuu ainoastaan, koska arabit ja palestiinalaiset eivät ole valmiita tunnustamaan Israelin olemassaolon oikeutta ja

⁹ Bar-Tal & Salomon 2006, 33, 39.

¹⁰ Toshi 2008, 14.

¹¹ Bar-Tal & Salomon 2006, 36.

¹² Rotberg 2006, 4.

¹³ Rotberg 2006, 3–4.

täten hyväksymään rauhaa.¹⁴ Tämä asetelma muodostaa turvallisuuskoktiiriinin lähtökohdan, jonka kautta turvallisuuskiskurssi rakentuu.

Tutkimukseni päätarkoituks on selvittää israelilaista turvallisuuskiskurssia työväenpuoluetta edustavan Yitzhak Rabinin ja oikeistolaisen Menachem Beginin puheiden kautta. Keskeisenä kysymyksenä täten on myös näiden kahden pääministerin turvallisuuskiskurssien erot. Tutkimuskysymyksen pohjaksi olen ottanut Israelin entisen apulaispuolustusministerin Yisrael Talin määrittelemän turvallisuuskoktiiriinin, jossa hän esittää Israelin turvallisuuskiskurssin lähtökohdaksi neljä erillistä teemaa: arabit, Israelin ja arabimaailman välisen asymmetrian, Israelin maapinta-alan sekä suhtautumisen kansainväliseen yhteisöön.¹⁵ Tarkastelen näitä tekijöitä lähdeaineiston pohjalta. Näkyykö Yisrael Talin esittämät turvallisuuden teemat minkälaisina lähdeaineistossa? Olen nostanut pääotsikoiksi arabit, suhtautumisen maa-alueisiin, näkemykset kansainvälisestä yhteisöstä sekä Yhdysvallat osana turvallisuuskiskurssia. En tarkastele Yisraelin Talin esittämää Israelin ja arabimaailman välistä asymmetriaa erillisenä osana, sillä kyseinen tekijä nousee esille muissa osa-alueissa. Yhdysvaltojen ja Israelin 'erityissuhteen' (viitaten muun muassa Leon Hadarin aiempaan esitykseen) vuoksi nostin tarkasteluun – Yisrael Talin turvallisuuskoktiiriinän lisäksi – vielä Yhdysvaltojen merkityksen osana Israelin turvallisuutta. Yhdysvallat osana valtion turvallisuutta nousi voimakkaasti esiin myös lähdeaineistosta, jonka vuoksi koin tärkeäksi ottaa tämän mukaan myös analyysiini.

Israelilaisessa poliittisessä järjestelmässä pääministeri käyttää ylintä poliittista valtaa. Pääministerin valta-asemaa ei ole sellaisenaan kirjoitettu valtion peruslakeihin: laki määrittelee pääministerin hallituksen johtajaksi. Pääministerin roolista on kuitenkin muodostunut vaikutusvaltainen tehtävä, ja vaikka tehtävää kuvaillaan termillä *'first among equals'*, pääministeri on hallituksen agendan luoja ja vaikutusvallallaan kykeneväinen ohjailemaan muiden hallitusjäsenten valintoja etenkin ulkopoliittikan ja turvallisuuskysymysten saralla.¹⁶ Pääministerin korostuneen aseman johdosta voidaan katsoa, että kulloisellakin pääministerillä on määrittelyvaltaa suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan. Pääministerin käyttämä retoriikka ja sitä kautta muodostuvat sosiaaliset konstruktiot ovat vaikutusvaltaisia israelilaisen yleisön keskuudessa. Tämän vuoksi on perusteltua tarkastella pääministerin turvallisuuskiskurssia ja niitä poliittisia todellisuuksia, joita hän retoriikallaan luo.

¹⁴ Juusola 2005, 20.

¹⁵ Tal 2000, 41–44.

¹⁶ Clive & Jones 2002, 33–34.

Tarkastelen pääministereiden retoriikallaan luomia turvallisuuden sosiaalisia konstruktioita juutalaisen kansallisen narratiivin valossa. Rosenblumin kysymykseen pohjaten: oliko ensin muna vai kana – luovatko ’eksistentiaaliset vaarat’ turvallisuusmentaliteetin vai muodostaako tämä diskurssi näitä ’vaaroja’? Kuinka siis israelilaisessa poliittisessa puhunnassa kuvataan turvallisuutta, miten se perustellaan, kuinka nämä ’eksistentiaaliset vaarat’ nähdään osana poliittista todellisuutta ja minkä merkityksen Yhdysvallat saa osana turvallisuusdiskurssia. Tutkimuskysymystäni lähestyn Chaïm Perelmanin retoriikan tutkimuksen kautta. Retoriikan tutkimuksella pyrin tuomaan esiin ne turvallisuusdiskurssit, jotka luovat sosiaalisia konstruktioita turvallisuudesta.

Aikarajaukseni muodostuu Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin peräkkäisistä pääministerikausista (Rabin 3.6.1974–20.6.1977 ja Begin 20.6.1977–16.9.1983). Olen valinnut kyseisen aikakauden ja kyseiset pääministerit israelilaisen yhteiskunnan murrosvaiheen vuoksi. Menachem Begin oli ensimmäinen oikeistolainen pääministeri Israelin historiassa ja hänen valtaannousua kuvaillaan ’maanjärjestyksenä’ ja ’täyskäännöksenä’. Zalman Avit ja Daphna Levit kirjoittavat, kuinka tämän jälkeen mikään ei ollut enää entisellään, ”*things were never the same again*”.¹⁷ Menachem Begin oli myös ensimmäinen pääministeri, joka solmi rauhan arabimaan kanssa. Tarkastelujakso tuottaa täten hedelmällisen lähtökohdan tutkimukselle. Pääministereiden ideologiset lähtökohdat olivat merkittävän erilaiset. Yitzhak Rabin edusti keskusta-vasemmistoa ja korosti strategisia lähtökohdita, Menachem Begin puolestaan edusti oikeistoa ja oli korostuneen ideologinen pääministeri.

Lähestyn aineistoa temaattisesti. Kronologian olen rajannut ainoastaan siihen, että tarkastelen pääministerit toimintakausien järjestyksessä. Olen nostanut tiettyjä kansainvälispoliittisia ja poliittisia tapahtumia esille silloin, kun ne ovat vaikuttaneet selkeästi turvallisuuspuhunsaan. Luonnollisesti kummatkin pääministerit ovat korostaneet kansainvälis- sekä sisäpoliittisista syistä hieman eri asioita: aineistosta on noussut kuitenkin selvästi esille edellä esittämäni teemat ja tarkastelen näitä tuoden esiin poliittisten tapahtumien aiheuttamat erot. Tutkimustehtäväni ei ole selvittää kronologisesti turvallisuusdiskurssin muodostumista vaan hahmottaa kummankin pääministerin kaudelta turvallisuusdiskurssin kokonaiskuva.

¹⁷ Kts. esim. Reich 2008, 109 ja Amit & Levit 2011, 90.

1.2 "In the name of security" – israelilainen turvallisuuskokiriini ja turvallisuuskiskurssi

Israelin turvallisuuskokiriini perustuu ajatukseen valtion olemassaolon turvaamisesta. Israelin poliittinen johto on uskonut alusta asti, että valtion alueellinen ja henkinen turvallisuus on jatkuvassa vaarassa.¹⁸ Taustalla vaikuttaa 'few against the many' -ajattelu, jonka mukaan Israel on yksin 'arabimeren' keskellä niin demografisesti, maantieteellisesti kuin kansainvlispoliittisestikin. Pministeri Rabin muotoilee asian seuraavasti haastattelussa 20.9.1974: "... most countries in the world identified themselves with the Arab approach for the solution of the conflict".¹⁹ Turvallisuusajattelu läpileikkaa koko yhteiskunnan eikä täten rajoitu pelkstn sotilaalliseen tai poliittiseen puoleen. Puolustusmenot ovat massiiviset (Maoz esittä, kuinka yksi kahdeksasta tuotetusta dollarista menee puolustuksen yllpitmiseen²⁰), ja jokainen israelilainen käy armeijan – sodan aikana koko kansakunta on reservissä. Juusolan analyysin mukaan armeijan ja puolustuslaitoksen korostuneen aseman taustalla on nimenomaan valtion syntyhistoria, holokaustin muisto ja jatkuva sodan uhka.²¹ Samaa analyysiä jatkaa muun muassa Bar-Or, joka jäljittää israelilaisen turvallisuuskulttuurin juuret aina Yishuvin²² aikoihin asti.²³

Turvallisuuskokiriini on pysynyt suhteellisen muuttumattomana Israelin itsenäistymisestä saakka. Valtion ensimmäinen pministeri David Ben-Gurion muotoili uuden valtion turvallisuusuhat, jotka edelleen vaikuttavat politiikan muodostukseen Israelissa. Flapan esittä tämän ben-gurionismiksi: juutalaisten ylivoimainen voimakkuus on ainoa keino rauhaan.²⁴ Yisrael Tal esittää israelilaisen turvallisuuskokiriinin seuraavasti. Kokiriinin ensimmäisenä oletuksena on arabimaailman vihamielisyys Israelia kohti: arabit ovat halukkaita tuhoamaan Israelin heti, kun se on mahdollista. Toisekseen Israelin ja arabimaiden välillä vallitsee olennainen asymmetria niin geografisesti kuin demografisesti: Israel on 'altavastaaja' ja pieni tekijä niin asukasluvultaan kuin maa-alueellisesti suhteessa arabeihin. Israelin valtion maa-alue linkittyy myös turvallisuuskokiriinin kolmanteen kohtaan, jonka mukaan Israelin maapinta-ala on hyvin pieni (suhteessa ympäröiviin arabivaltoihin)

¹⁸ Bar-Tal & Salomon 2006, 27–28.

¹⁹ 3:28. Interview with Prime Minister Rabin, 20.9.1974.

²⁰ Maoz 2008, 5.

²¹ Juusola 2005, 92.

²² Yishuv-käsitteellä tarkoitetaan esivaltioillista juutalaista siirtokuntaa Palestiinassa.

²³ Bar-Or 2010, 262. Bar-Or viittaa Vaad Hatzirim, Yishuvin asioista pttneen elimen, ptkseen perustaa tiedustelupalvelu jo niinkin aikaisin kuin vuonna 1918. Yishuvin puolustuksesta vastasi puolestaan vuodesta 1920 eteenpäin Haganah-jrjest. Jrjest perustettiin turvaamaan Yishuvin puolustus (etenkin palestiinalaisia arabeita vastaan), myöhemmin Haganahin toimintaan nivoutui myös tiedustelu. Kts. lisää Pedahzur 2010, 14-15.

²⁴ Flapan 1979, 17.

ja se on täten helposti valloitettavissa. Neljäntenä turvallisuuskoktriinissa vaikuttaa ajatus, jonka mukaan kansainvälinen yhteisö (ja ulkovallat yleensä) on Israelin suhteen epäluotettava liittolainen. Nämä neljä turvallisuuskoktriinin perusoletusta johtavat Israelin valtion aktiiviseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan, jonka kulmakivenä on vahva ja laadullisesti ylivoimainen armeija, puolustettavat rajat sekä itsenäisyys suhteessa kansainväliseen yhteisöön. Vallalla on ajatus, kuinka Israelin lähimmätkin liittolaiset ovat pettäneet maan ajoittain.²⁵ Tämä turvallisuuskoktriini on pysyvä, turvallisuuspolitiikka puolestaan muuttuu suhteessa ajankohtaisiin tapahtumiin, kuten Tal Yisrael esittää.²⁶

Amir Bar-Or puolestaan hahmottelee turvallisuuskulttuurin irrottamattomaksi osaksi poliittista kulttuuria käyttäen tästä termiä poliittinen turvallisuuskulttuuri (*political-security culture*). Bar-Orin tulkinnan mukaan poliittinen turvallisuuskulttuuri käsitteenä kohdistaa huomion poliittisten ja sotilaallisten systeemien vuorovaikutukseen, joka muodostaa yhteiskunnan turvallisuuspolitiikan. Bar-Orin käsitelmärittely esittää poliittisen turvallisuuskulttuurin dynaamisena ympäristönä, joka muuttuu poliittisten, taloudellisten, sosiaalisten, teknologisten ja turvallisuuteen liittyvien kehityskaarien myötä; sekä on alisteinen kulloisenkin poliittisen johdon vaikutuksille suhteessa sen toimintaan.²⁷ Bar-Orin tulkintaan viitaten ei ole merkityksetöntä, kuka valtion politiikkaa kulloinkin muodostaa, ja pääministerin suhteelliseen laajaa poliittinen valta huomioon ottaen on oleellista tarkastella kulloisenkin pääministerin politiikan muodostamisen keinoja suhteessa turvallisuuteen.

Israelilaisessa politiikassa on olemassa suhteellisen pysyvä turvallisuusdiskurssi, puhuntamuoto, joka on ilmentymismuoto turvallisuuskoktriinista. Turvallisuusdiskurssin pohjalla on luonnollisesti ajatus valtiota kohtaavasta jatkuvasta uhasta, joka tulee minimoida kaikin mahdollisin keinoin. Lähtökohtana turvallisuusdiskurssissa on Israelin valtion maa-alue. Maa-alue muodostaa strategisen aspektin turvallisuuteen. Pinnalla ovat 'puolustettavat rajat' (*defensible borders*) sekä erilaiset 'puskurivyöhykkeet' (*buffer zones*).²⁸ Vuoden 1967 sodan jälkeiset rajat muodostivat 1970- ja 1980-luvuilla käytetyn turvallisuusdiskurssin ytimen. Rauhaa ei pystyttäisi saavuttamaan ilman näiden rajojen pysyvyyttä. Pääministeri Rabin kuvaa tilannetta seuraavasti haastattelussa helmikuussa 1975:

²⁵ Maoz 2008, 7–9.

²⁶ Tal 2000, 41–44.

²⁷ Bar-Or 2010, 262.

²⁸ Newman 2011, 54–55.

” ... in her demand to attain a peace settlement between herself and the Arab states it is in this peace settlement the frontiers are founded upon defensible borders, that there will be no withdrawing to the lines of 4 June 1967 – all this is based upon Israel’s fundamental stand that she is continuing in accordance with the understanding that her defence depends upon her own capacity to ensure her own protection.”²⁹

Pääministerin kommentissa nousee esiin kysymys rajoista osana turvallisuutta, mutta myös Israelin kyky puolustautua itse. Bar-Tal ja Salomon esittävätkin, että turvallisuusdiskurssiin kuuluu erottamattomasti vahva armeija, maa tärkeimpänä kansallis-strategisena tekijänä sekä puolustuskyvyn itsenäisyys irti ulkomaisesta avusta.³⁰ Bar-Talin ja Salomonin huomautus Israelin itsenäisyydestä suhteessa puolustukseen nousee esiin myös pääministeri Rabinin sekä Beginin retoriikoissa. Bar-Talin ja Salomonin esitystä itsenäisestä puolustuskyvystä täytyy kuitenkin tarkastella lähinnä ideaalina ottaen huomioon sen massiivisen taloudellisen, diplomaattisen ja sotilaallisen avun, jota Israel on Yhdysvalloilta saanut. Kuitenkin muun muassa Leon Hadar huomauttaa, kuinka Israel näkee suhteen Yhdysvaltoihin ’suhteena’ (“... as an affair ...”) ’avioliiton’ sijaan.³¹ Täten ’suhde’ ei suinkaan ole stabiili ja mitä suuremmin osin se on Israelin määrittelemä ja täten myös katkaistavissa milloin vain. Turvallisuusdiskurssin mukaan Yhdysvallat haluaa auttaa Israelia moraalisiin perusteisiin – ei niinkään sen vuoksi, että Israel apua tarvitsisi. Pääministeri Rabin vastaa syyskuussa 1974 kysymykseen Israelin riippuvaisuudesta (*dependence*) suhteessa Yhdysvaltoihin seuraavasti: ”I dislike the term dependence. The Correct term is: Receiving aid from the U.S.”. Rabin jatkaa, kuinka syy Yhdysvalloilta tulevalle avulle on ”arabien aseistautuminen sekä hyvinvointi”.³² Yhdysvallat toteuttaa omaa politiikkaansa Israelia avustamalla. Kyseessä ei ole ’avioliitto’ vaan molemmin puolinen kumpaakin osapuolta hyödyttävä ’suhde’.

1.3 Metodit

Pro gradu -tutkielmassani tarkastelen Israelin pääministereiden käyttämiä diskursseja, täten niitä verrattain eheitä merkityssuhteiden kokonaisuuksia, jotka rakentavat todellisuutta tietyllä tavalla. En etsi näiden diskurssien takaa mitään ’oikeaa’ todellisuutta, vaan otan tutkimuskohteeksi ne

²⁹ 3:66. Interview with Prime Minister Rabin, 21.2.1975.

³⁰ Bar-Tal & Salomon 2006, 27–28.

³¹ Hadar 2009, 360.

³² 3:27. Interview with Prime Minister Rabin in Davar, 16.9.1974. Suom. Hanna Ojala.

kielelliset prosessit, joilla pääministerit luovat sosiaalista todellisuutta. Teoreettisena pohjana tutkielmassani toimii Chaïm Perelmanin retorinen teoria. Perelmanin teoriassa huomio asetetaan yleisösuhteen tarkasteluun, argumentaation lähtökohtiin sekä argumentaation tekniikoihin. Tutkimuksen kohteena on *israelilainen turvallisuusdiskurssi*, joka on sosiaalinen ja kulttuurinen rakennelma itsessään, mutta jota pääministerit puheillaan edelleen luovat ja pitävät yllä. Tutkimukseni tarkoitus on tutkia pääministereiden retoriikkaa ja tätä kautta hahmottaa, minkälaisia sosiaalisia konstruktioita he luovat. Täten yhdistän retoriikan tutkimuksen diskurssianalyysin ja sosiaalisen konstruktionismin käsitteisiin, sillä kieli itsessään luo ja muokkaa yhteiskuntaa, mutta on yhtäläillä erottamaton osa sitä ja täten yhteiskunnallisesti ehdollistettu. Kieli ei ole läpinäkyvä ja neutraali ajattelun väline, vaan myös historiallinen ja sosiaalinen ilmiö, kuten Leiwo ja Pietikäinen osuvasti huomauttavat.³³

Perelmanin mukaan retoriikan tutkimuksessa yleisöksi voidaan laskea kaikki ne, joihin puhuja haluaa argumentoinnillaan vaikuttaa. Puhujan ja yleisön välillä vallitsee vuorovaikutus, sillä argumentaatiolla pyritään vaikuttamaan aina yleisöön muuttamalla sen vakaumuksia tai taipumuksia ja hakemalla kannatusta omille näkemyksille. Argumentaatiolla ei myöskään tavoitella ainoastaan älyllistä hyväksyntää, vaan myös pyritään luomaan toiminta-alttiutta. Puhujan yleisönä voi olla yksittäinen ihminen, jokin määritelty ryhmä (esimerkiksi kansakunta) tai kaikki ihmiskunnan pätevät ja järjelliset jäsenet, jota joukkoa Perelman kuvaa ‘universaaliyleisönä’. Puhujan yleisö ei kuitenkaan välttämättä koostu niistä, joiden puoleen puhuja on ensisijaisesti kääntynyt. Täten yhdelle henkilölle osoitettu puhe voi saada yleisönsä myös kaikista niistä muista, jotka puheen kuulevat. Pääministerin osoittaessa puheensa yhdelle edustajalle Israelin kansanedustuslaitoksessa Knessetissä voidaan kaikki muutkin edustajat katsoa puheen yleisöksi, vaikka argumentaatio on osoitettu vain yhdelle henkilölle. Jos puhe on esimerkiksi radioitu, laajentuu yleisökäsite entisestään.³⁴ Yleisösuhteen yksityiskohtainen tarkastelu ei ole tutkimukseni keskiössä. Aineistoni koostuu erilaisille yleisöille osoitetuista puheista, mutta katson, että pääministereiden retoriikka koskettaa myös muita kuin ensisijaista yleisöä. Kieltä käytettäessä ei koskaan ainoastaan kuvata asioita vaan myös merkityksellistetään maailmaa, ja annetaan perusteluita omalle toiminnalle.³⁵ Analyysini kohdistuu näin ollen israelilaisten (juutalaisten) toimijoiden ja israelilaisen (juutalaisen) sosiaalisen todellisuuden vuorovaikutukseen kokonaisuutena.

³³ Leiwo & Pietikäinen 1996, 103.

³⁴ Perelman 1996, 17–21.

³⁵ Jokinen & Juhila, 2006, 67.

Keskeiseksi retoriikan tutkimuksessa nousee argumentointi, jolla pyritään hankkimaan yleisön hyväksyntä esitetyille väitteille. Jotta puhujan esityksellä olisi vaikutusta, tulee hänen sovittaa se yleisön mukaan. Tällöin puhujan on valittava argumentaationsa lähtökohdiksi vain sellaisia väitteitä, jotka kuulijat hyväksyvät. Argumentaatiossa ei pyritä todistamaan johtopäätöksiä, vaan siirtämään premiseille osoitettu hyväksyntä koskemaan myös johtopäätöksiä, sillä jos yleisö ei hyväksy näin premisejä, voidaan olettaa että se ei hyväksy myöskään niille perustettuja argumentteja. Perelman erottaa puhujan lähtökohdiksi valitsemien yleisöä yhdistävien tekijöiden joukosta todellisuutta koskevat (tosiseikat, totuudet, otaksumat) sekä suotavuutta koskevat (arvot, hierarkiat, päättelysäännöt) tekijät. Nämä premissit ovat siis tiettyjä arvoja, uskomuksia tai totuuksia, jotka puhuja olettaa yleisönsä hyväksyvän ja jakavan.³⁶ Israelilaiselle (juutalaiselle) yleisölle näitä ovat esimerkiksi juutalaiset arvot (rauhanomaisuus, demokraattisuus, humanisuus) sekä sosiaaliset totuudet (juutalaisilla raamatullinen oikeus Israelin maahan).

Perelman jakaa argumentoinnin tekniikat sidosmuotoisiin sekä erottelumuotoisiin alakäsitteisiin. Sidomuotoisissa tekniikoissa premisejä koskeva hyväksyntä pyritään siirtämään johtopäätökselle, kun taas erottelumuotoisissa tekniikoissa pyritään saamaan kielen tai vakiintuneen perinteen sitomia tekijöitä erilleen. Erotteluun nojaavalle argumentaatiolle on ominaista ilmiön ja todellisuuden asettaminen toisiaan vastaan. Argumentaatiossa voidaan tällöin tuoda esiin, kuinka jokin ilmiö ei olekaan ilmentymä todellisuudesta, vaikka se aiemman ymmärryksen valossa saattaa siltä vaikuttaa. Sidomuotoiset tekniikat Perelman jakaa edelleen kvasiloogisiin argumentteihin, todellisuuden rakenteeseen perustuviin argumentteihin sekä todellisuuden rakennetta luoviin argumentteihin.³⁷ Kvasiloogiset argumentit ymmärretään rinnastamalla ne loogiseen ajatteluun. Näillä pyritään pelkistämään monimutkaista todellisuutta muun muassa vertailulla tai todennäköisyyksien arvioinnilla. Pelkät kvasiloogiset argumentit riittävät kuitenkin harvoin vakuuttamaan yleisöä, jonka vuoksi niitä on täydennettävä todellisuuden rakenteeseen nojaavilla argumenteilla.³⁸

Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit perustuvat usein peräkkäisyysiteisiin (kuten syy ja seuraus) tai rinnakkaisuussiteisiin (esimerkiksi henkilön ja henkilön tekojen välinen suhde). Peräkkäisyysiteet lähtevät ilmiöiden välisen seuraussuhteen toteamisesta. Seurauksista lähtevä argumentaatio näyttää siinä määrin itsestäänselvältä, ettei se edes kaipaisi perusteluita; tällöin kyse on pragmaattisesta argumentista, jossa tosiseikkaa arvioidaan sen seurausten perusteella. Täten teko

³⁶ Perelman 1996, 17, 28–31.

³⁷ Perelman 1996, 58–59, 150.

³⁸ Perelman 1996, 59, 92.

on hyvä, jos sen seuraus on hyvä.³⁹ Israelilaisessa poliittisessa retoriikassa tällä perustellaan muun muassa ennakoivia sotatoimia, joiden seuraus on hyvä (ennakoivilla toimilla saavutetaan turvallisuutta, joka on tavoiteltava arvo) ja täten siis myös teko on hyvä.

Rinnakkaisuusiteissä henkilön ja hänen tekojensa väliselle suhteelle luodaan yhteys. Tällöin yhdistetään eri tasojen asioita, joista jokin esitetään toisen ilmaukseksi tai ilmentymäksi. Ymmärrämme henkilön aikaisempien käsitystemme valossa. Tämä sama suhde voidaan luoda myös henkilön ja henkilön edustaman ryhmän välille. Tällöin yhden henkilön toiminta ymmärretään ilmauksena ryhmän luonteesta. Rinnakkaisuusiteen käyttö häivyttää ymmärrystä siitä, että yksilö kuuluu lähes aina useisiin ryhmiin.⁴⁰ Israelilaisessa poliittisessa retoriikassa on tyypillistä esittää arabit monoliittina. Tällöin häivytetään sitä seikkaa, että arabit ovat myös omien kansakuntiansa edustajia ja kuuluvat tämän lisäksi vielä moniin muihin ryhmiin (sukupuoli, eri uskontokunnat, eri etniset ryhmät ja niin edelleen).

Rinnakkaisuusiteisiin voidaan lukea myös symboliset siteet. Puhtaan abstraktiin ideaan on vaikea liittää tunteita, jonka vuoksi symboli edesauttaa argumentaation vastaanottoa. Symbolien sosiaalisissa assosiaatioissa korostuu muun muassa PLO:n rinnastaminen natseihin. Antisemitismi ja holokausti ovat juutalaisessa sosiaalisessa todellisuudessa erittäin vahvoja tekijöitä ja kuuluvat olennaisena osana kansalliseen narratiiviin sekä maan turvallisuusdiskurssiin. Täten puhujat, pääministerit, hakevat päättelynsä kohteeksi väitteen, jonka kuulijat hyväksyvät helposti. Yleisön lähtökohtapremissi (antisemitismi on uhka Israelille ja juutalaisille) siirretään myös johtopäätökselle (PLO antisemiitti, täten turvallisuusuhka Israelille). Argumentaatiolla voi olla merkitystä symbolisen siteen kannalta vasta sitten, kun symboli on institutionalisoitu.⁴¹ Juutalaisessa todellisuudessa tällainen institutionalisoitu symboli on esimerkiksi Auschwitz.

Todellisuuden rakennetta luovissa argumenteissa pyritään luomaan yksittäistapauksesta yleistys tai keskitytään havainnollistukseen eli argumentointiin esimerkin avulla. Kun eri tapauksia kuvataan samalla käsitteellä, ne ovat helposti yhdistettävissä. Yksittäistapauksesta voidaan pyrkiä luomaan yleistys osoittamalla niiden yhtenäisyys: kun tapauksessa a tapahtui b, on todennköistä, että tapauksessa c tapahtuu myös b.⁴² Israelilaisessa oikeistolaisessa puhunnassa tätä käytetään

³⁹ Perelman 1996, 93–96.

⁴⁰ Perelman 1996, 102–104, 112.

⁴¹ Perelman 1996, 114–115.

⁴² Perelman 1996, 120–123.

osoittamaan muun muassa Israelin valtion oikeutus. Kun juutalaisilla ei ollut valtiota, tapahtui holokausti. Jos Israelin alueelle perustetaan palestiinalainen valtio, on todennäköistä että tämä johtaa uuteen holokaustiin. Asioiden välisten suhteiden kuvaaminen, eli analogiat, ovat myös todellisuuden rakennetta luovia argumentteja. Analogioissa ei pyritä osoittamaan asioiden yhteneväisyyttä vaan niiden samankaltaisuus. Täten a:n suhde b:hen muistuttaa jotenkin c:n suhdetta d:hen.⁴³

Tutkimukseni päätarkoitus on analysoida poliittista retoriikkaa, jonka vuoksi olen nostanut Chaïm Perelmanin retorisen teoriasta edellä esitetyt tekijät teoreettiseksi viitekehykseksi. Perelmanin teoria on huomattavasti paljon filosofisempi sekä syvällisempi. Tarkoitukseni on kuitenkin tarkastella israelilaista poliittista todellisuutta, ei pelkästään retorisia strategioita. Tämän vuoksi olen yhdistänyt edellä esitettyyn retoriikan tutkimukseen diskurssianalyysin käsitteitä sekä sosiaalisen konstruktionismin pääperiaatteita. Sovellan täten metodia ja tätä kautta pyrin tutkimuksessani rakentamaan omaa tulkintaani israelilaisen poliittisen todellisuuden luonteesta annetun teoreettisen viitekehyksen puitteissa.

Mikko Lehtonen esittää poliitikkojen suhteesta esitykseen ja sen valintoihin seuraavaa: *“Kun esitys on toisinto ja kun se ei ole koskaan identtinen esitetyn kanssa, täytyy sen perustua valintoihin. Missä on merkitystä, siellä on valintaa. Jokainen valinta sulkee puolestaan pois joukon muita mahdollisia valintoja. Todellisuudelle antavat merkityksiä myös poliitikot. Poliitiikkaa tehdään tekemällä tiettyjä valintoja, esittämällä jotkin asiat välttämättömiksi tai toivottaviksi, toiset taas vältettäviksi, turhiksi tai mahdottomiksi”*.⁴⁴ Poliitikkojen retoriikkaa tulee täten tarkastella etenkin merkityksenantona todellisuudelle: mikä on se sosiaalinen konstruktio, jonka poliitikko puheellaan luo ja mitä valintoja se sisältää. Jokainen poliitikko jopa edustaessaan jotain tiettyä poliittista ryhmittymää, luo oman sosiaalisen konstruktionensa retoriikkansa kautta. Tämän konstruktion kautta on puolestaan mahdollista tarjota yleisölle neuvoja sekä varoituksia, esittää asiat toivotuiksi tai mahdottomiksi: luoda politiikkaa sekä sosiaalista todellisuutta.

Tutkimukseni päämäärä on selvittää, minkälaisena israelilainen turvallisuusdiskurssi näyttäytyy Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin puheiden kautta. Tarkastelen molempien pääministereiden luomia sosiaalisia konstruktioita tästä diskurssista. Turvallisuusdiskurssin keskeisiksi teemoiksi

⁴³ Perelman 1996, 129–130.

⁴⁴ Lehtonen 2001, 9–10.

olen nostanut suhtautumisen arabeihin, maahan geopoliittisena kokonaisuutena sekä suhtautumisen kansainväliseen yhteisöön ja suhteen Yhdysvaltoihin. Tarkastelen niitä retorisia strategioita, joilla pääministerit pyrkivät luomaan sosiaalista konstruktioita turvallisuudesta. Huomioni ei tutkimuksessa ole pelkästään retorisisissa strategioissa, vaan niiden aktuaalisessa käytössä. Sosiaalisen konstruktionismin nimissä sidon analyysini myös laajempaan kulttuuris-historialliseen kontekstiin – diskurssit eivät tapahdu tyhjiössä. Kuten Kirsi Juhila asian ilmaisee: *“Kuvaukset, joiden kautta ymmärrysemme maailmasta, toisistamme ja itsestämme rakentuu, ovat ihmisten välisen historiallisen ja kulttuurisen toiminnan tuotteita.”*⁴⁵

1.5 Lähteet

Israelissa ylintä poliittista valtaa käyttää pääministeri. Maa on parlamentaarinen tasavalta, jossa presidentti on lähinnä edustushenkilö.⁴⁶ Israelin pääministeri on täten sisä- ja ulkopoliittisen vallan ylin käyttäjä ja politiikan muotojen määrittäjä. Symbolinen on reaalista tärkeämpää, kuten Lehtonen huomauttaa, jonka vuoksi on perusteltua tarkastella niitä symbolisia valintoja, joita Israelin pääministerit ovat tehneet luodessaan ulko- ja turvallisuuspoliittisia linjauksia.⁴⁷ Ymmärrän, että israelilainen ulko- ja turvallisuuspolitiikka ei ole vain pääministerin politiikkaa, mutta edellä olevaan viitaten pääministerillä on suuri painoarvo israelilaisessa yhteiskunnassa. Siten on perusteltua tarkastella, kuinka juuri pääministeri tuo ulkopoliitiikkaa esille, hahmottaa kuinka hän kansakunnan ylimpänä edustajana esittää asioita.

Lähdeaineisto koostuu yllä mainittuun viitaten Israelin pääministereiden puheista ja julkilausumista sekä erilaisista haastatteluista. Lausunnot on koottu Israelin ulkoministeriön sivuille⁴⁸ otsikoinnin *Israel's Foreign Relations – Selected Documents* alle. Kyseessä on siis *valitut dokumentit* sekä nimenomaan Israelin valtion tuottama lähdeaineisto. Israelin valtion kokoamana lähdeaineisto edustaa valtion toivomaa julkisuuskuvaa ja haluttua käsitystä 'todellisuudesta'. Tarkoituksena kuitenkin on tarkastella *israelilaista poliittista todellisuutta*, jonka vuoksi lähdeaineiston *mahdollinen* osittaisuus ei ole ongelma. Lähdeaineistoni on julkisesti saavutettavissa, joten itsessään se myös nykyisellään tuottaa 'todellisuutta' ja käsityksiä israelilaisen politiikan vaiheista.

⁴⁵ Juhila 2006, 176.

⁴⁶ Illman 2001, 268.

⁴⁷ Lehtonen 2001, 9.

⁴⁸ www.mfa.gov.il.

Tutkimusta tehdessäni olen ottanut huomioon, että pääministerit eivät välttämättä ole kirjoittaneet puheitaan itse, mutta huomion kohdistuessa heidän muokkamaan käsitykseen 'todellisuudesta' ei ole merkityksellistä, kuka alkuperäisen tekstin on tuottanut. Pääarvo on tutkimukseni kannalta siinä, mitä *pääministeri* sanoo, ei siinä kuka nämä sanat on luonut. Jonathan Charteris-Black esittää, kuinka puheiden kirjoittaja osallistuu vain poliitikon 'brändin' markkinointiin: *"The role of speechwriters is, then, to support the marketing of a 'brand' that is created by the individual politician and therefore it is the politician who must be considered as the author of his or her speeches."*⁴⁹

Lähdeaineisto koostuu ulkopoliittisista dokumenteista, joista olen poiminut pääministereiden puheet, artikkelit, haastattelut sekä lausunnot. Aineistosta löytyy kuitenkin muitakin kuin ulkopoliittisia tekstejä, mutta tutkimuskysymyksen rajauksen vuoksi olen jättänyt nämä tarkastelun ulkopuolelle: päätehtäväni on tarkastella *ulko- ja turvallisuuspoliittista* aspektia israelilaisessa politiikassa. Israelissa sisä- ja ulkopoliittikka on myös hyvin yhteenkietoutunutta, joten eroa näiden politiikan harjoittamisen muotojen välille on hankala tehdä. Puheet, artikkelit, haastattelut sekä lausunnot on suunnattu erilaisille yleisöille. En pyri tutkimuksessani tarkastelemaan yksityiskohtaisesti yleisösuhdetta, vaan oletan näiden erilaisten puheaktien vaikuttavan muihinkin kuin ensisijaiseen yleisöön. Yleisösuhteen tarkastelun rajaan *israelilaiseen yleisöön*. Tarkastelussani olennaista on siis ne vakuuttamisen ja suostuttelemisen muodot, joilla pääministerit hakevat hyväksyntää ja kannatusta väitteilleen oman kansansa keskuudessa.

Lähteiden suhteen olen käyttänyt Israelin ulkoministeriön internetsivuilta löytyviä lähteitä. Samat lähdemateriaalit on koottu myös kirjoiksi. Tämän vuoksi lähteiden merkitsemisessä olen käyttänyt muotoa, jossa ensimmäinen numero viittaa teossarjan osaan ja seuraava numero dokumentin numeroon (samoja teos- ja dokumenttinumerointeja käytetään myös internetjulkaisussa). Numeroinnin jälkeen olen käyttänyt vielä dokumentin otsikkoa⁵⁰ selventämään, minkälaisesta lähteestä on kyse. Otsikon lisäksi käytän lähdemerkinnöissä myös päivämääriä. (esim. 3:49. Press Conference with Prime Minister Rabin, 29.11.1974 tai 4-5:1. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin upon the presentation of his government, 20.6.1977.). Uskon tämän merkintätavan helpottavan analyysini seuraamista.

⁴⁹ Charteris-Black 2004, 8.

⁵⁰ Otsikot olen kirjoittanut yksiselitteisesti siten, miten ne lähdeaineistossa on kirjoitettu. Sama koskee lähdeaineistosta ottamiani lainauksia: näissä esiintyvät eroavaisuudet (esim. PLO tai P.L.O.) ja mahdolliset virheellisydet ovat täten lähdeaineistostani nouseva kirjoitusmuoto.

Toissijaisten lähteiden (muun muassa YK:n päätöslauselmat ja niin edelleen) suhteen viittaa Cherif M. Bassiounin kahteen dokumenttiteokseen, joihin on koottu kaikki keskeiset dokumentit koskien Palestiinan konfliktia lähtien vuodesta 1897 ulottuen aina vuoteen 2004 saakka. Dokumenttiteokset ovat koottu teemoittain, joka helpottaa Palestiinan konfliktin eri aspektien hahmottamista sekä tutkimuksen kannalta oleellisten dokumenttien löytymistä.

1.4 Tutkimuskirjallisuus

Israelista sekä Lähi-idän konfliktista on kirjoitettu valtavasti. Kirjallisuus on usein poliittisesti väritynyttä, ja toisaalta jos objektiiviseen analyysiin on pyritty, monet tutkimuksista tarkoitushakuisesti identifioidaan joko israelilaiseen tai palestiinalaiseen tutkimuskenttään. Israel/Palestiina -konfliktissa operoidaan korostuneesti kahden hyvin eriävän kansallisen myytin ja historiallisen narratiivin keskellä. Aiempi israelilainen historian tutkimus on monesti sortunut poliittisten tarkoituksien ja vallitsevien narratiivien uudelleenkuvaamiseen. 1980-luvulta eteenpäin israelilaisessa akateemisessa historian tutkimuksessa alkoi vaikuttaa niin kutsuttu revisionistinen koulukunta (myös 'uushistorioitsijat'), joka kyseenalaisti voimakkaasti aiemman tutkimuksen tulokset, ja asetti vallitsevat historialliset narratiivit kyseenalaisiksi.⁵¹ Revisionististen historian tutkijoiden kontribuutio näkyy nuorempien akateemisten historian tutkijoiden töissä - israelilainen historian tutkimus on 2000-luvulla löytänyt suhteellisen vakiintuneesti moniulotteisuuden; Robert Rotberg kuitenkin huomauttaa, kuinka revisionistisesta historian kirjoituksesta huolimatta konflikti itse on edelleen voimakkaasti kiinni menneessä ja sen eri representaatioissa.⁵² Aiempaa tutkimusta arvioidessani olen pyrkinyt pitämään mielessäni nämä lähtökohdat. Kysymyksenasetteluni mielessä pitäen olen lukenut kirjallisuutta, joka esittelee niin Israelin valtion historiaa kuin konfliktin historiaa yleisesti. Tutkimuskysymystä tukevasti olen lukenut myös Israelin turvallisuutta kuvaavaa ja käsittelevää kirjallisuutta. Yhtäläillä olen lukenut Israelin ja Yhdysvaltojen suhteita koskevaa kirjallisuutta. Seuraavassa esittelen yleisluontoisesti lukemaani kirjallisuutta.

Erittäin kattavan yleisesityksen Israelin historiasta antaa Hannu Juusola teoksessaan *Israelin historia* (2005). Juusola kuvaa konfliktia kiihottomasti ja moralisoimatta. Teos rakentuu, niin kuin

⁵¹ Jones & Murphy 2002, 16–17.

⁵² Rotberg 2006, 2.

moni muukin Israelin historiasta kirjoitettu teos, sotien ja konfliktien ympärille. Sinänsä painotukset ovat ymmärrettäviä, sillä Israel kuluttaa kansantuotteestaan noin 7 % puolustusmenoihin (2006)⁵³ ja valtion historia on sotien varjostama. Juusolan teos on kuitenkin analyyttinen ja objektiivinen. Hän huomauttaakin esipuheessa pyrkivänsä kirjoittamaan Israelista kuin mistä tahansa valtiosta.⁵⁴ Israelin ja Palestiinan historian yleisesityksenä olen käyttänyt myös Alan Downtyn teosta *Israel/Palestine* (2006). Yleisesityksen Israelin historiasta tarjoaa myös Bernard Reichin teos *A Brief History of Israel* (2008). Teos on ennemminkin kertova kuin analysoiva, mutta tarjoaa Juusolan teosta laajemman katsauksen israelilaiseen politiikkaan.

Clive Jones ja Emma C. Murphy esittelevät teoksessaan *Israel, Challenges to Identity, Democracy and the State* (2002) israelilaista poliittista järjestelmää ja niitä tekijöitä, jotka ovat muokanneet järjestelmästä sellaisen kuin se nykyään on. Israelin poliittisen järjestelmän hahmottamiseksi tulee puolestaan ymmärtää sionistista liikettä. Israelilaista näkökulmaa aiheeseen tuo Simha Flapan, yksi niin kutsutuista 'uushistorioitsijoista' teoksellaan *Zionism and the Palestinians* (1979). Teos on vanha, mutta tarjoaa mielenkiintoisia näkökulmia sionistisen liikkeen alkuaikoihin, etenkin aikaan ennen Israelin itsenäistymistä. Teos myös nostaa esiin revisionistista suhtautumista sionismiin ja Lähi-idän konfliktiin. Walter Laquerin teos *A History of Zionism* on yksi laajimpia sionismista kirjoitettuja teoksia. Tuoreempaa lähestymistapaa sionistiseen ajatteluun edustaa Michael Brennerin teos *Zionism, a Brief History* (2009). David Newmanin artikkeli *From Bilateralism to Unilateralism – The Changing Territorial Discourses of Israel-Palestine Conflict* avaa israelilaisessa sionismiin pohjautuvassa politiikassa vaikuttavia diskursseja, jotka ovat keskiössä politiikan muodostumisessa ja muodostamisessa.

Turvallisuuskokteerinin ja turvallisuuskokurssin hahmottamisessa Yisrael Talin teos *National Security: The Israeli Experience* on ollut luonnollisesti keskeinen tutkimukseni kannalta. Juuri Yisrael Talin esittämän turvallisuuskokteerinin pohjalta olen ottanut tarkastellut teemat tutkimukseeni. Teos on kirjoitettu israelilaisesta näkökulmasta, Yisrael Tal on toiminut muun muassa Israelin apulaispuolustusministerinä, mutta teos kuvaa hyvin sitä ajattelumaailmaa, jota tutkimukseni lähdeaineiston kautta tarkastelen. Puolueellisuudella ei sinänsä tässä tapauksessa ole merkitystä, sillä teos kuvaa israelilaista turvallisuuskokurssia sisältäpäin tarjoten näin ollen lisänäkemystä lähteisiin. Zalman Amit ja Daphna Levit esittelevät teoksessaan *Israeli*

⁵³ CIA World Factbook, Israel. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/is.html> (luettu 3.3.2012).

⁵⁴ Juusola 2005, 5.

Rejectionism: the Secret History of the Middle East Peace Process (2011) israelilaisia näkökulmia rauhanprosessiin. Korostus on turvallisuuskysymyksissä ja kirjoittajat menevät johtopäätöksissään suhteellisen pitkälle väittäessään, että Israelin poliittinen johto ei ole oikeastaan missään vaiheessa halunnut rauhaa. Teos tarjoaa kuitenkin turvallisuuden käsitteen hahmottamiseen tarvittavia välineitä. Turvallisuuden suhteen yhdeksi keskeisimmistä teoksista nousi Zeev Maozin teos *Defending the Holy Land, a Critical Analysis of Israel's Security & Foreign Policy* (2008). Robert Rotbergin toimittama artikkeliteos *Israeli and Palestinian Narratives of Conflict, History's Double Helix* on poikkitieteellinen teos narratiiveista osana Palestiinan konfliktia. Teoksen artikkeleista etenkin Daniel Bar-Talin ja Gavriel Salomonin artikkeli *Israeli-Jewish Narratives of the Israeli-Palestinian Conflict - Evolution, Contents, Functions and Consequences* tarjosi juutalaisen narratiivin sekä sionismin suhteen mielenkiintoisia näkökulmia.

William B. Quandtin teos *Peace Process – American Diplomacy and the Arab-Israeli Conflict since 1967* (2005) esittelee tarkasti Yhdysvaltojen ja Israelin suhdetta rauhanprosessin kautta. Teos tarjoaa täten laajan pohjan Yhdysvaltojen Israel-politiikan tarkasteluun. Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa ja niin kutsuttua Israel-lobbya tarkastelee John J. Mearsheimer teoksessa *The Israel Lobby and US Foreign Policy*. Teos avaa yhdysvaltalaista sisäpolitiikkaa ja valtasuhteita, joilla on merkityksenä maan ulkopoliitiikan muodostumisessa sekä välillisesti myös israelilaisen politiikan muodostuksessa. Yhdysvaltojen Lähi-idän politiikkaa erittelee myös Kylie Baxterin ja Shahram Akbarzadehin teos *US Foreign Policy in the Middle East* (2009). Beverley Milton-Edwards ja Peter Hinchcliffe analysoivat Lähi-idän konfliktia teoksessaan *Conflicts in the Middle East since 1945* (2008). Milton-Edwards ja Hinchcliffe esittelevät huomionarvoisella tavalla Lähi-idän konfliktin ja Israelin osuutta kylmän sodan kontekstissa.

Teoreettisella puolella tutkimukselleni hyödyllisiä teoksia ovat luonnollisesti Chaïm Perelmanin *Retoriikan valtakunta* (1996). Diskurssianalyysin ja sosiaalisen konstruktionismin osalta hyödyllinen teos oli Arja Jokisen, Kirsi Juhilan ja Eero Suonisen teos *Diskurssianalyysi liikkeessä* (2006).

Tutkimusaiheeni hahmottamiseksi on keskeistä ymmärtää Israelin valtion historia pääpiirteissään, tämän esittelen luvussa 2.1. Israelilaisen politiikan ja poliittisen puhunnan ymmärtämiseksi on tarpeellista hahmottaa myös sionismia aatteena, ja tätä esittelen luvussa 2.2. Israel on ennen kaikkea

juutalainen yhteiskunta, etnodemokratia kuten Jones ja Murphy esittävät⁵⁵, ja tätä aspektia tuon esiin lähemmin kappaleessa 2.3. Kysymys juutalaisista siirtokunnista linkittyy olennaisesti Israelin hallinnoimiin maa-alueisiin ja näin ollen myös turvallisuuteen. Luvussa 2.4 esittelen lyhyesti sen taustan, mihin siirtokuntakysymys linkittyy. Luvuissa 2.5 ja 2.6 esittelen israelilaista poliittista kenttää sekä Israelin valtion ulkopoliitiikan kehittymistä.

Käsittelen pääministereiden kaudet kronologisessa järjestyksessä. Tarkastelen ensin Yitzhak Rabinin retoriikkaa ja turvallisuuden sosiaalisia konstruktioita luvussa 3. Esittelen omien otsikoidensa alla Yhdysvaltojen osuutta turvallisuudessa, arabien merkitystä turvallisuusuhkana, maa-alueiden merkitystä geopoliittisena kysymyksenä sekä kansainvälisen yhteisön osuutta turvallisuusdiskurssissa. Tämän jälkeen analysoin luvussa 4 Menachem Beginin luomaa turvallisuusdiskurssia edellä mainituista tekijöistä. Luvussa 5 kokoan pääministereiden näkemykset yhteen ja analysoin esitettyjen turvallisuusdiskurssien eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä.

⁵⁵ Jones & Murphy 2002, 26.

TAUSTOITUS

2.1 Israelin valtion historiasta

Israelin valtion historia on sotien jaksottama. Valtion itsenäistymisestä tarkastelujaksoni loppuun Israel kävi viisi sotaa (1948–1949, 1967, 1968–1970, 1973, 1982). Juutalaiseen narratiiviin kuuluu erottamattomana osana ajatus turvallisuuden saavuttamisesta palaamalla Israeliin. Israeliin palaamisenkin jälkeen yleisenä uskomuksena on säilynyt se, että turvallisuus on jatkuvasti uhattuna.⁵⁶ Sodat ovat olleet israelilaisille ja juutalaisille osoitus siitä, että turvallisuutta ei ole saavutettu, jonka vuoksi turvallisuudesta on kehittynyt yksi keskeisimpiä politiikan osa-alueita. Pääministeri Menachem Begin kuvailee, kuinka Israel on joutunut sotimaan ”wars without choice” sekä ”wars of choice” -tyylisiä sotia:

”And so there were three wars with no alternative – the War of Independence, the War of Attrition and the Yom Kippur war – and it is our misfortune that our wars have been so. If in the two other wars, the wars of choice – the Sinai Campaign and the Six Day War – we had losses like those in the no alternative wars, we would have been left today with few of our best youth, without the strength to withstand the Arab world.”⁵⁷

Sodilla on pääministerin esitykseen viitaten korostunut merkitys israelilaisessa yhteiskunnassa. Pääministerit eivät ole ainoita, jotka korostavat sotien merkitystä, mutta he vahvistavat sitä sosiaalista konstruktioita, jossa valtion olemassaolo on jatkuvasti uhattuna. Jatkuva sodanuhka asettaa turvallisuuden poliittisten päätösten keskiöön. Argumentoinnissa hyödynnetään symbolien sosiaalisia assosiaatioita eli sitä, kuinka viesti tietyssä sosiaalisessa yhteisössä ja viestintäkontekstissa tulkitaan ja tämän vuoksi on keskeistä hahmottaa myös tarkastellun sosiaalisen yhteisön yhteisesti jaettu käsitys menneestä, kansallinen narratiivi. Seuraavassa kuvaan lyhyesti niitä tapahtumia, sotia, joiden voidaan katsoa olevan taustalla 1970-1980-lukujen turvallisuuspoliittiselle ilmapiirille. Samalla nämä sodat ovat osa juutalaisten kollektiivista muistoa sekä narratiivia ja ovat tätä kautta vaikuttamassa myös yhteisön käsitykseen tulevaisuudesta. Sotien värittämän valtiollisen historian hahmottaminen on keskeistä pyrittäessä ymmärtämään

⁵⁶ Bar-Tal & Salomon 2006, 27–28.

⁵⁷ 8:55. Address by Prime Minister Begin at the National Defense College, 8.8.1982.

turvallisuuskäsitteitä sekä turvallisuusdiskurssia. Kuten pääministeri Menachem Begin asian ilmaisee: *”Our people lives on its history”*.⁵⁸

14.5.1948 annettiin juutalaisen valtion, Israelin, itsenäisyysjulistus. Uuden valtion itsenäisyysjulistuksessa todetaan seuraavaa:

“In the year 5657 (1897), at the summons of the spiritual father of the Jewish State, Theodore Herzl, the First Zionist Congress convened and proclaimed the right of the Jewish people to national rebirth in its own country.

This right was recognized in the Balfour Declaration of the 2nd November, 1917, and re-affirmed in the Mandate of League of Nations which, in particular, gave international sanction to the historic connection between the Jewish people and Eretz-Israel and to the right of the Jewish people to rebuild its National Home.

*The catastrophe which recently befell the Jewish people - the massacre of millions of Jews in Europe - was another clear demonstration of the urgency of solving the problem of its homelessness by re-establishing in Eretz-Israel the Jewish State, which would open the gates of the homeland wide to every Jew and confer upon the Jewish people the status of a fully privileged member of the comity of nations.”*⁵⁹

Israelin valtion perusta nojaa sionismiin ja sen perusajatuksiin. Kansainvälisen oikeutuksen Israelin valtio kokee saaneensa Balfourin julistuksesta⁶⁰ ja Kansainliiton mandaatista⁶¹. Holokausti on valtion perustamisen syy myös sionisteille: ainoastaan juutalaisella valtiolla kyettäisiin turvaamaan juutalaisten elämä tulevaisuudessa ja välttämään holokaustin uusiutuminen. Sionistisen ajatuksen mukaisesti juutalaisten turvallisuus taattaisiin kaikin mahdollisin tavoin palaamalla Israeliin. Turvallisuuden tunteen saavuttamisesta muodostui näin ollen keskeinen arvo israelilaiseen yhteiskuntaan.⁶²

⁵⁸ 8:126. Address by Prime Minister Begin to Israel Bonds Conference, 14.8.1983.

⁵⁹ Declaration of Establishment of State of Israel.

⁶⁰ Julistus on kirje Iso-Britanniaa edustaneelta Arthur Balfourilta sionistiliitolle, jossa Balfour esittää Ison-Britannian hallituksen kannatuksen juutalaisen kansankodin perustamiselle Palestiinaan. Kts. julistus kokonaan, Bassiouni a. 2005, 18. *Balfour Declaration, November 2, 1917*.

⁶¹ Kansainliiton mandaatti, kts. Bassiouni a. 2005, 103–108. *Mandate for Palestine Confirmed by the Council of the League of Nations, July 24, 1922*.

⁶² Bar-Tal & Salomon 2006, 27–28.

Kansainvälispoliittisesti uuden valtion luomisen taustalla on yhtäläillä nähty kansainvälisten instituutioiden (Kansainliitto, YK) päätökset, holokaustin aiheuttama trauma ja täten kansainvälisen mielipiteen kääntyminen juutalaisvaltion puolelle. John Tirmanin mukaan edellä mainitut legitimoivat militantin sionismin tavoitteet Palestiinassa.⁶³ Samat teemat nähtiin myös juutalaisten keskuudessa keskeisiksi ja niitä käytettiin valtion legitimitietin perustaksi: uusi valtio vetosi Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmaan 181⁶⁴, entisen Kansainliiton mandaattiin sekä myös holokaustiin, joka loi poliittisen sionismin edustajien mukaan tarpeen juutalaisten omalle valtiolle, kuten Dowty esittää.⁶⁵ Israelin valtion synty tulee siis nähdä tässä kansainvälispoliittisessa kontekstissa. Huomioon tulee ottaa myös sionismin ja etenkin poliittisen sionismin synty 1800-luvun lopulla. Sionismin syntyä tulee puolestaan tarkastella 1800-luvun nationalismiin ja kolonialismiin kontekstissa. Sionismin näkemykset turvallisuudesta ovat voimakkaasti läsnä israelilaisessa poliittisessa puhunnassa. Sionismia esittelen erikseen kappaleessa 2.2.

Israelin valtion perustaminen oli käännekohta Lähi-idän historiassa. Itsenäisyysjulistus muutti maanosan poliittista tilannetta niin arabimaiden kuin ulkoisten valtojen politiikan muodostuksen osalta.⁶⁶ Suurvallat Neuvostoliitto ja Yhdysvallat tunnustivat Israelin valtion heti. On argumentoitu, että kylmän sodan alkuasetelmat ajoi Yhdysvallat tunnustukseen, sillä tiedustelutietojen mukaan Neuvostoliitto oli tunnustamassa uutta valtiota. Yhdysvaltojen puolelta tunnustus ei syntynyt yksimielisesti, ja muun muassa Tirman esittää, kuinka ulkoministeri George C. Marshall vastusti päätöstä. Presidentti Harry S. Trumanin johdolla (kenties juuri suurvaltapoliittisista kysymyksistä johtuen) tunnustus kuitenkin annettiin.⁶⁷ Täten Lähi-idän muuttunutta tilannetta sekä Israelin valtion syntyä tulee tarkastella alusta alkaen myös kylmän sodan poliittisesta kontekstista käsin. Kylmän sodan merkitys osana Israelin turvallisuusdiskurssia ja turvallisuutta nousi keskeiseksi tosin vasta 1970-luvulta eteenpäin.

⁶³ Tirman 2009, 12.

⁶⁴ YK:n päätöslauselma (vuodelta 1947) käsitteli Palestiinan alueen jakamista kahteen erilliseen valtioon (kts. Liite 1. YK:n jakoehdotuskartta vuodelta 1947). Kts. Bassiouni a. 2005, 300–316. *United Nations General Assembly Resolution 181, Recommending a Plan for Partition with Economic Union for Palestine (United Nations Partition Resolution), November 29, 1947*. Lähes välittömästi päätöslauselman jälkeen alkoi juutalaisten ja palestiinalaisten välinen sisällissota, joka päättyi Israelin itsenäisyysjulistukseen toukokuussa 1948. Kts. Juusola 2005, 62.

⁶⁵ Dowty 2005, 86.

⁶⁶ Baxter 2009, 179.

⁶⁷ Tirman 2009, 13 ja Juusola 2005, 65.

Israelin valtion itsenäisyysjulistusta seuraavana päivänä Egyptin, Jordanian, Syyrian, Libanonin ja Irakin armeijat hyökkäsivät Israeliin. Sota päättyi aselepoon 7.1.1949, mutta pysyviä rauhansopimuksia ei kuitenkaan solmittu. Israel oli saavuttanut sodassa täydellisen voiton arabivalloista sekä laajentanut maa-alansa Palestiinassa YK:n sille lupaamasta puolesta noin neljään viidesosaan.⁶⁸ Itsenäisyysjulistusta seuranneet sotatoimet olivat juutalaisille osoitus arabimaailman vihamielisyydestä ja pyrkimyksestä tuhota Israel. Tämä sota vaikutti olennaisesti turvallisuusdoktriinin kehittymiseen. Sodan seurauksena Palestiinan kysymys laajeni alueelliseksi ja valtioiden väliseksi konfliktiksi. Alun perin Palestiinan kysymys oli Euroopasta tulleiden juutalaisten ja Palestiinan alkuperäisasukkaiden sekä kahden nationalistisen liikkeen, sionismin ja arabinationalismin, välinen kiista, kuten Hannu Juusola huomauttaa.⁶⁹

Israelin valtion itsenäisyysjulistus sekä sitä seurannut sota muuttivat Lähi-idän poliittista tasapainoa pysyvästi. Sodan seurauksena vakiintuneet aluejaot näyttivät saavuttavan legitimitietin seuraavien vuosikymmenten aikana. Aika Suezin kriisistä vuonna 1956 vuoteen 1967 oli suhteellisen rauhallista aikaa Palestiinan alueella. Alueen status quo näytti olevan niin arabihallistusten kuin Israelinkin etujen mukaista. Israelin tiedustelutietojen mukaan vielä toukokuussa 1967 juuri ennen kuuden päivän sotaa, sodan mahdollisuus tulevan vuoden aikana nähtiin erittäin olemattomana.⁷⁰ Kuitenkin 5.6.1967 Israel teki massiivisen ilmaiskun Egyptin lentokentille. Israel perusteli hyökkäystään kasvanella jännityksellä Syyrian rajalla sekä Egyptin joukkojen liikkumisella Siinailta kohti Israelin rajaa. Sotaan osallistui arabimaista Egyptin lisäksi Jordania, Syyria sekä Irak. Vain kuudessa päivässä Israel oli saavuttanut murskaavan voiton arabimaiden armeijoista sekä kasvattanut maa-alueitaan huomattavasti. Israel valloitti sodassa Jordanjoen länsirannan, Golanin kukkulat, Gazan kaistaleen sekä Siinain niemimaan.⁷¹

Vuoden 1967 kuuden päivän sota muutti Lähi-idän poliittista sekä aatteellista karttaa. Kansainvälispoliittisesti sota osoitti suurvalloille, kuinka haastavaa Lähi-idän alueen poliittista tilannetta oli ohjailta. Sodan seurauksena kylmän sodan aatejakolinjat vahvistuivat Lähi-idässä. Neuvostoliitto katkaisi diplomaattisuhteensa Israeliin ja alkoi aseistaa arabivaltoja kiihtyvällä tahdilla. Samalla Yhdysvallat tiivisti suhteitaan Israeliin. Arabivalloille, etenkin suuria maa-alueita menettäneelle Egyptille, sota oli valtava moraalinen tappio, joka nähtiin myös sekulaarin

⁶⁸ YK:n jakosuunnitelman 58 %:ta 78 %:n. Kts. esim. Dowty 2005, 103. Kts. Liite 1. YK:n jakoehdotuskartta vuodelta 1947 sekä Liite 2. Israelin kartta 1947–1967.

⁶⁹ Juusola 2005, 68, 71–72.

⁷⁰ Dowty 2005, 103–104.

⁷¹ Dowty 2005, 106; Juusola 136, 138.

arabinationalismin epäonnistumisena. Pettymyksen aiheuttama arvotyhjiö oli yksi islamin kasvavaan poliittiseen rooliin johtaneista syistä.⁷²

Israelissa sota puolestaan johti kansalliseen euforiaan. Ylivoimainen voitto nähtiin uskonnollisissa piireissä jumalallisena ihmeenä ja jopa ei-uskonnolliset johtajat kuten puolustusministeri Moshe Dayan antoivat lausunnoissaan voitolle uskonnollisia määreitä. Ylpeys voitosta ulottui myös juutalaiseen diasporaan, etenkin Yhdysvaltojen juutalaisväestöön. Juusola huomauttaakin, kuinka diasporan samaistuminen Israeliin sinetöitiin juuri kuuden päivän sodassa. Israelin vahvuus teki vaikutuksen Yhdysvalloissa yleisestikin – strateginen yhteys Yhdysvaltoihin alkoi vahvistua sodan seurauksena. Aluevaltauksset puolestaan paransivat Israelin strategista asemaa ja valtio saavutti ’luonnolliset’ ja ’puolustettavat’ rajat. Sodan seurauksena Israelin sisäinen poliittinen asetelma muuttui myös: niin kutsuttu uskonnollinen oikeisto nousi politiikkaan mukaan. Sota on täten nähtävissä ideologisena murroksena niin arabimaiden kuin Israelin politiikoissa: katkera tappio arabeille ja merkittävä voitto Israelille vaikuttivat siihen, kuinka konflikti sidottiin uskonnollisiin ulottuvuuksiin.⁷³ Sota johti Israelissa turvallisuudentunteen kasvuun, ja osoitti kuinka valtion alusta asti ylläpitämä turvallisuusdoktriini oli selkeästi kannattava toimintamalli.

Vuoden 1967 sodan seuraukset ovat edelleen keskiössä puhuttaessa alueen konfliktista. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 242⁷⁴, jonka pääperiaatteena on Israelin vetäytyminen 5.6.1967 edeltävien rajojen taakse⁷⁵ sekä ’rauhaa maata vastaan’ -periaate, on edelleen alueen konfliktin ratkaisun lähtökohtana. Kylmän sodan asetelmista johtuen päätöslauselmasta kuitenkin muodostui epätarkka ja tulkinnanvarainen: Neuvostoliitto puolusti arabimaita kun taas Yhdysvallat asettui Israelin taakse.⁷⁶ Kuuden päivän sodalla oli täten vaikutuksensa niin kansainvälispoliittiseen ilmapiiriin kuin alueelliseen tilanteeseen, sota muokkasi poliittisia lähtökohtia sekä ideologisia asetelmia kauttaaltaan Lähi-idässä.

Kuuden päivän sotaa seurasi niin kutsuttu nälännytyssota, jossa Egypti pyrki kesästä 1968 eteenpäin pakottamaan Israelin vetäytymään valloittamiltaan alueilta. Neuvostoliiton merkittävä aseellinen ja taloudellinen tuki Egyptille sai Yhdysvallat lisäämään tukeaan Israelille. Nälännytyssota saatiin

⁷² Juusola 2005, 136–139.

⁷³ Juusola 2005, 136–138.

⁷⁴ Kts. Bassiouni a. 2005, 838. *United Nations Security Council Resolution 242, Demanding the Withdrawal of Israeli Armed Forces from Territories Occupied in the Recent Conflict, November 22, 1967.*

⁷⁵ Kts. Liite 3. Israelin kartta vuoden 1967 sodan jälkeen.

⁷⁶ Dowty 2005, 114.

päätökseen Yhdysvaltojen esittämällä tulitaukosopimuksella loppuvuodesta 1970.⁷⁷ Näännytysotaa suurempi merkitys oli vuoden 1973 niin kutsutulla Yom kippurin sodalla. Arabimaiden yhteisarmeija Egyptin ja Syyrian johdolla hyökkäsi Israeliin 6.10.1973. Hyökkäys tuli lähes täydellisenä yllätyksenä Israelille: kuuden päivän sodan voitto oli tuudittanut maan ylivoimaisuuden tunteeseen ja samalla Israelin tiedustelupalvelu oli epäonnistunut tulkinnoissaan täysin. Israel kykeni kuitenkin kokoamaan puolustuksensa ja pitämään kuuden päivän sodan aikana valtaamansa alueet. Sota päättyi lokakuun lopussa Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton YK:n turvallisuusneuvoston kautta esittämään päätöslauselmaan 338⁷⁸.

Yom kippurin sodalla oli vahvat vaikutukset Israelin sisäiseen ilmapiiriin. Sota vaikutti maan itseluottamukseen sekä kyseenalaisti itsepuolustuksen tason. Sodasta johtuen Israelin parlamenttivaaleja jouduttiin siirtämään, joka johti opposition vahvistumiseen ja vallassaolevan työväenpuolueen valta-aseman horjumiseen.⁷⁹ Sota vaikutti pelontunteiden ja turvallisuusmentaliteetin kasvuun yhteiskunnassa: Israel ei ollutkaan ylivoimainen. Turvallisuuden korostaminen nousi uudestaan politiikan keskiöön. Erityissuhde Yhdysvaltoihin parani entisestään OPEC:n asettamasta öljyn kauppasaarrosta johtuen. Vuosi 1973 oli ensimmäinen kerta, jolloin öljyä käytettiin geostrategisena ja poliittisena aseena. Tämä osoitti Yhdysvalloille arabivaltojen taloudelliset ja poliittiset keinovalikoimat omien etujensa ajamisessa ja johti täten Israel-suhteen syvenemiseen. Israel nähtiin Yhdysvalloissa alueen johtavana 'rationaalisenä pelaajana'.⁸⁰ Toisaalta Efraim Inbar esittää, kuinka henkinen epävarmuus johti tilanteeseen, jossa Israel oli haavoittuvaisempi Yhdysvaltojen asettamaan painostukseen.⁸¹

Vuoden 1973 tapahtumat johtivat Lähi-idän alueen rauhanneuvotteluiden nopeutumiseen. Yhdysvaltojen ulkoministerin Henry Kissingerin johdolla loppuvuodesta 1974 sekä alkuvuodesta 1975 neuvoteltiin erillissopimukset Israelin ja Syyrian sekä Egyptin kanssa.⁸² Egyptin kanssa solmittu Siinai II -sopimus oli lähinnä lupaus jatkaa neuvotteluita: sopimus tarjosi Egyptille ”hieman lisää maata” ja Israelille ”hieman lisää rauhaa”.⁸³ Neuvottelut jatkuivatkin, ja Israel ja

⁷⁷ Dowty 2005, 118; Juusola 2005, 145.

⁷⁸ YK:n päätöslauselma 338, joka päätti Yom kippurin sodan. Päätöslauselmassa viitataan edelleen päätöslauselmaan 242 muun muassa aluevetäytymisten osalta. Bassiouni a. 2005, 843. *United Nations Security Council Resolution 338, Calling for a Cease-fire and Implementation of United Nations Resolution 242, October 22, 1973.*

⁷⁹ Reich 2008, 100–101, 104, 105.

⁸⁰ Baxter 2009, 57–58.

⁸¹ Inbar 2008, 3.

⁸² La Guardia 2002, 129.

⁸³ Juusola 2005, 165.

Egypti allekirjoittivat Yhdysvaltojen presidentin Jimmy Carterin johdolla rauhansopimuksen Camp Davidin neuvotteluiden jälkeen 26.3.1979.⁸⁴ Vaikka rauhansopimus jätti maiden välille käytännössä pelkän kylmän rauhan, oli sopimus ensimmäinen luokkaansa Israelin ja arabeiden välisessä konfliktissa.

Seuraava sota alueella syttyi 6.6.1982 Israelin hyökätessä Libanoniin. Israel perusteli hyökkäystään PLO:n⁸⁵ jatkuvilla iskuilla Israelin puolelle, täten sodan tarkoituksena oli tuhota PLO:n joukot ja päämaja Libanonissa.⁸⁶ Sota oli Israelille vaikea. Ensinnäkin sotatoimilla ei ollut kansainvälistä tukea, toivottuja tavoitteita ei saavutettu ja Israelin sisällä sota aiheutti voimakasta kritiikkiä. Baxter ja Akbarzadeh kirjoittavat, kuinka ensimmäistä kertaa maan historiassa kansallinen konsensus suhteessa sotaan hajosi: Libanonin sota nähtiin 'valintana' (*war of choice*) ennemmin kuin 'välttämättömänä' (*war of necessity*).⁸⁷ Menachem Beginin tosin esittää, kuinka jo kuuden päivän sota ja Suezin kriisiin liittynyt Sinai Campaign olivat 'war of choice' -tyyppisiä sotia.

2.2 Sionismi

Israelin valtion politiikanmuodostus perustuu vahvasti sionistiselle ajattelulle, jonka vuoksi sionismin ymmärtäminen on keskeistä pyrittäessä ymmärtämään Israelin valtion politiikkaa. Esittelen sionismin ideologiaa niiltä osin, joilta se palvelee tutkimuskysymyksen hahmottamista.

Hannu Juusola esittää yksinkertaistetusti, kuinka sionismilla käsitteenä tarkoitetaan juutalaisten kansallista liikettä, jonka päätavoitteena oli luoda juutalaisille oma valtio.⁸⁸ Yksinkertaistettuna määritelmänä tämä pitää suhteellisen hyvin paikkansa. Walter Laqueur kirjoittaa, kuinka sanakirjamääritelmässä sionismi kuvataan ”maailmanlaajuisena Theodor Herzlin vuonna 1897 perustamana poliittisena liikkeenä”. Laqueur kuvaa sionismin monimutkaisuutta sekä monimuotoisuutta toteamalla, kuinka saman määritelmän mukaisesti sosialismin voidaan sanoa olevan Karl Marxin vuonna 1848 perustama liike.⁸⁹ Laqueur pyrkii havainnollistamaan, kuinka sionismia on mahdotonta kuvata yhdellä eksplisiittisellä lauseella. Juusolan kuvaus sopii siihen

⁸⁴ Quandt 2005, 234–235. Alueluovutuksista, kts. Liite 4. Israelin ja Egyptin välisten sopimuksien alueluovutukset.

⁸⁵ Palestine Liberation Organization.

⁸⁶ Baxter 2009, 60; Juusola 2005, 185.

⁸⁷ Baxter 2009, 61.

⁸⁸ Juusola 2005, 24.

⁸⁹ Laqueur 1989, 40.

kontekstiin, jossa pyritään tarkastelemaan sionistista liikettä yleispiirteissään 1800-luvun loppuvuosista eteenpäin. Kilpailevien näkemysten jälkeen sionismi poliittisena kansalaisliikkeenä löysi nykymuotonsa 1900-luvulla (ja toden teolla vasta toisen maailman sodan ja holokaustin jälkeen).⁹⁰ Sionismi ei edelleenkään kuitenkaan ollut täysin yksiselitteinen kansallisliike, vaan sen sisälle mahtuu suhteellisen laaja diversiteetti erilaisia näkemyksiä.

Sionismi syntyi valistuksen aatteiden ja eurooppalaisen nationalismin nousun vanavedessä. Nationalismin aatteiden myötä kehittyi myös rodullinen antisemitismi, jolla oli keskeinen merkitys sionismin kehittymisessä. Kansallisuusaatteen mukaisesti kansakunnan muodosti yhteinen kieli, kulttuuri, talous ja etenkin asuinalue, kotimaa. Anthony D. Smith erottelee kansakunnan (*nation*) ja kansallisuusaatteen (*nationalism*) eroa seuraavasti. Kansakunnan käsitteellä Smith tarkoittaa nimettyä ihmispopulaatiota, joka asuttaa tiettyä historiallista aluetta ja joka jakaa yhteiset myytit sekä muistot. Tähän käsitteeseen kuuluvat myös yhteinen kulttuuri ja talous sekä populaation jokaista jäsentä koskevat yhteiset oikeudet ja velvoitteet. Juutalaisilla oli yhteiset muistot, myytit sekä suhteellisen yhteneväinen uskonnollinen kulttuuri, mutta muutoin juutalaiset eivät täyttäneet tämän käsitteen määreitä. Smith jatkaa kansallisuusaatteen käsitteen määrittelyllä. Tämän mukaisesti kansallisuusaate on ideologinen liike, jonka tarkoituksena on autonomian, yhtenäisyyden ja identiteetin saavuttaminen tai ylläpitäminen jonkin ryhmän edustajien toimesta todellisen tai potentiaalisen 'kansakunnan' luomiseksi.⁹¹ Theodor Herzl loi poliittisen sionismin, ja yhdisti aiemmin hajanaiset juutalaisyhteisöt löyhäksi ideologiseksi liikkeeksi, jonka päämääränä oli juutalaisen 'kansakunnan' luominen ensisijaisesti jollekin maantieteelliselle alueelle – myöhemmin tämä tarkentui Palestiinaksi.

Poliittinen sionismi ja juutalaiset siirtolaiset rakensivat Palestiinaan jo ennen Israelin valtion syntyä suhteellisen kattavat valtiolliset rakenteet. Uudella Yishuvilla (juutalaisten siirtokunnalla) oli oma koulutusjärjestelmänsä sekä oikeus omaan verotukseen. Poliittisen järjestelmän kehittymisen myötä perustettiin ammattijärjestö Histadrut (1920), joka on merkittävä vaikuttaja nykypäivänkin Israelissa. Kulttuurisionistien toiveiden mukaisesti perustettiin vuonna 1925 Jerusalemin yliopisto. Israelin armeijan edeltäjäksi kutsuttu Haganah perustettiin huolehtimaan Yishuvin puolustuksesta. Sionistit olivat täten luoneet 1930-luvulle tultaessa suhteellisen valmiin valtiokoneiston

⁹⁰ Brenner 2003, 98.

⁹¹ Smith 2000, 3.

Palestiinaan, ja monet näistä kulttuuris-sosiaalisista rakenteista siirtyivät sellaisinaan myös Israelin valtion rakenteisiin.⁹²

Sionismin eri suuntaukset loivat puolestaan pohjan Israelin poliittiselle kentälle. Yksi pääsuuntauksista oli kulttuurisionismi, jonka päämääränä oli luoda sekulaari juutalainen kulttuuri, joka perustui hepreankieleen. Kulttuurisionismi saikin jalansijaa ja oli vaikuttamassa muun muassa siihen, että Israelin valtion viralliseksi kieleksi tuli heprea. Venäjän juutalaisten keskuudessa puolestaan vahvistui sosialistinen sionismi (myös työväensionismi). Monet ortodoksijuutalaiset vieroksuivat sionistista liikettä sen sekulaarisuuden vuoksi, mutta liikkeen sisälle muodostui kuitenkin myös uskonnollinen haara (uskonnollinen sionismi), joka voimakkaimmin korosti Pyhän maan asuttamista ja paluuta Siioniin.⁹³

Revisiosionismi oli suurin eroava ideologinen suuntaus sionismin sisällä. Revisiosionismi edusti johtohahmonsa Vladimir Ze'ev Jabotinskyn johdolla keskiluokkaisuutta, antisosialismia sekä nationalistisia elementtejä liikkeessä. Jabotinskylle poliittiset tavoitteet olivat tärkeämpiä kuin kulttuuriset. Muun muassa Dowty määrittelee Jabotinskyn ”militantin juutalaisen nationalismin” edustajaksi⁹⁴. Jabotinsky hahmotti Herzliä paremmin arabiasutuksen vaikutukset Palestiinassa ja julisti aseellisen konfliktin ainoaksi vaihtoehdoksi ongelman ratkaisemiseksi. Jabotinskyn logiikka perustui juutalaisten valtiottomuuteen; arabeilla oli valtioita Lähi-idässä jo olemassa. Täten juutalaisten kuului saada valtio Palestiinasta ja tämän turvaamiseksi aseellinen konflikti olisi mahdollinen.⁹⁵ Simha Flapan kirjoittaa, kuinka Jabotinsky ei onnistunut vakuuttamaan Yishuvin juutalaisia kaikista ajatuksistaan, mutta onnistui kuitenkin saavuttamaan osittaisen voiton ideologisessa taistelussa. Jabotinsky jätti sionistiseen ajatteluun lähtemättömän ajatuksen arabeista hengenvaarallisena vihollisena, konfliktin väistämättömyydestä sekä voiman olemisesta ainoa ratkaisu konfliktiin.⁹⁶ Jabotinskyn ajattelumallit näkyvät selkeästi oikeistolaispääministeri Menachem Beginin retoriikassa, ja Jabotinsky onkin nimetty Israelin oikeiston isäksi.

⁹² Juusola 2005, 47–48.

⁹³ Brenner 2003, 101–103.

⁹⁴ Dowty 2005, 121.

⁹⁵ Brenner 2003, 113–114.

⁹⁶ Flapan 1979, 116–117.

2.3 Israel juutalaisena yhteiskuntana

Sionismi ja Theodor Herzl on upotettu israelilaiseen ajatteluun ja israelilaisuuteen jo valtion itsenäisyysjulistuksessa, jossa ensimmäisen sionistikongressin kokous Baselissa vuonna 1897 katsotaan juutalaisvaltion oikeutuksen perustaksi. ”*In the year 5657 (1897), at the summons of the spiritual father of the Jewish State, Theodore Herzl, the First Zionist Congress convened and proclaimed the right of the Jewish people to national rebirth in its own country. ...*”⁹⁷ Sionismin nojatessa vahvasti antisemitismiin muodostui Israelin valtiosta nimenomaan *juutalainen* valtio. Smithin kansakuntakäsitteen mukaisesti Israelista luotiin juutalaisuuteen pohjaava kokonaisuus, jossa uskonto ja kansakunta yhdistettiin. Israelin itsenäistymisen yhteydessä sekulaarit sionistit ja uskonolliset ryhmät kävivät laajoja neuvotteluita valtion luonteesta. Molemmille ryhmille uuden valtion yhtenäisyys oli kaikesta huolimatta ensisijainen päämäärä, jonka vuoksi Israelin valtion luonne jätettiin määrittelemättä. Itsenäisyysjulistukseen muotoiltiin molempia ryhmittymiä miellyttävä viittaus Tooraan⁹⁸ kompromissina sekulaarisionistien vaatimuksille kaiken uskonnollisuuden poistamisesta itsenäisyysjulistuksesta. Itsenäisyysjulistuksessa todetaan luottamus ‘Israelin kallioon’ (*The Rock of Israel*).⁹⁹ Israelin entinen pääministeri Golda Meir erittelee uskonnon ja kansakunnan suhdetta seuraavasti: ”*I’m not a religious person but no one will uproot from my mind the conviction that without our religion we would have been like all other peoples who once existed and later disappeared.*”¹⁰⁰ Golda Meirin kommentti kuvaa hyvin, kuinka juutalaisuus ei ole tavallinen kansallisuuden käsite tai uskonto, vaan nämä ovat tiukasti yhteenkietoutuneita käsitteitä.

Valtiota ja uskontoa ei erotettu toisistaan, ja jokainen Israelin kansalainen ymmärretään oman uskonnollisen ryhmänsä jäseneksi. Jokaisen kansalaisen tulee kuulua johonkin uskonnolliseen ryhmään, siviilirekisteriä Israelissa ei ole. Perhelaki on kokonaan asetettu uskonnollisen tuomioistuimen hallintavallan alle ja päärabbi on valtiollinen instituutio. Kansallisen ja uskonnollisen identiteetin välille ei ole tehty selkeää eroa. Juusola erittelee tätä dilemmaa toteamalla, kuinka ongelmana ei ole uskonnonvapaus, vaan vapaus uskonnosta, joka ei toteudu Israelissa samoin kuin tyypillisissä länsimaisissa demokratioissa.¹⁰¹

⁹⁷ Declaration of Establishment of State of Israel, May 14, 1948.

⁹⁸ Juutalaisten pyhä kirja.

⁹⁹ Declaration of Establishment of State of Israel, May 14, 1948.

¹⁰⁰ Lainaus teoksessa Orr 1994, 33.

¹⁰¹ Jones & Murphy 2002, 40–41; Juusola 2005, 94–95.

Vaikka juutalaisuus on Israelin valtion ytimessä, maan väestö perustuu useista etnis-kulttuurisista ryhmistä. Juutalaiset jaotellaan edelleenkin etnisen ja kulttuurisen taustansa perusteella. Niin kutsutut ashkenasijuutalaiset ovat eurooppalaista syntyperää, sefardijuutalaiset puolestaan itämaista syntyperää. Nykyään suuren vähemmistön muodostavat uskonnolliset haredim-juutalaiset (ultraortodoksit). Israelissa on myös arabivähemmistö sekä pieniä kristillisiä yhteisöitä sekä druzeja. Nykypäivän Israelissa on myös suuri venäläistaustainen juutalaisvähemmistö. Juutalaisen valtion yhtenäisyys on haastettu näiden etnis-kulttuuristen ryhmien taholta; jokaisella ryhmällä on oma mielipiteensä juutalaisuuden ja sionismin määritelmästä sekä luonteesta.¹⁰² Juutalaisuus (Israelin juutalaisten keskuudessa) on kuitenkin määräävä kattokäsite, ja kansakunta on sisäisistä ristiriidoista huolimatta suhteellisen yhtenäinen ulkoisten uhkien kohdatessa valtiota, kuten Efraim Inbar esittää.¹⁰³

2.4 Siirtokunnat

Esittelen seuraavassa pääpiirteissään siirtokuntaideologiaa, joka on keskeinen osa turvallisuusdiskurssin maa-alueita käsittelevää analyysia. Vuoden 1967 sodalla oli ideologinen merkitys Israelin sisäpolitiikalle. Enemmistön palestiinalaisista palautuessa osaksi yhtenäistä israelilaista geopoliittista kokonaisuutta¹⁰⁴ juutalainen nationalismi vahvistui. Israelissa vahvistui kokemus maan hallinnan ja asuttamisen tärkeydestä osana turvallisuutta, mutta myös osana sionistista ideologiaa. Inbar esittää tosin, kuinka siirtokunnat olivat jo esivaltiollisella ajanjaksolla osa poliittista ja turvallisuupoliittista ajattelua. Kuitenkaan ennen vuoden 1973 sotaa siirtokuntia ei oltu liitetty puolustusjärjestelmään: sodan jälkeen siirtokuntapolitiikasta muodostui turvallisuusstrateginen kysymys,¹⁰⁵ jonka merkitys vahvistui oikeiston valtaannousun jälkeen 1977.

Vuonna 1967 oli perustettu sekulaari nationalistinen Eretz Yisrael -liike¹⁰⁶, jonka pohjimmaisena toiminta-ajatuksena oli kuuden päivän sodassa valloitetujen alueiden pitäminen Israelin hallussa. Siirtokuntakysymys sai 1960-luvun lopusta eteenpäin myös uskonnollisia piirteitä, kun radikaaleimmissa uskonnollisissa piireissä vuoden 1967 sodassa valloitetut alueet katsottiin

¹⁰² Jones & Murphy 2002, 31; Juusola 2005, 98–99.

¹⁰³ Inbar 2008, 23.

¹⁰⁴ Jordania oli hallinnut Länsirantaa 1948-1967, ja Lähi-idän konflikti oli tällöin rajoittunut lähes pelkästään valtioiden välille. Vuoden 1967 sodassa Jordanian hallitsema Länsiranta siirtyi Israelin hallintaan.

¹⁰⁵ Inbar 2008, 12.

¹⁰⁶ Myös Land of Israel -liike.

“jumalallisen sallimuksen” merkiksi, kuten Dowty kirjoittaa. Raamatullisen Israelin alue (täten Länsiranta) tulisi valloittaa juutalaisille asuttamalla se mahdollisimman tiheään.¹⁰⁷ Siirtokunta-ajatus ei ollut kuitenkaan uusi ennen 1960- ja 1970-lukujen taitetta, mutta 1970-luvulta eteenpäin aiemmin pienten radikaalipiirien asutustoiminta sai laajemmat mittasuhteet; uskonnollinen nationalistinen ideologia Länsirannan asuttamisesta valjastettiin pian poliittiseksi ideologiaksi. Likudin valtaannousu ja Eretz Yisrael -liikkeen voimistuminen aloitti Länsirannan laajamittaisen asuttamisen siirtokunnilla. Vuonna 1974 perustettiin myös uskonnollinen siirtokunta-aktivistien Gush Emunim -ryhmittymä, jonka päätavoitteena oli edistää siirtokuntapolitiikkaa. Gush Emunim on ulkoparlamentaarinen painostusryhmä ja sillä on nykypäivänkin Israelissa suhteellisen suuri valta. Ryhmän välit hallitukseen paranivat oleellisesti oikeiston noustua valtaan 1977. Siirtokuntien asuttaminen alkoi Jerusalemin ympäristöstä, mutta laajeni nopeasti Jordanin laaksoon, Golanille sekä Betlehemin ja Hebronin väliselle alueelle. Vielä vuonna 1973 Länsirannalla oli 17 israelilaista siirtokuntaa, vuonna 1977 jo yli 30.¹⁰⁸ Siirtokunnat ovat laajentuneet ja vuonna 2012 israelilaisia siirtokuntalaisia asui Länsirannalla yli 350 000.¹⁰⁹

2.5 Israelin poliittinen kenttä

Israelin valtion poliittisen systeemin ääriviivat ovat pysyneet suhteellisen muuttumattomina valtion perustamisesta lähtien. Valtio on parlamentaarinen tasavalta, jonka toimintaa ohjaavat 11 niin kutsuttua peruslakia (Basic Laws), joilla määritellään muun muassa oikeuslaitoksen sekä hallituksen toimintaa. Valtiolla ei täten ole lainkaan perustuslakia. Israelin parlamentti on yksikamarinen ja 120-paikkainen Knesset. Knessetillä ei ole kovinkaan vahvaa valtaa suhteessa politiikkaa johtavaan hallitukseen. Vasemmistopoliitikko Yossi Beilin on huomauttanut Knessetin roolista seuraavin sanoin: *”The Knesset at most can voice an opinion through its members, but has no power of decision”*.¹¹⁰ Tutkimuskirjallisuudessa muun muassa Gerner puolestaan esittää Israelin valtiojärjestelmän ideologian perustuneen heikolle presidentille, pääministerin johtamalle vahvalle hallitukselle sekä vahvalle kansanedustuslaitokselle.¹¹¹ Beilinin kommentti kuitenkin kuvaa täsmällisemmin israelilaista poliittista todellisuutta Knessetin osalta.

¹⁰⁷ Dowty 2005, 121.

¹⁰⁸ Juusola 2005, 150–151.

¹⁰⁹ Sherwood Harriet 2012. *”Population of Jewish settlements in West Bank up 15,000 in a year”*. The Guardian, 26.6.2012.

¹¹⁰ Lainaus teoksessa Jones & Murphy 2002, 33.

¹¹¹ Gerner 1994, 60.

Knessetin suhteellisen heikon roolin taustalla vaikuttava tekijä on valtion vaalijärjestelmä, jossa yksittäisten henkilöiden sijaan äänestetään puolueiden listoja. Poliittika on täten vahvasti ideologisoitunutta, kuten Juusola esittää.¹¹² Vaalijärjestelmässä puolueen läpipääsyyn vaaditaan vain 1,5 %:n kannatus, joka johtaa laajojen, mutta usein hatarien hallituskoalitioiden muodostumiseen. Systeemi johtaa samalla pienten puolueiden (Israelin tapauksessa näitä ovat uskonnolliset sekä äärinationalistiset puolueet) suhteettoman suureen valtaan päätöksenteossa pientenkin puolueiden päästessä usein hallituspuolueiksi.¹¹³ Todellinen poliittinen valta on hallituksen pääministerillä. Presidentin rooli Israelissa on lähinnä muodollinen edustustehtävä ilman merkittävää poliittista valtaa.¹¹⁴

Sionistisen liikkeen aatteelliset jakolinjat, työväensionismi, revisiosionismi, kulttuurisionismi sekä uskonnollinen sionismi, ovat muodostaneet myös Israelin valtion poliittiset jakolinjat. Pääpuolueet tutkielmani tarkastelujaksolla ovat työväensionismia ja vasemmistoa edustava sosialidemokraattinen työväenpuolue Avoda (vuoden 1968 puolueliitokseen asti Mapai) sekä oikeistopuolue Likud, joka edustaa revisiosionismia ja nationalistisempia ajatuksia kuin vasemmisto. Likudilla on konservatiisempi suhtautuminen talouteen ja uskuntoon kuin usein sekulaarimmalla työväenpuolueella¹¹⁵. Työväenpuolueliittoumat hallitsivat Israelin politiikkaa aina valtion itsenäistymisestä vuoteen 1977 saakka, jonka jälkeen valtaan nousi Menachem Beginin johtama oikeistohallitus; tämän jälkeen työväenpuoluehallituksia on ollut vain kaksi¹¹⁶. Israelin poliittisella kentällä toimii myös pienempiä uskonnollisia puolueita, joilla on kuitenkin kokoonsa nähden suhteellisen paljon valtaa.¹¹⁷ Tärkein uskonnollinen puolue on National Religious Party (NRP), joka on istunut lähes jokaisessa Israelin hallituksessa. NRP oli aina kuuden päivän sotaan asti suhteellisen maltillinen: päämääränä oli pitää kiinni juutalaisen uskonnon yhteiskunnallisista vaatimuksista, joita pyrittiin liittämään yhteen modernin valtion edellytysten kanssa. Vuoden 1967 sodan jälkeen puolue kuitenkin radikalisoitui vähitellen ja uskonnollisista visioista muodostui hiljalleen poliittisia ohjelmia. 1900-luvun loppupuolella Israelin poliittiselle kentälle on noussut myös etnisiä puolueita edustamaan Israelin arabeita ja muita vähemmistöjä.¹¹⁸

¹¹² Juusola 2005, 88.

¹¹³ Gerner 1994, 61.

¹¹⁴ Jones & Murphy 2002, 32–33.

¹¹⁵ Gerner 1994, 66.

¹¹⁶ Rouhana 2006, 131.

¹¹⁷ Jones & Murphy 2002, 33–34.

¹¹⁸ Juusola 2005, 90; Dowty 2005, 121.

Israelilaisessa politiikkaa kuvaavassa puhunnassa vasemmisto ja oikeisto ovat erotettu termein 'haukat' (*hawks*) ja 'kyyhkyt' (*doves*). Kuvausta 'kyyhkyt' on käytetty kuvaamaan vasemmistoa. Termillä viitataan erityisesti suhtautumiseen rauhanprosessiin ja palestiinalaisiin. Vasemmiston 'kyyhkyt' kannattavat täyttä vetäytymistä vuoden 1967 sotaa edeltävien rajojen taakse, palestiinalaisten tunnustamista kansana sekä puhuvat itsenäisen palestiinalaisen valtion puolesta. Vasemmistoradikaalit vastustavat Israelin Länsirannan hallintaa ideologisin ja moraalisin perustein ja kannattavat itsenäisen palestiinalaisvaltion luomista (vasemmistoradikaaleihin voidaan lukea arabipuolueet, kommunistit sekä ajan Mapam-puolue, joka oli vasemmistolainen sosialistipuolue). Vasemmiston maltillisemmat ainekset (useimmiten työväenpuolueen jäsenet) puolestaan perustelivat näkemyksiään palestiinalaisvaltiosta turvallisuuteen ja demografiaan perustuvilla argumenteilla.¹¹⁹

Oikeiston 'haukat' puolestaan puolustavat Israelin oikeutta koko Palestiinan alueeseen sekä vastustavat lähes systemaattisesti kaikkia alueluovutuksia palestiinalaisille. Oikeistoradikaalit käyttävät Länsirannasta nimitystä Juudea ja Samaria korostaakseen Israelin historiallista oikeutta maahan sekä tämän entiteetin maantieteellistä jakamattomuutta. Juudea ja Samaria tulisi liittää Israeliin historiallisiin, nationalistisiin sekä turvallisuuteen liittyviin seikkoihin vedoten. 'Haukat' eivät tunnusta palestiinalaisten oikeuksia kansana, ja 1970- ja 1980-luvuilla oikeistoradikaalit käytännössä kielsivät "palestiinalaisongelman" olemassaolon. Oikeiston 'haukat' jakautuvat samoin kuin vasemmiston 'kyyhkyt'. Radikaalimpien näkemysten mukaan Juudean ja Samarian siirtokunta-asuttaminen on uskonnollinen ja kansallinen velvollisuus – maltillisemmat jäsenet puolestaan katsovat Länsirannan asuttamisen olevan jatkuvan läsnäolon ja täten turvallisuuden tae. Samalla myös maltilliset 'haukat' korostivat israelilaisten oikeutta asua missä tahansa Eretz Yisraelin alueella.¹²⁰

Tutkielmassani tarkastelemani pääministerit asettuvat näiden määritelmien molemmille puolille. Yitzhak Rabin edustaa keskustalaisempaa vasemmistoa: Rabin kieltää itsenäisen palestiinalaisen valtion mahdollisuuden sekä PLO:n roolin osana rauhanprosessia. Rabinin ensimmäinen hallitus kannatti jordanialais-palestiinalaisen valtion perustamista. Rabinin retoriikassa näkyy oikeistolaisempi sävy suhtautumisessa palestiinalaiskysymykseen, jota hän ei nähnyt kovinkaan

¹¹⁹ Dowty 2005, 120. Israelin ollessa juutalainen valtio, on valtiolle tärkeä säilyttää demografinen balanssi: juutalaisia tulee olla enemmän kuin muita kansallisuksia. Tämä on myös yksi syy, miksi diasporajuutalaisia kannustetaan muuttamaan Israeliin.

¹²⁰ Dowty 2005, 121.

merkittävänä. Rabin on valmis osittaisiin alueluovutuksiin, kunhan 'puolustettavat rajat' säilytetään. Siirtokuntarakentamisessa Rabin noudattaa suhteellisen maltillista linjaa. Lokakuussa 1974 Rabin esittää, kuinka siirtokuntarakentamista tulee tapahtua ainoastaan hallituksen siunauksella.¹²¹ Menachem Begin puolestaan edustaa oikeiston radikaalimpaa päätä; Dowty kutsuu Beginä 'superhaukaksi'¹²². Beginin noustua valtaan siirtokuntarakentamisessa aloitettiin aktiivisempi kausi. Likud-puolueen ideologiaa noudattaen Begin korostaa Israelin valtion oikeuksia Eretz Yisraeliin,¹²³ ja tämän hän tuo esiin jo hallitusesittelypuheessaan, jossa korostaa juutalaisten historiallista, ikiaikaista ja jakamatonta oikeutta Israelin maahan.¹²⁴ Vaikka Begin oli suhteellisen kriittinen suhtautumisessaan alueluovutuksiin, on kuitenkin huomionarvoista, että hän allekirjoitti Camp Davidin rauhansopimuksen, jossa Siinain niemimaa siirtyi Egyptille. Siinai oli kuitenkin toisarvoinen Eretz Yisrael -käsitteen suhteen, ja taustalla vaikutti myös Israelin vahvimman vihollisen Egyptin neutralisointi sekä laajemman tuen saavuttaminen Yhdysvalloilta.¹²⁵

Oikeisto ja vasemmisto eroavat täten keskeisimmin suhtautumisessa geopolitiikkaan. Vasemmisto on perinteisesti ollut myöntyväisempi alueluovutuksiin. Vuoden 1977 oikeiston valtaannousu nosti revisiosionismin politiikan keskiöön. Työväenpuolueelle geopolittiset kysymykset olivat lähinnä turvallisuuskysymyksiä, joka mahdollisti suhtautumisen alueluovutuksiin poliittisena kysymyksenä sekä suhteellisen maltillisen siirtokuntapolitiikan. Oikeisto näki geopolitiikan ideologisemmasta näkökulmasta. Yhtä lailla kyseessä oli turvallisuus, mutta keskiöön nousi juutalaisten ikiaikainen oikeus Israelin maahan, Eretz Yisraeliin. Likud vannoi Israelin oikeuteen hallita kaikkea maa-alaa Välimeren ja Jordanjoen välillä.¹²⁶ Oikeiston suhtautumisessa korostuu näin ollen sionismin mielekiintoinen puoli: kansallisuuden ja uskonnon yhdistelmä. Oikeisto ei puolusta juutalaisten oikeuksia ainoastaan kansallisen edun vaan nimenomaan *juutalaisten* edun nimissä uskonnollisin termein.

Oikeiston valtaannousua edelsi 1970-luvun alussa esiin noussut murros israelilaisessa yhteiskunnassa. Valtion ensimmäiset vuosikymmenet olivat olleet kollektiivisen hengen vuosia, jolloin yhteiskunnan yhtenäisyys oli sisäisiä ristiriitoja keskeisempää. 1970-luvulta eteenpäin israelilainen yhteiskunta on käynyt läpi sosiaalisen ja ideologisen polarisaation, jonka seurauksena

¹²¹ 3:41. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 5.10.1974.

¹²² Dowty 2005, 125.

¹²³ Reich 2008, 116–117, 126.

¹²⁴ 4-5:1. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin upon the presentation of his government, 20.6.1977.

¹²⁵ Gerner 1994, 139.

¹²⁶ Reich 2008, 116.

yhteiskunnasta muodostui individualistisempi, monikulttuurisempi sekä sosiaalisesti jakautuneempi.¹²⁷ Maoz näkee vasemmiston voiman heikkenemisen syynä myös vuoden 1973 sodan. Yom kippurin sota paransi Israelin kansainvälistä asemaa ja syvensi suhdetta Yhdysvaltoihin. Sisäpoliittisesti arabiarmeijan yllätyshyökkäys kuitenkin murensi kansallista yhtenäisyyttä sekä israelilaisten omnipotenttia uskoa maan armeijan ylivoimaisuuteen.¹²⁸

2.6 Israelin ulkopoliittika

Ulkopoliittikan muodostus ei ole koskaan Israelin valtion historiassa ollut itsenäinen politiikan muodostuksen osa, vaan aina alisteinen turvallisuuspolitiikalle.¹²⁹ Israelin ulkopoliittikkaa on sen perustamisesta asti ohjannut kaksijakoinen strategia, jossa päätavoitteena on heikentää arabimaailman yhtenäisyyttä ja toisaalta hakea tukea joltain suurvallalta.¹³⁰ Tämä kaksijakoinen strategia luotiin vahvistamaan ja ylläpitämään valtion turvallisuutta, joka aatteena ohjaa kaikkea toimintaa israelilaisessa politiikassa – etenkin ulkopoliittikassa. Ulkopoliittikka on olennaisessa vaikutussuhteessa turvallisuuspolitiikkaan. Turvallisuuskoktriinia ja -diskurssia tutkittaessa on syytä tarkastella israelilaisen ulkopoliittikan muodostumista sekä kehittymistä.

Ensimmäisinä vuosina Israelin valtion ulkopoliittikan lähtökohdaksi otettiin puolueettomuus. Israelin ulkoministeri Moshe Sharett linjasi Israelin valtion ulkopoliittikan päälinjoja puheessaan YK:n yleiskokouksessa toukokuussa 1949. Ulkopoliittikan pyrkimyksenä oli ystävyys kaikkien ”vapautta rakastavien valtioiden ja erityisesti Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton kanssa”.¹³¹ Juusola korostaa, kuinka puolueettomuuspolitiikalla pyrittiin varmistamaan niin aseellisen kuin taloudellisen tuen saatavuus mahdollisimman monesta lähteestä. Tämä politiikka kulki kuitenkin suhteellisen nopeasti tiensä päähän: Yhdysvallat ei katsonut puolueettomuutta hyvällä ja Neuvostoliiton asenne muuttui nopeasti Israel-kielteiseksi, johtuen etenkin Israelin asettumisesta läntisten valtojen puolelle Korean sodan suhteen. Juusolan mukaan vuonna 1953 oli selvää, että Israel oli osa länttä. Suhteet Yhdysvaltoihin eivät kuitenkaan lähteneet vielä tässä vaiheessa etenemään ja Israel tukeutui 1950-luvulla Ranskaan.¹³² Jones’n ja Murphyn mukaan Suezin kriisi

¹²⁷ Sela 2010, 70.

¹²⁸ Maoz 2008, 140.

¹²⁹ Maoz 2008, 7.

¹³⁰ Jones & Murphy 2002, 97.

¹³¹ Speech to the General Assembly by Foreign Minister Sharett, 11.5.1949. Suom. Hanna Ojala.

¹³² Juusola 2005, 104–105.

osoitti Israelille maailmanpoliittisen tilanteen muutoksen: vallan keskus ei enää sijainnut Euroopan pääkaupungeissa vaan Atlantin toisella puolella. Suhde Ranskaan pysyi aina 1960-luvun puoliväliin saakka, mutta Suezin kriisin jälkeen Israel alkoi etsiä liittolaista Yhdysvalloista.¹³³

Ulkopolitiikassa suhteet suurvaltaan ovat olleet oleelliset valtion turvallisuushakuisuuden vuoksi. Israel on hakenut niin taloudellista kuin poliittista turvaa valtionsa olemassaololle. Arabimaailmaa on pyritty aktiivisesti heikentämään. Maoz esittää, kuinka Israel on toistuvasti itsenäistymisestään lähtien pyrkinyt sekaantumaan arabimaiden kuin myös palestiinalaisten sisäisiin asioihin heikentääkseen täten vastustajaansa. Israelin turvallisuuspolitiikan ytimessä on vahva ajatus siitä, että Israelin turvallisuus on parhaiten turvattu, kun arabimaat ovat heikkoja ulkoisesti tai sisäisesti tai kun arabirintama on jakaantunut.¹³⁴ Suurimman julkisen voittonsa arabirintaman heikentämisen suhteen Israel sai solmittuaan rauhansopimuksen Egyptin kanssa 1979, näin arabimaailman johtava valtio saatiin eliminoitua 'juutalaisvastaisesta' liittoumasta. Rauhansopimus Egyptin kanssa ei kuitenkaan johtanut suuriin muutoksiin Israelin ulkopoliitikassa. Turvallisuusdiskurssi ei juurikaan muuttunut rauhansopimuksen seurauksena, vaan uhat nähtiin jo muualla. Israelin ulkopoliitikka on täysin turvallisuuspolitiikan sanelemaa ja niin kauan kuin rauhaa kaikkien arabimaiden kanssa ei ole saavutettu, tulee asian laita näin jatkumaan.¹³⁵

Israelin ulkopoliitikkaa on tarkasteltu myös maan sisäisen politiikan kautta. Tässä huomioon on otettu valtion sisäisten ideologioiden ja puoluejakolinjojen vaikutus ulkopoliitiikan muodostumiseen. Waxman analysoi – suhteellisen oikeutetusti – politiikan muodostuksen määräävimmäksi tekijäksi Israelin ja sen kansalaisten identifioituminen *juutalaisuuteen*. Israel on juutalainen valtio ja sen tehtävänä on toimia 'linnakeena' kaikille maailman juutalaisille. Waxman esittää tämän pohjalta, kuinka Israelin ulkopoliitikkaan on aina vaikuttanut juutalaisen diasporan olemassaolo. Ulkopoliitikkaa muodostettaessa on pidetty mielessä jokaisen valtion juutalaisväestö pyrkimyksenä pitää politiikan muodostuksen kautta huolta juutalaisista. Konfliktitilanteessa Israelin valtion etu on kuitenkin mennyt diasporan edelle – 'linnake' on pidettävä turvassa.¹³⁶ Waxmanin analyysia tukee pääministeri Rabinin hallitusesittelypuhe, jossa Rabin listaa diasporajuutalaiset

¹³³ Jones & Murphy 2002, 100.

¹³⁴ Maoz 2008, 361, 383.

¹³⁵ Maoz 2008, 5, 384.

¹³⁶ Waxman 2006, 46–47.

Israelin ”uskollisimmaksi liittolaiseksi”, ja lupaus, jonka mukaan Rabinin hallitus tulee vahvistamaan Israelin ja diasporan suhteita.¹³⁷

1960-luvulta eteenpäin holokaustin merkitys osana ulkopoliittikkaa vahvistui. Sinänsä ajatus maailman antisemiittisyydestä ei ollut israelilaisessa poliittisessa ajattelussa uusi, mutta 1960-luvulta eteenpäin uuden historiantutkimuksen myötä kävi selväksi, että suurin osa länsivalloista oli ollut tietoinen natsi-Saksan toimista toisen maailmansodan aikana. Holokaustia ei tämän jälkeen nähty enää vain natsi-Saksan juutalaisvihamielisyytenä vaan se otettiin osoituksena koko maailman juutalaisvihasta. Israel oli yksin vihamielisten ei-juutalaisten kansoittamassa maailmassa. Israelilainen diplomaatti ja poliitikko Abba Eban kuvaa tätä mentaliteettia juuri ennen vuoden 1967 sotaa seuraavasti: ”*When we looked out at the world we saw it divided between those who wanted to see us destroyed and those who would not raise a finger to prevent it from happening.*”¹³⁸ Waxman toteaa, kuinka tällä ajattelulla oli suora vaikutuksensa uhkakuvaskenaarioiden kasvuun, itseriittoisuuden korostumiseen sekä diplomatian väheksymiseen ulkopoliitiikan keinona (ja täten sotilaallisen toiminnan näkemiseen parhaana mahdollisuutena turvata Israel).¹³⁹

¹³⁷ 3:1. Address in the Knesset by Prime Minister Rabin on the presentation of his government, 3.6.1974. Suom. Hanna Ojala.

¹³⁸ Lainaus teoksessa Waxman 2006, 48.

¹³⁹ Waxman 2006, 48–49.

ANALYYSIOSA

Esittelen seuraavassa kummankin pääministerin puheiden ja retoriikan kautta turvallisuuden sosiaalisia konstruktioita, joita pääministerit luovat. Tarkasteluni kohteena on *israelilainen turvallisuusdiskurssi*, jonka keskeisiksi komponenteiksi nostan kysymyksen arabeista, maa-alueista, kansainvälisestä yhteisöstä sekä Yhdysvalloista. Tarkastelen ensimmäisenä Yitzhak Rabinin pääministerikautta ja hahmotan hänen turvallisuusdiskurssiaan analysoimalla hänen käyttämänsä retoriikkaa. Tämän jälkeen tutkimukseni kohteena on Menachem Beginin ensimmäisen pääministerikauden retoriikka turvallisuusdiskurssin muodossa. Pääministereiden retoriikan kautta tarkastelen heidän luomaansa sosiaalista konstruktioita turvallisuudesta. Viimeiseksi yhteenvedon omaisesti vertailen Rabinin ja Beginin retoriikkaa sekä niitä sosiaalisia konstruktioita, joita he ovat luoneet turvallisuudesta.

Erittelen kummankin pääministerin analyysiosan aluksi poliittista kokonaistilannetta esittelemällä hallituspuolueet sekä pääministerin hallitusesittelyn pääpiirteissään. Pääministeri joutuu toiminnassaan ottamaan huomioon hallituspuolueet, ja tällä voidaan olettaa olevan vaikutusta pääministerin retoriikkaan. Israelin valtion perustamisen jälkeen yksikään puolue tai puolueliittouma ei ole pystynyt muodostamaan hallitusta, joka ei olisi riippuvainen pienempien puolueiden tuesta. Kaikki hallitukset ovat olleet koalitioita, joka on johtanut tilanteeseen, jossa pääministerin puolueen ajama politiikka on saattanut olla suuressakin ristiriidassa toisten hallituspuolueiden kanssa.¹⁴⁰ Tämä seikka on hyvä ottaa huomioon tarkasteltaessa pääministereiden retoriikkaa. Hallitusesittely puolestaan on suuntalinjana tulevalle poliittiselle toiminnalle. Samalla sen kautta voidaan hahmottaa pääministerin keskeisimmiksi esittämiä asioita. Tuon myös esiin pääministereiden suhtautumisen sionismiin. Kuten edellä esitetty, sionistiset ajattelusuunnat ovat Israelin poliittisen kentän taustalla. On keskeistä ymmärtää, minkälaista sionistista suuntausta pääministerit edustavat.

3. Yitzhak Rabin (3.6.1974–20.6.1977)

Yitzhak Rabin (1.3.1922–4.11.1995) nousi valtaan pääministeri Golda Meirin erottua tehtävästään huhtikuussa 1974. Rabin esitteli hallituksensa Knessetille 3.6.1974. Rabinin kykyä hallita Israelin

¹⁴⁰ Jones & Murphy 2002, 33.

haastavaa poliittista kenttää epäiltiin Rabinin aiemman uran valossa: ura oli keskittynyt armeijaan sekä ulkopoliittiseen toimintaan suurlähettiläänä, ennen pääministeriksi tuloaan Rabin oli toiminut ainoastaan työministerinä. Ura armeijassa vaikutti voimakkaasti Rabinin turvallisuusnäkemysiin ja ne olivat hänen agendallaan korkealla. Israelin Yhdysvaltojen suurlähettiläänä toimiminen oli puolestaan vahvistanut Rabinin näkemyksiä Yhdysvaltojen roolin merkityksestä Israelille. Vaikka turvallisuuskysymykset olivat entiselle kenraalille merkittäviä, oli Rabin ensimmäinen pääministeri, joka avoimesti kannatti – vaikkakin hyvin rajoitettua – *Land for Peace* -mallia, jonka mukaan vuoden 1967 sodassa vallatuista alueista oli mahdollista neuvotella osana lopullista rauhanprosessia. Rabinin strategia ei tosin ollut kovinkaan tarkka tai määritelty, mutta näkemys erosi aiemman israelilaisen poliittisen johdon näkemyksistä.¹⁴¹

Yitzhak Rabinin ensimmäinen hallitus (3.6.1974–20.6.1977¹⁴²) oli israelilaiselle politiikalle tyypillinen koalitio. Rabinin itsensä edustaman työväenpuolue liittouman (Alignment-Labour Party) lisäksi hallituksessa oli mukana myös sosialistista vasemmistoa edustava Mapam-puolue, arabipuolue, Independent Liberal Party -puolue sekä Citizens' Rights Movement.¹⁴³ Myöhemmin koalitioon liittyi myös National Religious Party (NRP). Rabinin suhteellisen maltilliset näkemykset jäivät monissa kiistanalaisissa kysymyksissä kapean koalition jalkoihin, ja etenkin siirtokuntakysymyksissä pääministeri joutui miellyttämään uskonnollisia piirejä edustavaa NRP:tä (Rabin näki Länsirannan kasvavan siirtokunta-asuttamisen esteenä rauhalle ja oli valmis rajoittamaan siirtokuntien laajentumista – tässä kuitenkin suuremmin onnistumatta).¹⁴⁴ Rabinin hallitus pystyi kuitenkin ensimmäisinä kuukausinaan saavuttamaan suhteellisen stabiliteetin Yom kippur -sodan jälkeisessä haastavassa sisäpoliittisessa tilanteessa.¹⁴⁵

Hallitusesittelyssään Rabin listaa hallituksen tärkeimmiksi tehtäviksi IDF:n¹⁴⁶ vahvistamisen rauhan saavuttamiseksi. Rabinin näkemyksen mukaan vain vahva armeija ja täten vahva Israel on ainoa keino pysyvän rauhan saavuttamiseen Lähi-idässä. Rabin korostaa myös modernin, oikeudenmukaisen, vapaan ja itsenäisen yhteiskunnan rakentamisen merkitystä sekä sosiaalisen hyvinvoinnin lisäämistä ja talouden kokonaisvaltaista kasvattamista. Diasporajuutalaisten

¹⁴¹ Amit & Levit 2011, 87.

¹⁴² Rabin toimi pääministerinä uudestaan vasta 1990-luvulla, vuodesta 1992 aina kuolemaansa saakka vuonna 1995. Kts. esim. Reich 2008, 168–169.

¹⁴³ 3:1. Address in the Knesset by Prime Minister Rabin on the presentation of his government, 3.6.1974.

¹⁴⁴ Amit & Levit 2011, 87.

¹⁴⁵ Reich 2008, 108.

¹⁴⁶ Israeli Defence Forces, Israelin puolustusvoimat.

maahanmuuton lisääminen saa myös keskeisen aseman. Israelin kansainvälisen aseman vahvistamisen sekä Israelin ja Yhdysvaltojen suhteiden lähentäminen oli hallituksen ulkopoliittinen päämäärä.¹⁴⁷ Myöhemmin Rabin linjaa opposition välikysymyksen jälkeen lokakuussa 1974 hallituksen ulko- ja puolustuspoliittiseksi linjaksi Israelin sotilaallisen voiman kasvattamisen sekä pyrkimyksen rauhaan. Turvallisuuden suhteen sotilaallisen voiman lisääminen on keskeisin asia Rabinin hallitukselle: *"The Government of Israel is taking steps, every day and every hour, to increase our strenght, for our strenght constitutes the major, in fact the only basis for our security."*¹⁴⁸

Akiva Orr kuvaa Rabinin luonnetta 'israelilaiseksi' ennemmin kuin juutalaiseksi. Rabin oli syntynyt Jerusalemissa toisin kuin monet muut Israelin alkuaikojen poliitikot. Orrin analyysin mukaan pääministerit kuten Golda Meir ja Menachem Begin kärsivät diaspora-ajan vähemmistösyndroomasta, jossa he ovat tottuneet operoimaan vähemmistönä vihamielisessä ympäristössä (Meir oli syntynyt Kieviissä ja Begin Brest-Litovskissa¹⁴⁹). Orrin määrittelemä 'israelilaisuus' on puolestaan vapaa tästä vähemmistökompleksista. Golda Meirin sukupolvi (täten diasporassa elänyt sukupolvi) kärsii Orrin mukaan 'henkiinjäämiskompleksista'.¹⁵⁰ Näillä tekijöillä on väistämätön vaikutus myös politiikan muodostamiseen. Työväentaustainen ja, Orrin määritelmiä käyttäen, 'israelilainen' Rabin oli suhteellisen maltillinen verrattuna 'henkiinjäämiskompleksista' kärsivään Beginiin. Rabin oli nähnyt sionismin käytännöllisemmän puolen Palestiinassa eikä ollut kärsinyt Euroopan juutalaisiin kohdistuneista vainoista.

Kuten jo edellä mainittu, sionismin merkitystä osana israelilaista politiikkaa ei voida sivuuttaa. Jo hallitusesittelyssään Rabin esittää sionismin Israelin valtion olemassaolon pohjaksi. Rabin korostaa sionistista visiota suvereenin juutalaisen valtion taustavoimana. Rabinille sionismi edustautuu poliittisena voimana ennemmin kuin uskonnollisena liikkeenä. Myöhemmin Rabin esittääkin, kuinka sionismi on juutalaisten *"self-liberation movement"* ja täten poliittinen järjestelmä. Rabinin retoriikassa sionismi on kuitenkin erottamaton osa juutalaisuutta ja Israelin valtiota. Rabinin sanoin: *"... Because Zionism, Judaism, the State of Israel and the Jewish people are one"*.¹⁵¹ Orrin analyysiin viitaten tulee Rabinin käsitys juutalaisuudesta ymmärtää ennemminkin

¹⁴⁷ 3:1. Address in the Knesset by Prime Minister Rabin on the presentation of his government, 3.6.1974.

¹⁴⁸ 3:32. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 9.10.1974.

¹⁴⁹ Kts. esim. Reich 2005, 73–74, 118–119.

¹⁵⁰ Orr 1994, 47, 35.

¹⁵¹ 3:130. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 11.11.1975.

'israelilaisuutena'. Rabinille juutalaisuus esittäytyy kansallisuutena, ei niinkään uskontona. Rabin suhtautuu sionismiin kansallisuuden näkökulmista.

Edellä esitetty on syytä pitää mielessä tarkasteltaessa tarkemmin Rabinin sosiaalista konstruktiota turvallisuudesta. Esittelen seuraavassa Yitzhak Rabinin retoriikkaa Yhdysvalloista, arabeista, maa-alueesta geopoliittisena kysymyksenä sekä kansainvälisestä yhteisöstä. Näiden representaatioiden kautta hahmotan kuvaa Rabinin turvallisuusdiskurssista ja sen keskeisimmistä komponenteista.

3.1 "The moral spirit that binds us" – Yhdysvallat osana Yitzhak Rabinin turvallisuusdiskurssia

Yitzhak Rabin näki Yhdysvaltojen suhteen nousevan moraalisisista ja historiallisesti yhtenevistä lähtökohdista. Rabinin mukaan niin Yhdysvaltojen kuin Israelin itsenäistyminen olivat *"taisteluita vapaudesta"*.¹⁵² Taustalla vaikuttivat yhtenevät ideaalit oikeudesta, rauhasta sekä demokratiasta.¹⁵³ Rabin esittää asian seuraavasti maalikuussa 1977:

"I emphasize this principle since I believe it to be the condition for our special relationship with the United States of America. I emphasize this principle because I seen in this – above all – the moral imperative for the magnificent aid America has rendered Israel over the years, so that we might have the means to defend our freedom ourselves.

This passion for our democratic freedom is derived from the same university of ideas that build America. Through your Founding Fathers and mine – the class of 1776 and 1948 – came from different backgrounds. They all learned the same lessons from the same eternal textbook. We all had common teachers that taught us the lesson of Biblical ethics.

The heritage of history we share and the traditions of government and law to which this heritage gave birth, endow our two nations with the same fundamental aspirations for ourselves and the for the world.

This, I see to be the moral spirit that binds us."¹⁵⁴

¹⁵² 3:153. Address by Prime Minister Rabin before a joint session of the U.S. Congress, 28.1.1976. Suom. Hanna Ojala.

¹⁵³ 3:1. Address in the Knesset by Prime Minister Rabin on the presentation of his government, 3.6.1974.

¹⁵⁴ 3:199. Address by Prime Minister Rabin at American University, Washington D.C., 9.3.1977.

Arvoperustan korostaminen suhteessa Yhdysvaltoihin luo moraalisesti validin syyn tukeutua kyseiseen tahoon. Samalla arvoperustainen argumentointi pyrkii sitouttamaan Yhdysvallat Israeliin. Rabinille suhde Yhdysvaltoihin on moraalipohjainen ja näin ollen nähtävissä tasavertaisena suhteena, jonka pohjalla on yhteinen arvoperusta, jota molemmat valtiot vievät eteenpäin rinta rinnan. Presidentti Jimmy Carterille Rabin sanoo seuraavaa: *"I believe there is something that brings us together. It's the spirit of freedom, the belief in democracy, and the permanent search for peace and happiness."*¹⁵⁵ Yhdysvallat on markkinoinut asemaansa maailmassa 'taivaallisen kohtalon' (*Manifest Destiny*) edustajana, länsimaisten arvojen etuoikeutettuna lähettiläänä. Rabinin on helppo liittää argumentaationsa tähän samaan pohjaan. Kuten Yhdysvallat, myös Israel on viemässä läntisen demokratian arvoja epädemokraattiseen ja epäoikeudenmukaiseen läntisiä arvoja noudattamattomaan maailmaan.

Turvallisuusdiskurssin toteuttamisen kannalta arvoperustan korostaminen on toimiva retorinen keino. Juutalaisen narratiivin keskeisimpiä argumentteja on juutalaisten asema läntisten arvojen edustajina, kun sama arvomääritelmä annetaan Yhdysvalloille, luo Rabin argumentaatiota, jossa premissi juutalaisen yleisön keskuudessa on mitä todennäköisimmin hyväksytty. Perelman esittää, kuinka siinä vaiheessa, kun tietyt todellisuuden tekijät on liitetty toisiinsa tunnustetulla sidoksella, voidaan tästä käsin lähteä kehittämään argumentaatiota, joka mahdollistaa siirtymisen yleisesti hyväksytystä sellaiseen, mikä halutaan saada hyväksytyksi.¹⁵⁶ Rabinille tämän tunnustetun sidoksen luominen oli tärkeätä, sillä israelilaisten keskuudessa suhdetta Yhdysvaltoihin ei nähty aina pelkästään positiivisessa valossa, Yhdysvaltojen suhteen sosiaalisen konstruktion tuli täten pohjata mahdollisimman laajasti hyväksytyihin premisseihin. Tästä edempänä lisää.

Rabin määrittelee suhdetta Yhdysvaltoihin heti kautensa alussa kesällä 1974. Tärkeimpänä asiana Rabin esittää Israelin omavaraisuuden suhteessa itsepuolustukseen: tämä puolestaan on turvattavissa Yhdysvalloilta tulevan aseavun turvin. Rabin hakee oikeutusta vaateelleen sitomalla Israelin tilanteen kylmän sodan kontekstiin: Neuvostoliitto varustaa arabimaita, jonka vuoksi Yhdysvaltojen tulee puolestaan varustaa Israelia. Kyseessä ei täten ole pelkästään Israelin oma puolustus vaan laajempi kansainvälispoliittinen tilanne: *"In addition to Israel's capacity for resistance, there is need for a deterrent against the USSR; this can be provided by the US alone"*. Rabin olettaa Yhdysvalloilta myös suoraa taloudellista apua, jotta Israel pystyy huolehtimaan

¹⁵⁵ 3:197. Exchange of toasts Carter-Rabin, 7.3.1977.

¹⁵⁶ Perelman 1996, 93.

yhteiskunnallisista velvollisuuksistaan painavasta ”*turvallisuustaakasta*” huolimatta. Turvallisuutta takaamaan Rabin pyytää myös kansainvälispoliittista tukea etenkin YK:ssa. Moraaliseen perustaan vedoten Rabin esittää, kuinka Yhdysvaltojen tulee tukea Israelia myös juutalaisena valtiona edesauttamalla juutalaisten imigraatiota Israeliin.¹⁵⁷ Edellä esitetty on suhteellisen kattava perusta siitä, minkälaisia velvoitteita Rabinin Israel asetti Yhdysvalloille. Kyseessä ei ollut lista pyyntöjä, vaan myös suoria vaatimuksia.

Rabin sitoo Israelin politiikan suoraan suhteeseen Yhdysvaltojen politiikan kanssa. Rabin esittää, kuinka vahva Israel palvelee Yhdysvaltojen Lähi-idän politiikkaa, mutta myös Yhdysvaltojen maailmanlaajuista politiikkaa kylmän sodan kontekstissa. Ilman vahvaa Israelia Yhdysvaltojen on mahdotonta vahvistaa asemaansa arabimaailmassa. Yhdysvaltojen suhteet arabimaailmaan Rabin hyväksyy, kunhan suhteet eivät tapahdu Israelin ”*elintärkeiden intressien kustannuksella*”. Erillissopimukset Egyptin kanssa Rabin sitoo kylmän sodan kontekstiin toteamalla, kuinka on myös Yhdysvaltojen etujen mukaista eristää Egypti Neuvostoliiton vaikutuspiiristä.¹⁵⁸

Leon Hadar esittää, kuinka klassisen sionismin alkuperäinen ajatus oli vapauttaa juutalaiset kaikin tavoin. Juutalaisten ei tulisi olla riippuvaisia muista suhteessa henkiinjäämiseensä; ulkomaisen avun tuli täten olla vain väliaikainen keino, jonka avulla kansallinen turvallisuus saataisiin nostettua tarpeeksi korkealle. Pitkällä aikavälillä kaikki ulkomainen apu tulisi sulattaa kansallisiin voimiin. Osa vuoden 1967 sotaa seuranneista päätöksistä rikkoi voimakkaasti edellä esitettyä, joka johti osaltaan 1970-luvun poliittiseen murrokseen. Kaikki israelilaiset eivät hyväksyneet Yhdysvalloilta tulevan avun määrää ja käyttötarkoituksia.¹⁵⁹ Rabin joutui perustelemaan suhdetta Yhdysvaltoihin etenkin omille kansalaisilleen. Turvallisuuteen sidotut argumentit olivat käyttökelpoisia Yom kippur -sodan jälkeisessä tilanteessa, ja näitä Rabin korosti retoriikassaan. Asetoimitukset Yhdysvalloilta pyydettiin turvallisuusdoktriinin mukaisesti ”*in the name of security*”.¹⁶⁰ Sodan jälkeisessä tilanteessa aseapua oli suhteellisen vaivatonta perustella: olihan Yom kippur -sota yllättänyt israelilaiset täysin, kansakunnan tuli olla valmiimpi seuraavaan hyökkäykseen (joka turvallisuusdiskurssin mukaan voisi tapahtua uudestaan milloin vain). Rabin tuo myös esiin Yhdysvaltojen suhteen ”*kohtalokkaan*” merkityksen Israelille:

¹⁵⁷ 3:12. Press conference with Prime Minister Rabin, 17.6.1974. Suom. Hanna Ojala.

¹⁵⁸ Esim. 3:24. Remarks by President Ford and Prime Minister Rabin, 10.9.1974; 3:27. Interview with Prime Minister Rabin in Davar, 16.9.1974. Suom. Hanna Ojala.

¹⁵⁹ Hadar 2009, 371.

¹⁶⁰ 3:194. Statement by Prime Minister Rabin on the eve of his departure for the U.S., 6.3.1977.

”... when we deal with the framework of relations with the U.S. we must exercise caution and restraint while being very precise to prevent any blurring. We are talking of a framework of relations which has notable, perhaps even fateful significance, for the future of peace and the strengthening of Israel.”¹⁶¹

Rabinin kommentin voidaan katsoa olevan suunnattu kotimaiseen paineeseen, sillä ”varovaisuus” ei ollut määräävin tekijä politiikan muodostuksessa Yhdysvaltojen suhteen, tärkeimmän roolin sai Israelin turvallisuus. Rabin pyrki arvoperustan lisäksi luomaan sosiaalista konstruktioita, jossa Yhdysvalloilla on suuri merkitys Israelin tulevaisuuden kannalta. Argumentin sitominen kysymykseen turvallisuudesta nostaa sen hyväksyttävyyttä.

Rabin osoittaa lisäksi useasti, kuinka Israel on itsenäinen suhteessa Yhdysvaltoihin. Korostukset olivat osaltaan varmasti vastausta sisäiseen kritiikkiin Israelin turvallisuuden itsenäisyydestä. Rabin esittää muun muassa syyskuussa 1975, kuinka Israel ei tulisi tarvitsemaan Yhdysvaltoja sotatilan mahdollisesti syttyessä Israelin ja Egyptin välille.¹⁶² Useassa kohtaa Rabin tuo myös esille Israelin valmiuden nousta Yhdysvaltoja vastaan, jos Israelin turvallisuusnäkemykset ovat ristiriidassa Yhdysvaltojen näkemysten kanssa:

”I believe that President Nixon and his colleagues were convinced of Israel’s readiness to make progress towards peace, just as I am sure they understood even more clearly that Israel is convinced of the justice of her fundamental claims for defensible borders and that she will insist on them even in an argument with her friends.”¹⁶³

John Mearsheimer huomauttaakin, kuinka yleisenä trendinä Israelin suhtautumisessa Yhdysvaltoihin on ollut Israelin omat intressit: Israel on ollut valmis toimimaan Yhdysvaltoja vastaan, jos on ollut kyse Israelin omien kansallisten tavoitteiden edistämisestä.¹⁶⁴ Rabinin sosiaalinen konstruktio suhteesta Yhdysvaltoihin tavoittelee Israelin itsenäisyyden korostamista. Syksyllä 1974 Rabin selventää, kuinka Israel on suvereeni valtio, joka tekee päätöksensä itse ilman yhdysvaltalaisien määräyksiä. Samalla Rabin toteaa, kuinka maan puolustus on vain ja ainoastaan

¹⁶¹ 3:203. Statement to the Knesset by Prime Minister Rabin, 16.3.1977. Suom. Hanna Ojala.

¹⁶² 3:115. Interview with Prime Minister Rabin on ABC Television, 7.9.1975.

¹⁶³ 3:13. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on President Nixon’s visit, 19.6.1974.

¹⁶⁴ Mearsheimer 2007, 75-76. Paradoksaalisesti suhteessa nykyään vallitsevaan tilanteeseen, Israel teki Iranin kanssa vielä vuonna 1979 tiivistä yhteistyötä myymällä muun muassa yhdysvaltalaisvalmisteisia aseita maahan.

Israelin valtion tehtävä.¹⁶⁵ Rabinin turvallisuusdiskurssi keskittyy myös korostamaan suhteen molemminpuolisuutta. Kyseessä ei ole, Leon Hadarin aiemmin esitettyyn analyysiin viitaten, ’avioliitto’ vaan molempia hyödyttävä ’suhde’. Samanlaisen huomion tekee myös Yhdysvaltain presidentti Jimmy Carter maalikuussa 1977 sanoen: *”I consider it [relationship with Israel] to be an equal partnership”*.¹⁶⁶

1960-luvun puolivälistä eteenpäin Israel on jatkuvasti ollut Yhdysvaltojen anteliaan tuen vastaanottajana. Mearsheimer analysoi, kuinka Yhdysvaltojen avustuspoltiikka on lähinnä palkinnut Israelia edistymisestä rauhanprosessin suhteen, mutta jättänyt sanktiot hyvin vähäisiksi Israelin toimiessa rauhanprosessia hidastavasti; materiaallinen ja diplomaattinen tuki säilyvät suhteellisen vakioina poliittisista tapahtumista huolimatta.¹⁶⁷ Aineiston pohjalta samaan analyysiin voi edetä myös Israelin suhteen. Poliittiset vaihtelut Yhdysvalloissa, presidenttien ja hallintojen vaihtumiset, eivät juurikaan muuttaneet turvallisuusdiskurssin retoriikkaa. Painotukset ja vaateet pysyivät suhteellisen muuttumattomina.

Argumentaatiolla ei pyritä todistamaan pelkästään johtopäätöksiä vaan siirtämään premisseille osoitettu hyväksyntä koskemaan myös johtopäätöksiä.¹⁶⁸ Rabinin turvallisuusdiskurssi Yhdysvaltojen suhteen lähtee liikkeelle yhteisestä arvoperustasta. Tunnustetun sidoksen esittelyn jälkeen on mahdollista edetä yleisesti hyväksytystä siihen, mikä halutaan saada hyväksytyksi. Tätä Rabin käyttää hyväkseen luodessaan oikeutusta Israelin tuketumiselle Yhdysvaltoihin. Sisäisestä paineesta sekä juutalaisten itsekuvasta itsenäisenä valtiona ja kansana johtuen Rabin korostaa voimakkaasti Israelin riippumattomuutta Yhdysvalloista. Kuten Rabin asian ilmaisi korrekti termi suhteiden kuvaukseen on *”receiving aid”*, ei suinkaan Israelin riippuvaisuus Yhdysvalloista. Taloudellinen, sotilaallinen ja diplomaattinen tuki Yhdysvalloilta ovat kuitenkin keskeisiä Israelin turvallisuuden suhteen. Rabinin turvallisuusdiskurssi lähtee kuitenkin olettamuksetta, jonka mukaan kyseessä on molempia osapuolia hyödyttävä suhde, kahden suvereenin valtion intressien yhteneväisyys, jonka pohjalla on vahva yhteinen arvoperusta.

¹⁶⁵ 3:30. Interview with Prime Minister Rabin in Al Hamishmar, 7.10.1974.

¹⁶⁶ 3:197. Exchange of toasts Carter-Rabin, 7.3.1977.

¹⁶⁷ Mearsheimer 2007, 7, 37.

¹⁶⁸ Perelman 1996, 28.

3.2 "The Arab-Israeli conflict" – Arabit Yitzhak Rabinin turvallisuusdiskurssissa

Israelilaisessa poliittisessa puhunnassa arabit käsitetään monoliittina. Usein tämä monoliitti kuvataan antisemiittinä, rauhaan kykenemättömänä sekä barbaarisena. Arabimaailma näyttäytyy Israelissa yhtenä, eikä eroja eri kansakuntien välille juurikaan tehdä. Arabimaailma kokonaisuudessaan on Israel-vastainen ja koko 'yhtenäisen' arabimaailman päätavoite on tuhota Israel. Vähemmälle huomiolle (kuten myös läntisessä maailmassa) jää esimerkiksi se seikka, että Iranin ja arabimaiden keskinäinen vihanpito on vielä syvempää kuin edellä mainittujen vihanpito suhteessa Israeliin, kuten Ulkopoliittisen instituutin Mika Aaltola huomauttaa.¹⁶⁹ Arabit ja arabimaailman asettama uhka muodostavat kuitenkin keskeisen osan israelilaista turvallisuusdiskurssia, tarkoitushakuisesti arabimaailman sisäiset ristiriidat jätetään turvallisuusdiskurssissa ja -doktriinissa huomioimatta. Yhtenäinen 'arabimeri' muodostaa turvallisuuden kannalta merkittävemmän uhan ja antaa perusteet massiivisen puolustuksen ylläpitoon.

Yitzhak Rabinille arabimaailma näyttäytyi vihamielisenä ja rauhaan kykenemättömänä. Rabin korostaa puheissaan usein, kuinka Israel olisi valmis rauhaan, jos arabit vain kykenisivät siihen. Jo hallitusesittelyssään Rabin esittää, kuinka rauhan suhteen eteneminen on kiinni arabimaiden Israelin politiikasta.¹⁷⁰ Hallitusesittelyssään Rabin esittää asian vielä suhteellisen diplomaattisesti, sillä muutama kuukausi eteenpäin hän muotoilee asian jo seuraavasti: *"We cannot pursue peace if there is no parallel desire for it on the other side"*.¹⁷¹ Rabin esittää tilanteen turvallisuusdoktriinin mukaisesti: rauhaa rakastava Israel on valmis rauhaan (Rabinin retoriikassa tämä on toistuva elementti), mutta vihamielinen ja selkeästi täten sotaisa arabimaailma ei ole siihen kykeneväinen. Yhdysvaltojen kongressille Rabin muotoilee saman asian seuraavasti:

*"If I were to be asked to state in a word, what is the heart and the core of the Arab-Israel conflict, I would say this: it is the refusal of the Arab countries to reconcile themselves to the right of existence of one, small, viable, sovereign Jewish State in the land of our people's birth."*¹⁷²

¹⁶⁹ Merikallio 2012. *Särkykö Syyria?* Suomen Kuvalehti 28.9.2012, n:ro 39.

¹⁷⁰ 3:1. Address in the Knesset by Prime Minister Rabin on the presentation of his government, 3.6.1974.

¹⁷¹ 3:21. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Army Radio, 10.8.1974.

¹⁷² 3:153. Address by Prime Minister Rabin before a joint session of the U.S. Congress, 28.1.1976.

Israel haluaa elää tunnustettuna ja rauhassa, mutta arabit eivät ole kykeneväisiä tähän myönnytykseen. Ajatus arabien vihamielisyydestä ja kykenemättömyydestä rauhaan ei ole israelilaisessa turvallisuuspoliittisessa puhunnassa uusi. Jones ja Murphy esittävät, kuinka Israelin ensimmäinen pääministeri David Ben-Gurion ajoi voimakkaasti ajatusmallia, jonka mukaan arabit eivät koskaan tulisi suostumaan neuvoteltuun rauhaan ja ainoa keino rauhan saavuttamiseksi oli Israelin sotilaallinen ylivoima sekä ennakoiva puolustuspolitiikka.¹⁷³ Rabinin turvallisuusretoriikassa korostuu näin ollen jo valtion itsenäistymisestä saakka kehittynyt turvallisuusdiskurssi.

Arabien muodostaman turvallisuusuhan vähentämiseksi Israel pyrki kuuden päivän sodan jälkeen neuvottelemaan ensin Jordanian, mutta myöhemmin oikeastaan ainoastaan Egyptin kanssa. Jordanian kanssa neuvottelemisen ei noussut missään kohtaa yhtä tärkeäksi tekijäksi kuin Egypti, sillä Jordanian kanssa minkäänlaiset neuvottelut olisivat tulleet koskemaan Länsirantaa, täten kuuden päivän sodan aikana valloitetuja alueita. Egyptin kanssa neuvottelut koskivat puolestaan Siinain niemimaata, joka oli Israelin turvallisuuden kannalta toissijaisempi alue. Kuten Amit ja Levit huomauttavat, Rabinin Israel vaati jatkuvasti 1967 vuodesta jatkuneen status quon ylläpitämistä samalla kuitenkin puhuen pysyvän rauhan saavuttamisesta Lähi-itään. Tämä kaksijakoinen politiikka ajoi ulos mahdollisuudet rauhasta neuvottelemiseen muiden kuin Egyptin kanssa; Jordanialle vuoden 1967 rajojen hyväksyminen oli kestävä vaihtoehto.¹⁷⁴ Rabin itse myös huomauttaa, kuinka Jordanialla ei ole arabimaailman mandaattia neuvotella Israelin kanssa. Rabin viittaa arabivaltioiden Rabatissa 1974 pitämään konferenssiin, jossa arabiliitto nimitti PLO:n palestiinalaisten ainoaksi edustajaksi ja sivuutti näin Jordanian mahdollisuudet neuvotella Israelin kanssa.¹⁷⁵ Vielä elokuussa 1974 Rabin oli puhunut mahdollisuudesta neuvotella rauhasta myös Jordanian kanssa,¹⁷⁶ mutta Rabatin konferenssin jälkeen tämä kävi mahdottomaksi vaihtoehdoksi. Rabinille PLO oli nimittäin terroristijärjestö, jonka kanssa Rabinin hallitus yksiselitteisesti kieltäytyi neuvottelemasta.¹⁷⁷

Yksi tärkeimpiä syitä Egyptiin kallistumisessa oli maan määräävä asema arabimaailmassa: sopimus Egyptin kanssa vähentäisi huomattavasti Israel-vastaista arabirintamaa.¹⁷⁸ Rabin korostaa avoimesti

¹⁷³ Jones & Murphy 2002, 24.

¹⁷⁴ Amit & Levit 2011, 88.

¹⁷⁵ Quandt 2005, 159.

¹⁷⁶ 3:19. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on negotiations with the Arab states, 6.8.1974.

¹⁷⁷ 3:114. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Radio, 6.9.1975.

¹⁷⁸ Spiegel 1985, 284.

tätä näkökantaa ja toteaa muun muassa elokuussa 1975 seuraavaa: ”... *Egypt is the leading [Arab] country and the Egyptian-Israeli relationship is the key to peace*”.¹⁷⁹ Israel ja Egypti allekirjoittivat 18.1.1974 Siinai I -sopimuksen ja syyskuussa 1975 Siinai II -sopimuksen. Siinain niemimaa ei ollut turvallisuusdiskurssin kannalta läheskään niin keskeinen kuin Länsiranta. Kansallinen tuki oli huomattavasti paljon helpommin saavutettavissa Siinain niemimaata koskevissa kysymyksissä kuin keskeisesti Eretz Yisrael -käsitteen alla (täten vuoden 1967 sodan määrittelemiä rajoja) kulkevaa maa-aluetta koskevissa asioissa.

Egyptin kanssa allekirjoitetut sopimukset on nähtävä myös laajemmasta Israelin turvallisuutta käsittelevästä aspektista. Erillissopimusten neuvotteluiden ajan Israel oli vastustanut Yhdysvaltoja useaan otteeseen siinä määrin, että Yhdysvallat oli jäädyttänyt osan Israelin talousavustuksista sekä sotilaallisesta tuesta. Tilanne oli kärjistynyt niin pitkälle, että Yhdysvaltojen ulkoministeri Henry Kissinger totesi, ettei Israelilla ole olemassa ulkopoliittikkaa: ”*Israel had no foreign policy, only a domestic policy that produced deadlock and stalemate*”.¹⁸⁰ Kissingerin huomautus ei ole täysin tuulesta temmattu kahdestakaan syystä. Kuten jo aiemmin esitetty, Israelin sisä- ja ulkopoliittikka ovat äärimmäisen yhteenkietoutuneita ja selkeitä poliittisia rajanvetoja on haastava tehdä, tämän lisäksi ulko- ja sisäpolitiikan käsitteisiin kietoutuu keskeisesti turvallisuuspolitiikka. Toisekseen on hyvin selvää, että Rabin ajoi omaa turvallisuuspolitiikkaansa määrätietoisesti uhmaten Yhdysvaltoja. Heinäkuussa 1975 Rabin esittää, kuinka Israelin näkökannat suhteessa neuvotteluihin Egyptin kanssa jakautuvat Israel-Egypti -tasolle ja toisekseen Israel-Yhdysvallat -tasolle.¹⁸¹ Arabit turvallisuusuhkana oli niin keskeinen tekijä, että jopa Yhdysvalloilta tulevien avustusten loppumisen uhalla Rabin toimi omien turvallisuuspoliittisten näkemystensä mukaisesti. Rabin argumentoikin voimakkaasti, kuinka sopimus Egyptin kanssa oli muodoiltaan ja sisällöiltään *Israelin* päätös, jossa toki otettiin Yhdysvaltojenkin näkemykset huomioon.¹⁸² Quandt toteaa, kuinka Siinai-sopimukset osoittivat Israelin huomattavan kyvyn vastustaa Yhdysvaltoja tilanteessa, jossa sen omat turvallisuuskäsitykset olivat uhattuina.¹⁸³

Arabien näkemiseen turvallisuusuhkana nivoutuu olennaisesti kysymys palestiinalaisista. Palestiinalaiset, tai palestiinalaisongelma kuten Rabin asian useaan otteeseen ilmaisee,¹⁸⁴ on

¹⁷⁹ 3:108. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Television, 22.8.1975.

¹⁸⁰ Quandt 2005, 161–162. Lainaus teoksessa Quandt 2005, 163.

¹⁸¹ 3:103. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Television, 25.7.1975.

¹⁸² 3:114. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Radio, 6.9.1975. Kursiivi Hanna Ojala.

¹⁸³ Quandt 2005, 170.

¹⁸⁴ Kts. esim. 3:49. Press Conference with Prime Minister Rabin, 29.11.1974.

Rabinin turvallisuusdiskurssissa kuitenkin suhteellisen toissijainen kysymys. Rabin ei näe palestiinalaisongelmaa arabimaailman ja Israelin välisen konfliktin ongelmakohtana. Televisiohaastattelussa tammikuussa 1976 Rabin ilmaisee asian seuraavasti:

”... the Arab-Israeli conflict is basically a conflict between the Arab countries and Israel. There is a Palestinian issue that has to be solved, even though it is not in the heart of the problem, and the key to the Arab-Israeli conflict does not lie in the Palestinian issue. ...”¹⁸⁵

Rabinin turvallisuusdiskurssi ei täten juurikaan käsittele palestiinalaisten kysymystä muutoin kuin vähättelemällä sen merkitystä. Konflikti on Rabinille ainoastaan arabimaiden ja Israelin välinen, ja palestiinalaisten tulevaisuudesta Rabin oli valmis neuvottelemaan ainoastaan Jordanian kanssa. Kuten hän asian ilmaisee syyskuussa 1974: *”... I am conducting negotiations with states in order to achieve peace. ... One makes peace with states”*.¹⁸⁶

Joulukuussa 1975 kaksi Rabinin hallituksen ministeriä (Eban, Yariv¹⁸⁷) ehdottivat PLO:n hyväksymistä neuvottelukumppaniksi, jos järjestö hyväksyisi Israelin olemassaolon ja hylkäisi terrorismin. Rabin ja muu hallitus kieltäytyi yksiselitteisesti tästä ehdotuksesta sanoen, kuinka hallitus ei tulisi koskaan neuvottelemaan PLO:n kanssa. Rabinin Israel ei suostunut neuvottelemaan palestiinalaisongelmasta palestiinalaisten kanssa, sillä Rabin näki tämän ainoastaan pakolaisongelmana, joka tulisi ratkaista Jordanian kanssa. Rabin ei nähnyt mahdollisena toista valtiota – jordanialais-palestiinalaista – Palestiinan alueella, mutta kielsi jyrkästi mahdollisuuden itsenäisestä palestiinalaisesta valtiosta:

”I don’t agree with them [Eban, Yariv] because when you agree to political negotiations with a Palestinian element it means you begin to accept a third state between Israel and Jordan. Such a state would be a cancer in the heart of the Middle East. It would be a weak state, run by extremists whose dream would remain the annihilation of Israel. ... Therefore, Israel cannot accept as a matter of principle – unless Israel decides to commit suicide – the creation of an independent Palestinian state between us and Jordan.”¹⁸⁸

¹⁸⁵ 3:147. Interview with Prime Minister Rabin on CBS Television, 12.1.1975.

¹⁸⁶ 3:27. Interview with Prime Minister Rabin in Davar, 16.9.1974.

¹⁸⁷ Amit ja Levit mainitsevat näiden ministereiden olleen Yariv ja Shem-Tov, mutta lähdeaineistossani ministereiksi mainitaan Eban ja Yariv. Kts. Amit & Levit 2011, 88.

¹⁸⁸ 3:139. Interview with Prime Minister Rabin in Newsweek, 7.12.1975.

Israel ei voi periaatteesta hyväksyä palestiinalaista valtiota. Tämä periaate on turvallisuuspoliittinen, sillä kuten Rabin samassa yhteydessä jatkaa, mahdollinen palestiinalaisvaltio tulisi rajoiltaan vain kymmenen mailin päähän Tel Avivista ja Israelin suurimmista asutusalueista. Turvallisuuden konstruktio, jota Rabin palestiinalaisista tuottaa liittyy vahvasti kategorisointiin. Arja Jokinen huomauttaa, kuinka kategorisointi nousee keskeisesti esille poliittisessa argumentoinnissa. Rabinin konstruktio palestiinalaisista turvallisuuskysymyksenä formuloi palestiinalaisille tietyt negatiiviset ominaisuudet: palestiinalaisvaltio olisi ”syöpä”, jossa Israelin tuhoamiseen tähtäävät ääriaineokset olisivat valloillaan. Kategoriat määrittelevät erilaisia toimintoja, joista muodostuu normaaleita ja hyväksyttäviä.¹⁸⁹ Rabinin turvallisuuskonstruktiini tarvitsi palestiinalaisten poliittisten oikeuksien kieltämiseen muunkin kuin turvallisuuden näkökulman; tätä tarkoitusta palveli rinnastus syöpään ja huomiot halusta tuhota Israel. Turvallisuuden konstruktion kannalta oli myös tärkeää normalisoida asianlaita – palestiinalaisvaltio on mahdoton vaihtoehto palestiinalaisten ominaisuuksista johtuen –, jotta tulevaisuuden toiminnalle olisi olemassa legitiimi pohja.

Turvallisuusdiskurssin kannalta palestiinalaiskysymys muodostaa kuitenkin melkein ainoastaan teoreettisen skenaarion itsenäisestä palestiinalaisesta valtiosta. Tosiäällistä turvallisuushkaa se ei kyennyt muodostamaan Israelin sotilaallisen ylivoiman vuoksi. 1970-luvulla palestiinalaisten sisäinen organisoituminen oli kaiken lisäksi hyvin vähäistä verrattuna 1980-luvun lopun kansannousuihin, intifadoihin, vaikka 1970-luvulla politisoitumassa oleva arabivähemmistö aiheuttikin jo sisäisen turvallisuuden kannalta päänvaivaa.¹⁹⁰ Palestiinalaiset muodostivat turvallisuusuhan Israelin valtion rajojen ulkopuolelle lähinnä PLO:n organisoimina Israeliin kohdistuvina hyökkäyksinä. Tällöin ongelma nähtiin osana arabien ja Israelin välistä konfliktia.

Turvallisuusdiskurssin kannalta on oleellista israelilaisessa yhteiskunnassa vallitseva käsitys arabeista turvallisuushkana. Juutalainen narratiivi Israelin historiasta pohjaa voimakkaasti ajatukseen rauhasta. Juutalaiset ovat aina olleet rauhaa rakastavia ja narratiivin mukaan he ovat täysin vasten tahtiaan joutuneet osaksi brutaalia konfliktia, jossa vastassa ovat aggressiiviset Israelin tuhoamiseen tähtäävät arabit.¹⁹¹ Arabien kategorisoiminen aggressiiviseksi ja pahoiksi palvelee turvallisuuden funktiota. Kategorisoimisella haetaan tässä oikeutusta omalle toiminnalle ja oikeutetaan konfliktin jatkumista. Pahaa vastaan täytyy taistella. Perelman puolestaan esittää kuinka

¹⁸⁹ Jokinen 2006, 130, 142.

¹⁹⁰ Reich 2008, 111.

¹⁹¹ Rotberg 2006, 4.

mielipiteitä ja etenkin arvoasetelmia esitettäessä on keskeistä, mikä on argumentteja esittävän henkilön asema ja rooli.¹⁹² Pääministerillä on Israelissa vahva asema ja arvostettu rooli. Pääministerin luoma sosiaalinen konstruktio arabeista turvallisuusuhkana Israelille noudattelee juutalaista narratiivia, joka on osa juutalaisten kollektiivista muistoa. Rabinin turvallisuuspoliittinen retoriikka suhteessa arabeihin vahvistaa tätä kulttuurisen konstruktion kokonaisuutta.

3.3 ”Defensible boundaries” – Maa-alue geopoliittisena kysymyksenä Yitzhak Rabinin turvallisuuskurssissa

Maa-alueen merkitys israelilaisessa yhteiskunnassa on valtava. David Newman esittää, kuinka maa-alue on keskeinen komponentti israelilaisen yhteiskunnan poliittisessa organisoitumisessa. Newman esittää, kuinka symbolisella tasolla maa-alueeseen on valettu niin paljon kiintymyksen ja identiteetin määritelmiä, että geopoliittisena kokonaisuutena siitä on muodostunut vaikeasti määriteltävä kokonaisuus, jota on lähes mahdotonta jakaa tai muotoilla uudelleen.¹⁹³ Amiram Oren puolestaan huomauttaa, kuinka Israelissa on haastavaa osoittaa maa-alueita, johon turvallisuus ei olisi kytköksissä.¹⁹⁴ Rabin näki maa-alueet geopoliittisesti turvallisuuden näkökulmasta, eikä korostanut juurikaan juutalaisten historiallista ja raamatullista oikeutta Palestiinan maahan.

Maa-alueiden suhteen Rabin oli täten verrattain maltillinen suhteessa edeltäjiinsä – ja etenkin seuraajaansa –, ja oli valmis neuvottelemaan rauhansopimuksien puitteissa myös alueluovutuksista. Syyskuussa 1974 Rabin kertoo näkemyksiään suhteessa rauhansopimuksien myötä mahdollisesti tehtäviin alueluovutuksiin, ja toteaa kuinka rauhan vuoksi Israelin tulee ottaa merkittäviä riskejä:

”... In the more limited military sense, the present lines are better than any other lines that we might perhaps have to take if we attain peace. But since the striving (for peace) is the fundamental solution to the problem, there is no alternative but to take a reasonable risk in order to attain peace.”

¹⁹² Perelman 1996, 111.

¹⁹³ Newman 2011, 51–52.

¹⁹⁴ Oren 2010, 171.

Syyskuussa 1974 Rabin puolestaan mainitsee 'territoriaalisen kompromissin' (*territorial compromise*) mahdollisuutena.¹⁹⁵ Rabin oli valmis luovuttamaan maa-alueita suhteessa nykyisiin rajoihin, mutta strategisesti pääministerin näkemys tuntuu olevan suhteellisen avoin. Turvallisuusdiskurssin suhteen tämä sinänsä on ymmärrettävää, sillä omista maltillisista näkemyksistä huolimatta Rabinin tuli miellyttää myös radikaalimmin maa-alueisiin suhtautuvia. Rabinin turvallisuusdiskurssissa suhteessa maahan on nähtävissä David Newmanin esittämä turvallisuusdiskurssin muoto, jossa maa geopoliittisena kokonaisuutena muodostaa strategisen resurssin. Osa maa-alueista muodostaa turvallisuusalueen, joiden luovuttamisesta ei voi neuvotella. Alueet, joille ei ole määritelty tarkkoja turvallisuusominaisuuksia ovat neuvoteltavissa.¹⁹⁶ Rabinille muun muassa Golanin kukkulat ovat alue, jonka luovuttamista hän ei näe mahdollisena. Golanilla Rabin myös hyväksyy siirtokunta-asutuksen näyttönä Israelin tahdosta pitää alue itsellään.¹⁹⁷ Koska Rabin kuitenkin suhtautuu maa-alueisiin *strategiselta* kannalta, on alueluovutukset toisaalla mahdollisia. Rabin korostaa, kuinka Israel ei ole valmis vetäytymään ennen kuuden päivän sotaa olleiden rajojen taakse, koska ne eivät ole "*puolustettavia*", muista maa-alueista hän on valmis neuvottelemaan.¹⁹⁸ Rabin korostaa itse heinäkuussa 1974, kuinka ei kuulu "*Land of Israel*" -liikkeeseen (Eretz Yisrael -liike).¹⁹⁹ Eretz Yisrael -liikkeen suhtautuminen maa-alueisiin kumpuaa ideologiasta ja sisältää huomattavasti enemmän jakamattomuuden määritelmiä.

Rabin ei määrittele "*puolustettavien rajojen*" (*defensible borders*) käsitettä spesifisti. Vaikka Rabin korostaakin, että ei kuulu "*Land of Israel*" -liikkeeseen, on selvää, että täydellistä paluuta ennen vuotta 1967 vallineisiin rajoihin ei tule tapahtumaan. "*Puolustettavien rajojen*" lisäksi Rabin puhuu "*poliittisista rajoista*" (*political borders*) sekä "*turvatuista rajoista*" (*secure borders*).²⁰⁰ Puolustettavat ja turvatut rajat ovat kuitenkin keskiössä Rabinin turvallisuusdiskurssissa. Kysymys rajoista linkittyy Israelin sotilaalliseen voimaan: turvattujen rajojen sisällä Israel kykenee pitämään yllä sotilaallisen voimansa. Rabinin retoriikassa sotilaallinen voima puolestaan on suhteessa diplomaattis-poliittisen prosessin etenemiseen: "*... for with out a credible military strenght there can be no credible political strength ...*".²⁰¹ Rabin erittelee laajemmin rajojen, sotilaallisen voiman ja diplomatian suhdetta maaliskuussa 1977:

¹⁹⁵ 3:27. Interview with Prime Minister Rabin in Davar, 16.9.1974.

¹⁹⁶ Newman 2011, 54–55.

¹⁹⁷ 3:27. Interview with Prime Minister Rabin in Davar, 16.9.1974.

¹⁹⁸ 3:201. Interview with Prime Minister Rabin on ABC Television, 13.3.1977. Suom. Hanna Ojala.

¹⁹⁹ 3:16. Interview with Prime Minister Rabin in Yediot Aharonot, 26.7.1974.

²⁰⁰ 3:203. Statement to the Knesset by Prime Minister Rabin, 16.3.1977. Suom. Hanna Ojala.

²⁰¹ 3:181. Prime Minister Rabin's reaction to President Sadat's offers to negotiate, 14.11., 15.11. ja 21.11.1976.

*”It is in this volatile climate of shifting winds that Israel persists in its quest for peace with security. And I emphasize, security. In the given situation of our region, defensible boundaries constitute a crucial condition for the preservation of peace itself ... ”*²⁰²

Puolustettavat rajat ovat keino säilyttää rauha. Turvallisuusdiskurssin tämä osa voidaan katsoa olevan myös viesti Yhdysvalloille yhtä lailla kuin israelilaisille. Rauha ei tule säilymään, ellei Israel saa pitää itse määrittelemiään puolustettavia rajoja. Puolustettaviin rajoihin liittyy Rabinin Israelin rauhanstrategia:

*”Israel’s peace strategy is ... to maintain maximum strenght so as to prevent war, to make war too counter-productive to those who might wish to try, and to encourage, thereby the diplomatic process. ... Important to this diplomatic effort is the continued maintenance of the tranquility along our borders. ”*²⁰³

Rajapoliittisesti Rabin ei ollut kovin spesifi (kenties myös miellyttääkseen hallituksensa oikeistolaisempia aineksia, etenkin uskonnollista puoluetta), ja turvallisuusstregisesti hän ei tuonut julkisesti esiin selkeitä linjavetoja. Strategisesta ja spesifimmistä suhtautumisesta maa-alueisiin kertoo vuosina 1974 ja 1975 neuvotellut erillissopimukset Egyptin kanssa. Haastattelussa elokuussa 1975 Rabin erittelee eri alueiden turvallisuusaspekteja seuraavasti:

*”... there is a vast expanse – Sinai – between Israel and Egypt, in which limited risks can be taken – which is not so on the line between ourselves and Jordan, or on the line between ourselves and Syria. ”*²⁰⁴

Siinailla ei ole samanlaisia turvallisuusominaisuuksia kuin Syyrian vastaisella rajalla olevalla Golanilla tai Jordaniaan rajoittuvalla Länsirannalla. Golanilla, kuten aiemmin mainittu, Rabin hyväksyi siirtokunta-asuttamisen Israelin vallan vahvistamiseksi. Länsirannan suhteen Rabin ymmärsi siirtokuntarakentamisen muodostavan esteitä rauhanneuvotteluille Jordanian kanssa.²⁰⁵ Siirtokuntakysymys nousi kuitenkin keskeiseksi poliittis-uskonnolliseksi kysymykseksi niin puolueiden välillä kuin työväenpuolueen sisällä. Siirtokuntalaiset saivat tuekseen uskonnolliset

²⁰² 3:199. Address by Prime Minister Rabin at American University, Washington D.C., 9.3.1977.

²⁰³ 3:199. Address by Prime Minister Rabin at American University, Washington D.C., 9.3.1977.

²⁰⁴ 3:108. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Television, 22.8.1975.

²⁰⁵ Amit & Levit, 87.

puolueet, etenkin NRP:n sekä Gush Emunim -liikkeen.²⁰⁶ Uskonnollisten ryhmittymien huomioon ottaminen kovensi Rabinin retoriikkaa, vaikka siirtokuntapäätösten hallituskeskeisyys oli usein toistuva tekijä. Länsirannan siirtokunta-asuttamisen suhteen Rabin pyrki korostamaan hallituksen roolia suhteessa uusiin asutushankkeisiin: Rabin alleviivasi, kuinka siirtokuntahankkeet pitäisi hyväksyttää hallituksen kautta. Rabin myös kannusti siirtokunta-aktivisteja asuttamaan esimerkiksi Golanin aluetta, jossa siirtokunnat olivat Rabinillekin hyväksytyjä. Joulukuussa 1975 Rabin korostaa voimakkain sanankääntein tätä politiikkaa selventämällä, kuinka siirtokuntapolitiikan tulee noudattaa ainoastaan hallituksen päätöksiä.²⁰⁷ Kovin onnistunutta Rabinin hallituskeskeinen politiikka ei ollut, sillä vuosien 1973 ja 1977 välillä rakennettiin Länsirannalle toistakymmentä uutta siirtokuntaa.²⁰⁸

Maa-alueet geopoliittisena kysymyksenä Rabinin turvallisuusdiskurssissa esittäytyvät ennen kaikkea strategisesta näkökulmasta. Rabin ymmärsi alueluovutusten välttämättömyyden osana pysyvää rauhaa Lähi-idässä, mutta joutui pitkälti joustamaan periaatteistaan miellyttääkseen oikeistolaisempaa osaa niin hallituksestaan kuin yhteiskunnastakin. Amit ja Levit tuovat esiin, kuinka jokainen poliittinen johtaja, joka on tuonut esiin mahdollisuuden alueluovutuksiin, on joutunut valtaisan sisäisen yhteiskunnallisen paineen alaiseksi.²⁰⁹ Rabin ei tee tässä suhteessa poikkeusta. Rabinin turvallisuusdiskurssissa maa-alueet ovat osittain neuvoteltavissa ja rauhan eteen on mahdollista joutua tekemään kompromisseja. Perelmanin mukaan, jos argumentaatiolla ei ole yleisön hyväksyntää, se saattaa aiheuttaa negatiivisen reaktion.²¹⁰ Rabinin argumentointi kompromisseista alueluovutusten suhteen aiheuttaa negatiivisen reaktion yhteiskunnassa, jonka enemmistön mukaan Israelilla on historiallinen ja raamatullinen oikeus Israelin maahan. Rabinin turvallisuusdiskurssin tässä kohdassa puuttuu täten yleisesti hyväksytyt premissit.

Maa-alueet geopoliittisena kysymyksenä Rabin sitoo puolustettaviin ja turvattuihin rajoihin. Rajat Rabinin turvallisuuden sosiaalisessa konstruktiossa ovat puolestaan erottamaton osa Israelin puolustusta sekä yleistä politiikkaa suhteessa pysyvän rauhan saavuttamiseen. Rabin rakentaa sosiaalista todellisuutta, jossa kysymys maa-alueista on kiinteästi kiinni diplomaatiassa. Ainoastaan rajoiltaan turvattu ja vahva Israel pystyy etenemään diplomaattisesti. Tässä Rabinin

²⁰⁶ Reich 2008, 112.

²⁰⁷ 3:41. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 5.11.1974; 3:140. Interview with Prime Minister Rabin on Israel Army Radio, 9.12.1975.

²⁰⁸ Juusola 2005, 150–151.

²⁰⁹ Amit & Levit 2011, 164.

²¹⁰ Perelman 1996, 155.

turvallisuuskurssi mukailee israelilaisen yhteiskunnan kulttuuris-historiallista konstruktiota maa-alueista geopolittisena kokonaisuutena; siinä missä diskurssi on tässä kohtaa toisinto, tuottaa se samalla myös israelilaista todellisuutta uudelleen.

3.4 "No justice from the United Nations" – Kansainvälinen yhteisö Yitzhak Rabinin turvallisuuskurssissa

Israelilaisessa poliittisessa puhunnassa anti-israelilainen kansainvälinen yhteisö on vielä 2010-luvulla toistuva teema. Israelin 'yksinäinen' asema maailmassa muodostaa luonnollisesti merkittävän turvallisuusuhan. Yisrael Talin mukaan tämä on yksi turvallisuuskokoonpanon keskeisiä osia. Sionismin historiassa universalistinen ajatus juutalaisista 'kansana kansojen joukossa' oli ollut määräävä, sen rinnalla oli kuitenkin aina elänyt perinteinen ja pessimistinen näkemys juutalaisista 'kansana, joka asuu yksin'.²¹¹ Jälkimmäistä näkemystä korosti entisestään 1960-luvulta eteenpäin kasvanut tietoisuus siitä, että länsivallat eivät toisen maailman sodan aikana auttaneet juutalaisia, vaikka tiesivätkin natsi-Saksan toiminnasta.

Yitzhak Rabinin näkemys maailman antisemittisyydestä noudattelee varsin tarkasti yleisen israelilaisen ajatusmaailman linjoja. Muun muassa Dina Porat huomauttaa, kuinka holokaustin merkitys osana israelilaista identiteettiä ja julkista keskustelua ei ole vähentynyt valtion itsenäistymisestä jälkeen.²¹² Orrin esitys Rabinista 'israelilaisena' kestää tarkastelun monessa suhteessa, mutta kansainvälisen yhteisön antisemittisyydestä Rabin on suhteellisen varma. Tässä kohtaa Orrin määritelmä asettuu kyseenalaiseen valoon, sillä Rabinin retoriikassa on kansainvälistä yhteisöä kuvailtaessa selkeitä viitteitä 'henkiinjäämiskompleksista' ja 'vähemmistösyndroomasta'. Rabinin kokemukseen on ollut vaikuttamassa osaltaan myös Israelin Yhdysvaltojen suurlähettiläänä toimiminen. Erityisesti Rabin kuvailee YK:ta arabimyönteiseksi. Tämä näkemys tulee hyvin esiin Rabinin haastattelussa syyskuulta 1974, jossa hän viittaa YK:n päätöslauselmaan 338 (22.10.1973)²¹³, jossa vaadittiin konfliktin osapuolia noudattamaan YK:n päätöslauselmaa 242 sekä Yom kippurin sotaa edeltäneeseen tilanteeseen:

²¹¹ Juusola 2005, 162–163.

²¹² Porat 2006, 65.

²¹³ Kts. Bassiouni a. 2005, 838. *United Nations Security Council Resolution 242, Demanding the Withdrawal of Israeli Armed Forces from Territories Occupied in the Recent Conflict, November 22, 1967.*

*"Even before Yom Kippur, we were isolated to a considerable extent in the international arena. When I say isolated, I mean that our position as to a political solution, as to the way to attain it, as to its nature was not acceptable in most countries in the world. I would almost say it was the other way around: most countries in the world identified themselves with the Arab approach for the solution of the conflict. ... In another words, already two years ago we witnessed an expression of identification by the greater part of the world with Arab approaches in this field."*²¹⁴

Rabinille maailma koostuu neljästä arabimyönteisestä blokista: 20 valtion arabiblokista, neuvostoliittolaisesta kommunistiblokista, afro-aasialaisesta sekä eurooppalaisesta blokista. Rabinin mukaan eurooppalaiset ovat joutuneet arabipääoman ja -öljyn uhreiksi. Vuoden 1973 öljykriisi, johon Rabin viittaa, jopa nosti sympatioita Israelia kohtaan, ja pitkällä tähtäimellä vahvisti Yhdysvaltojen politiikkaa Lähi-idässä. William Quandt huomauttaa, kuinka öljykriisi osoitti lännen riippuvaisuuden Lähi-idän öljystä; paradoksaalisesti kriisi myös nosti Yhdysvaltojen panoksia alueella, sillä poliittinen johto halusi näyttää, kuinka arabimaailma ei kykenisi sanelemaan Yhdysvaltojen politiikkaa.²¹⁵ Eurooppalaisten valtioiden ja Israelin välit olivat viilentyneet jo kauan ennen tätä, kuten edellä esitetty. Sinänsä arabimaailman öljypainostus ei ollut (ainakaan suurimpana) syynä Euroopan esitettyyn arabimyönteisyyteen.

Rabinin retoriikalle ei ollut tyypillisintä käyttää historiallisia analogioita, mutta maailman Israel-vastaisuutta kuvaillessaan Rabin huomauttaa, kuinka: *"... the history of the Jewish people has known many periods in which we have witnessed expression of hostility towards the Jews"*.²¹⁶ Arabikannan tukeminen esimerkiksi YK:ssa tulkitaan vihamielisyydeksi juutalaisia kohtaan. Rabinin retoriikka noudattelee tässä suhteessa suhteellisen selkeästi tyypillistä israelilaista retoriikkaa: joko olet meidän kanssa tai meitä vastaan. YK on lähes kokonaisuudessaan Israel-vastainen. Rabin huomauttaa tammikuussa 1976, kuinka Israel ei voi odottaa oikeutta YK:lta: *"Israel has learnt that it can expect no justice from the United Nations in its present form"*.²¹⁷

²¹⁴ 3:28. Interview with Prime Minister Rabin, 20.9.1974.

²¹⁵ Quandt 2005, 134.

²¹⁶ 3:28. Interview with Prime Minister Rabin, 20.9.1974.

²¹⁷ 3:153. Address by Prime Minister Rabin before a joint session of the U.S. Congress, 28.1.1976.

Rabinille ja israelilaisille merkittävin osoitus maailman arabimyönteisyydestä ja antisemitistisyydestä oli YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 3379²¹⁸ marraskuussa 1975, joka tuomitsi sionismin rasismina. Rabin otti kantaa päätöslauselmaan Knessetissä. Rabin esittää, kuinka yleiskokous asettui vihamielisen arabimaailman palvelukseen päätöslauselman myötä: *”Yesterday, the majority in the U.N. Assembly placed itself at the service of Arab hostility against the Jewish people, Zionism and the State of Israel”*. Rabin kieltää päätöslauselman loppupäätelmän ja nostaa esiin päätöslauselman puolesta äänestäneiden arabimaiden ongelmat. Kuten Dina Porat esittää, on Israel halunnut aina identifioitua läntiseen maailmaan. Israelilaiset näkevät itsensä läntisinä, demokraattisina ja innovatiivisina. Sionismi on identifioitunut laajempaan demokraattiseen valtavirtaan ja se on esittäytynyt moraalisena ja humanina ’majakkana’, jonka läntisin arvoin latautunut valo loistaa Jerusalemissa ympäri maailmaa.²¹⁹ Rabin korostaakin puheessaan voimakkaasti Israelin edustamia arvoja ja esittää, kuinka kaikki arabimaat ovat itsenäistymisensä jälkeen näyttäneet brutaaleina vähemmistöjä vainoavina regiimeinä.²²⁰

Kansainvälisen yhteisön syytökset sionismia kohtaan muodostavat Rabinin Israelille vakavan turvallisuusuhan, onhan sionismi asettetu juutalaisvaltion perustaksi jo valtion itsenäistymisjulistuksessa. Valtiollisen ideologian delegitimisaatio nähdään luonnollisesti valtiollisen olemassaolon kyseenalaistamisena. Rabin tekee vertauksen natsi-Saksan kristalliyöhön vuonna 1937 sanoen:

*”This is not the first time that an event which has left its imprint on the Jewish people has occurred on the 10th of November. Yesterday was the 37th anniversary of ”Crystal Night” in Nazi Germany. That date is recorded in eternal infamy in the annals of mankind.”*²²¹

Rabin käyttää tässä kohtaa analogiaa, jossa ei ole kyse kahden suhteen yhtäläisyydestä, vaan pyrkimyksestä näyttää toteen niiden samankaltaisuus. Kuten Chaïm Perelman esittää, analogian tehtävänä on teeman valaiseminen perustan avulla. Kun johtopäätös perustetaan tuttuun asiaan, analogisuutta on hankala hahmottaa, ja seuraus näyttää johtuvan itse asioiden luonteesta.²²² YK:n päätöslauselma on yhtä kuin natsi-Saksan kristalliyö ja täten osoitus systemaattisesta vainosta

²¹⁸ Bassiouni a. 2005, 655. *United Nations General Assembly Resolution 3379, Calling for the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, November 10, 1975*. Päätöslauselma kumottiin vuonna 1991 yleiskokouksen päätöslauselmalla 4686.

²¹⁹ Porat 2006, 65–67.

²²⁰ 3:130. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 11.11.1975.

²²¹ 3:130. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 11.11.1975.

²²² Perelman 1996, 131, 137.

juutalaisia kohtaan. Koska argumentaatio ei koskaan tapahdu suljetussa järjestelmässä, on varmistettava, että yleisö hyväksyy premissit.²²³ Rabinin premissi on maailman antisemiittisyys, jonka hän pyrkii todistamaan historiallisella jatkumolla aina kristalliyöstä vuonna 1937 YK:n päätöslauselmaan vuonna 1975. Kymmenes marraskuuta on Rabinin argumentaatiossa ihmiskunnan historian häpeän päivä. Juutalaiselle yleisölle suunnatussa puheessa natsi-Saksaan ja holokaustiin tehdyt viittaukset edesauttavat premissin hyväksyntää, sillä kuten esitetty, holokausti on voimakkaasti läsnä juutalaisten kollektiivisessa muistissa.

Kansainvälisen yhteisön sosiaalinen konstruktio on Rabinin retoriikassa synkkä. Israel on ”yksinäinen” ja ”poliittisesti eristetty”. YK puolestaan on ”epäluotettava” ja instituutio ”jota kukaan ei juurikaan huomioi” ja joka on ajautumassa ”moraaliseen konkurssiin”.²²⁴ Maailma on Israel-vastainen ja arabimyönteinen. Israelin tulee taistella yksin epäoikeudenmukaista maailmaa ja kansainvälistä yhteisöä vastaan. Aivan yksin Israelin ei kuitenkaan kansainvälispoliittisestikaan tarvitse olla: Yhdysvallat on vuosien 1972 ja 2006 välillä käyttänyt veto-oikeuttaan YK:n turvallisuusneuvostossa Israel-kriittisten päätöslauselmien kohdalla 42 kertaa. Leon Hadar puolestaan huomauttaa, kuinka YK:ssa vieraileva marsilainen ei olisi vuonna 1985 pystynyt tekemään eroa Yhdysvaltojen ja Israelin suurlähettiläiden välille.²²⁵ Kansainvälisen yhteisön sosiaalisessa konstruktiossa tämä jätetään kuitenkin tarkoitushakuisesti vähemmälle huomiolle. Tärkeämpää on todistaa maailman Israelia kohtaan kohdistuva vihamielisyys kuin nostaa esiin, muutoin kuin lyhyinä huomioina, se massiivinen kansainvälispoliittinen tuki, jota Yhdysvallat Israelille on osoittanut. Turvallisuusdiskurssissa edellä esitetyn kaltainen synkkä konstruktio kansainvälisestä yhteisöstä luo oikeutuksen konfliktin jatkamiselle: turvallisuuden tulee olla ylin tavoiteltava päämäärä maailmassa, jossa kuka tahansa voi hyökätä Israelia vastaan milloin tahansa.

Yitzhak Rabinin konstruktio turvallisuudesta lähtee strategisista näkökulmista. Maa-alue ei ole Rabinille jakamaton vaan hän näkee turvallisuuden muodostuvan turvatuista ja puolustettavista rajoista, jotka ovat mahdolliset vaikka alueluovutuksia tehtäisiinkin. Rabinin turvallisuusdiskurssi luo mahdollisuuden *Land for Peace* -mallille, jonka mukaan alueluovutuksia vastaan olisi mahdollista saavuttaa rauha. Siirtokuntakysymyksessä Rabin hahmotti siirtokuntien rauhalle

²²³ Perelman 1996, 155.

²²⁴ 3:28. Interview with Prime Minister Rabin, 20.9.1974; 3:165. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on the political situation, 15.6.1976; 3:97. Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on the PLO attack, 7.7.1975; 3:115. Interview with Prime Minister Rabin on ABC Television, 7.9.1975. Suom. Hanna Ojala.

²²⁵ Mearsheimer 2007, 40; Hadar 2009, 361.

muodostavan esteen. Voidaankin katsoa, että strateginen suhtautuminen turvallisuuteen mahdollistaa sovitteluvampaa politiikkaa ja mahdollisuuksia rauhanprosessissa etenemiselle.

Strategisesta suhtautumisesta huolimatta Rabinin turvallisuusdiskurssissa arabit edustavat pahuutta ja aggressiota. Perelman esittää, kuinka kansalliset ryhmät ilmenevät jäsentensä kautta ja kuinka ryhmän jokaisen jäsenen toiminta vaikuttaa ulkopuolisten käsitykseen ryhmästä.²²⁶ Rabinin retoriikassa käsitteellä arabi luodaan monoliitti, jossa ei erotella eri kansallisuuksia tai uskontoja – eri ryhmiä. Tässä Rabin käyttää rinnakkaisuussiteisiin perustuvaa argumentaatiota. Hyväksynnän ja tulevaisuuden toiminta-alttiuden saamiseksi on keskeisempää korostaa arabien negatiivisia puolia yhtenä kokonaisuutena kuin tuoda esiin arabiyhteiskuntien sisällä vallitsevat erimielisyydet tai arabiyhteiskuntien välillä vallitsevat konfliktitilanteet. Taustalla vaikuttaa myös juutalainen narratiivi, jossa sodilla on korostunut asema: arabit ovat hyökänneet useasti Israelia vastaan. Arabiarmeijoiden sotilaat ovat muodostaneet israelilaiseen todellisuudenhahmottamistapaan käsityksen arabeista väkivaltaisina ja sotaisina. Narratiivi on luonut negatiivisen ennakoasetelman arabeista, johon Rabinin on helppo liittää argumentaationsa. Arabit Israelin vihollisena on yksi kokonaisuus, aggressiivinen Israelin tuhoon tähtäävä toimija.

Palestiinalaisvaltio ei ole Rabinille mahdollisuus maltillisista ja strategisista näkemyksistä huolimatta. Rabin ei näe palestiinalaiskysymystä kovinkaan relevanttina suhteessa konfliktiin, vaan esittää konfliktin olevan ainoastaan Israelin ja arabimaiden välinen. Rabin pyrkii asettamaan ilmiön ja todellisuuden toisiaan vastaan ja käyttää tässä kohtaa erotteluun nojaavaa argumentaatiota pyrkiessään todistamaan, kuinka palestiinalaiskysymyksellä ei ole juurikaan merkitystä alueen konfliktin suhteen.

Kansainvälinen yhteisö saa suhteellisen synkän sosiaalisen konstruktion Rabinin turvallisuusdiskurssissa. Israel ei voi odottaa oikeutta arabimyönteiseltä ja moraaliseen konkurssiin joutuneelta YK:lta. Tässä turvallisuuden kuvauksessa Israel on yksin vihamielisessä maailmassa. Rabin argumentoi kansainvälisestä yhteisöstä käyttäen todellisuuden rakennetta luovaa argumentointia. Juutalaisten vainoaminen esittäytyy Rabinin retoriikassa sääntönä, josta havainnollinen esimerkki on YK:n arabimyönteisyys. Israelin kansainvälispoliittisesti yksinäistä asemaa helpottaa Yhdysvallat, jonka kanssa Rabinin diskurssin mukaan Israel jakaa samat moraaliset arvot. Israel on itsenäinen suhteessa Yhdysvaltoihin, joka tukee Israelia lähinnä

²²⁶ Perelman 1996, 112–113.

moraalisten syiden vuoksi. Rabin korostaa retoriikassaan yhteistä arvoperustaa. Perelman esittää, kuinka siinä vaiheessa, kun tietyt todellisuuden tekijät on liitetty toisiinsa tunnustetulla sidoksella, voidaan tästä käsin lähteä kehittelemään argumentaatiota, joka mahdollistaa siirtymisen yleisesti hyväksytystä sellaiseen, mikä halutaan saada hyväksytyksi.²²⁷

Analyysini perusteella kutsun Rabinin turvallisuusdiskurssia *strategiseksi turvallisuusdiskurssiksi*.

4. Menachem Begin (20.6.1977–16.9.1983)

Menachem Begin (16.8.1913–9.3.1992) nousi Israelin valtion ensimmäiseksi ei-sosialistiseksi pääministeriksi kesäkuussa 1977. Likudin valtaannousua kuvaillaan Israelissa hepreankielisellä termillä *mahapach*²²⁸, suuri muutos, ja kuten Amit ja Levit kirjoittavat ”*things were never the same again*”.²²⁹ Beginin johtama hallitus nosti israelilaisen politiikan keskiöön Ze’ev Jabotinskyn revisiosionismin, Alan Dowtyn määritelmää mukaillen siis militantin juutalaisen nationalismiin.²³⁰ Akiva Orrin aiemmin esitettyyn määritelmään viitaten, Begin kärsi diasporajuutalaisuuden aiheuttamasta ’vähemmistösyndroomasta’, joka vaikutti myös hänen politiikkansa muodostukseen muun muassa holokaustin voimakkaalla korostamisella ja pahuuden rinnastamisella lähes poikkeuksetta natseihin. Begin vetosi moniin israelilaisiin vahvana johtajana: hän seisoi vahvan Israelin takana ja oli valmis vastustamaan arabivaltoja.²³¹ Beginia on myös kuvailtu vakuuttavana puhujana, Amos Perlmutterin mukaan ajoittain jopa pelottavan retoriikan käyttäjänä.²³² Henkilökohtaisten ominaisuuksien lisäksi Beginin valtaannousun taustalla vaikutti (jo aiemmin esitetty) yhteiskunnallinen murrosvaihe.

Menachem Beginin ensimmäinen hallitus (20.6.1977–5.8.1981) oli ensimmäinen oikeistovetoinen hallitus Israelin historiassa. Beginin edustaman Likud-puolueen lisäksi hallituksessa istui National Religious Party (NRP) sekä Democratic Movement for Change -puolue. Uskonnollisen puolueen mukanaolo hallituksessa oli luontevaa, sillä siinä missä työväenpuolueen politiikkaa oli ohjannut

²²⁷ Perelman 1996, 93.

²²⁸ Suom. Hanna Ojala.

²²⁹ Amit & Levit 2011, 90.

²³⁰ Dowty 2005, 121.

²³¹ Chapin Metz 2002, 129.

²³² Perlmutter Amos. *The Middle East: A Turning Point?: Begin’s Rhetoric and Sharon’s Tactics*. Foreign Affairs, 1982.

strateginen turvallisuus, toi Begin politiikkaan syvästi ideologisen aspektin. Beginin ideologisuudesta kertoo kommentti uskonnon ja juutalaisuuden suhteesta: ”... *for a Jew there is no distinction between nationality and religion*”.²³³ Akiva Orr määrittelee Beginin ’vähemmistösyndrooma’ -esityksen lisäksi sekulaariksi diasporajuutalaiseksi.²³⁴ Aineistoni pohjalta Begin ei kuitenkaan retorisiin osin näyttäyty sekulaarina, sillä hänen retoriikkansa on uskonnollisesti väritynyttä. Kuten edellä mainittu, kansallisuuden ja uskonnon välillä ei ole eroa; Beginin puheissa korostuu myös viittaukset Tooraan sekä jumalalliseen ohjaukseen ja sen pyytämiseen.²³⁵ Tähän ideologiaan sisältyi myös messiaaninen lähestymistapa Israelin maahan, jota NRP:n lisäksi nousi kannattamaan uskonnollisnationalistiset ryhmittymät kuten Gush Emunim.²³⁶ Uskonnollis-poliittinen konteksti on hyvä pitää mielessä tarkasteltaessa Beginin retoriikkaa.

Menachem Beginin hallitusesittelyn ulkopoliittinen osuus²³⁷ linjaa pääministerin ensimmäisen kauden toimintaa. Begin korostaa puheessaan Knessetille juutalaisten oikeutta Israelin maahan: ”... *the Jewish people has an historic eternal and inalienable right to the Land of Israel, the land of our forefathers*”. Revisiosionistiset näkemykset Begin nostaa argumentaationsa keskiöön jo hallitusesittelyssään ja hän lainaa Ze’ev Jabotinskyä kansan ja maan suhteesta: ”*The people of Israel and the Land of Israel are one*”. Begin korostaa, kuinka hänen hallituksensa kieltäytyy pyytämästä miltään valtiolta oikeutusta Israelin olemassaoloon, kysymys on hänen hallitukselleen Israelin valtion suvereniteetin hyväksymisestä. Keskeiseksi päämääräksi Begin nostaa Yhdysvaltojen suhteen ylläpitämisen sekä syventämisen. Ulkopoliittisesti päämääränä on myös Neuvostoliiton suhteen parantaminen kuin myös uusi lähestyminen Ranskaa kohti. Turvallisuuspoliittisesti Begin ei hallitusesittelyssään niinkään korosta rauhaa, vaan ennemminkin sodan estämistä, ja esittää aiempien pääministereiden tapaan kutsun arabijohtajille neuvotteluihin Lähi-idän tilanteesta.²³⁸ Myöhemmin Begin jatkaa juutalaisen kansallisen narratiivin linjoilla esittämällä, kuinka hän, hänen hallituksensa ja koko juutalainen kansa haluavat rauhaa. Heinäkuussa 1977 Begin sanoo: ”*Let it be known that this nation wants peace with all its heart and*

²³³ 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977.

²³⁴ Orr 1994, 47.

²³⁵ Kts. esim. 8:71. Letter from Prime Minister Begin to President Reagan, 5.9.1982. ”*For Zion’s sake I will not hold my peace, and for Jerusalem’s sake I will not rest. (Isaiah, chapter 62)*”. 8:76. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin on the Reagan Plan, 8.9.1982. ”*God in heaven, our nation was born in Judea and Samaria.*”

²³⁶ Chapin Metz 2002, 132.

²³⁷ Lähdeaineistossa Beginin hallitusesittelystä on otettu vain ulkopoliittisia linjauksia koskeva osa. Täten kyseinen dokumentti ei ole hallitusesittelypuhe kokonaisuudessaan. Ulko- ja turvallisuuspoliittisten representaatioiden suhteen dokumentti antaa kuitenkin kattavan kuvan tarkastelemastani aihepiiristä.

²³⁸ 4-5:1. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin upon the presentation of his government, 20.6.1977.

soul. ... We detest war. We hate bloodshed. We do not threaten any of the surrounding nations. We seek to live in peace and understanding with all nations".²³⁹

Beginin argumentaatio pohjaa vahvasti sionismiin niin poliittisena kuin kansallisena liikkeenä. Israel on Beginille *"The Land of Israel"*, *"Eretz Yisrael"* ja *"Zion"*. Juutalaisten oma valtio heille osoitetulla maalla on *"Return to Zion"*. Begin sanoo: *"We are all Zionists"* ja siteeraa Max Nordauta sanoen: *"Every Zionist is a fighter!"*.²⁴⁰ Beginin retoriikka noudattelee klassisen sionismin ideaaleja: juutalaisille on saavutettu oma valtio, paluu Siioniin on toteutettu. Suurimpina kysymyksiä on valtion olemassaolon turvaaminen turvattujen rajojen ja rauhan saavuttamisen muodossa, itsenäisenä ja vapaana ulkoisista tekijöistä.²⁴¹

Ulkopoliittiset linjaukset, jotka Begin heti hallituskautensa alussa esittää, on tärkeää huomioida lähettäessä tarkastelemaan tarkemmin niitä turvallisuuden sosiaalisia konstruktioita, joita Begin kautensa edetessä luo. Beginin ideologisuus ja identifioituminen sionismiin ovat myös keskeisiä tekijöitä suhteessa hänen retoriikkaansa. Kuten Yitzhak Rabininkin kohdalla, tarkastelen ensin Beginin suhtautumista Yhdysvaltoihin osana turvallisuutta ja hahmotan sitä turvallisuusdiskurssia, jota pääministeri tästä luo. Tämän jälkeen etenen Beginin representaatioihin arabeista, maapinta-alasta geopoliittisena kysymyksenä sekä niihin turvallisuuspoliittisiin todellisuuksiin, joita Begin pyrkii kansainvälisestä yhteisöstä luomaan.

4.1 "The government of the United States and the government of Israel agree to disagree" – Menachem Beginin turvallisuusdiskurssin Yhdysvallat

Shai Feldman esittää, kuinka Yhdysvaltojen suhtautumisessa Israeliin ei ole ollut niinkään kyse strategisista eduista, vaan ennemminkin holokaustin luomasta sympatiasta, jaetuista poliittisista ja kulttuurisista arvoista sekä Israelin näkeminen altavastaaajana Lähi-idässä.²⁴² Israelissa on tämä aspekti tiedostettu ja pääministerit ovat korostaneet Yhdysvaltojen suhteissa voimakkaasti yhteistä arvopohjaa. Menachem Begin korosti edeltäjiensä tavoin jaettuja arvoja luoden samalla sosiaalista

²³⁹ 4-5:14. Statement by Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 15.7.1977.

²⁴⁰ 4-5:6. Statement by Prime Minister Begin to the Zionist General Council, 23.6.1977.

²⁴¹ Brenner 2003, 168.

²⁴² Teoksessa Mearsheimer 2007, 57–58.

konstruktiota juutalaisista länsimaisina ja demokraattisina muutoin barbaarisessa Lähi-idässä. Hallitusesittelyssään Begin linjaa Yhdysvaltojen suhdetta seuraavasti: ”... *America and Israel have in common not only profound feelings for and faith in the values of morality and democracy. We believe they are united also by a true and profound partnership of interests*”.²⁴³ Begin kuvaa Yhdysvaltojen presidenttiä ”*humaaniuden ystävänä*” ja tämän perusteella myös Israelin ystävänä: ”... *The President of the United States, as a friend of humanity, and therefore a friend of the State of Israel*”.²⁴⁴ Begin viittaa juutalaisten yhteiseen narratiiviin, joka korostaa juutalaisten humaaniutta ja oikeudenmukaisuutta. Kuten Perelman esittää, kaikki seikat, joista puhuja puhuu tulee kuvata sellaisella kielellä, jota yleisö ymmärtää.²⁴⁵ Arvoperustainen argumentointi on Yhdysvaltojen osalta oletettavasti toimivaa, sillä Begin viittaa yleisesti jaettuun narratiiviin ja positiiviseen itsekuvaan, joka on sosiaalisena konstruktiona niin voimakas, että sen olemassaoloa on hankala edes kyseenalaistaa. Arvopohja ei kuitenkaan ole ainoa syy suhteelle, vaan Israel näkee omien ja Yhdysvaltojen intressien yhteneväisyyden. Tässä kohtaa argumentaatio voidaan katsoa olevan suunnattu enemmän Yhdysvalloille kuin israelilaiselle yleisölle.

Beginin sosiaalisessa konstruktiossa korostui Israelin itsenäisyys suhteessa Yhdysvaltoihin. Begin teki selväksi, ettei ottaisi vastaan ulkopuolelta tulevia määräyksiä, viitaten Yhdysvaltoihin: ”*Let everyone be silent, let them not tell us where is our country, what is our country, where lies our national security*”.²⁴⁶ Quandtkin huomauttaa, kuinka Begin teki selkeän eron edeltäjiinsä tuomalla heti kautensa alussa ilmi, ettei haluaisi Yhdysvalloilta konsultaatioapua ja kuinka Yhdysvaltojen ei tulisi tuoda esiin omia ideoitaan.²⁴⁷ Begin pohjaa ideologiansa klassisen sionismin ajatusmalliin, jonka mukaan juutalaisten ei tulisi olla riippuvaisia ulkopuolisista tekijöistä.²⁴⁸ Yhdysvaltojen ja Israelin välisistä turvallisuustakuista Begin kommentoi seuraavasti: ”... *we do not rely on guarantees ... We can sustain our own independence, and we shall*”.²⁴⁹ Israel ja Yhdysvallat solmivat kuitenkin strategisen yhteistyösopimuksen (*Memorandum of Understanding between the Government of the United States and the Government of Israel on Strategic Cooperation*²⁵⁰), joka oli kirjallinen sitoumus Yhdysvaltojen osuudesta Israelin turvallisuudessa. Sopimuksen

²⁴³ 4-5:1. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin upon the presentation of his government, 20.6.1977.

²⁴⁴ 4-5:14. Statement by Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 15.7.1977. Suom. Hanna Ojala.

²⁴⁵ Perelman 1996, 50.

²⁴⁶ 4-5:12. Statement by Prime Minister Begin to the National Convention of the Zionist Organization of America, 7.7.1977.

²⁴⁷ Quandt 2005, 184.

²⁴⁸ Hadar 2009, 371.

²⁴⁹ 4-5:96. Interview with Prime Minister Begin on C.B.S television, 18.12.1977.

²⁵⁰ 7:77. Memorandum of Understanding between the Government of the United States and the Government of Israel on Strategic Cooperation, 30.11.1981.

pää tarkoituksena oli vähentää Neuvostoliiton vaikutusta Lähi-idässä ja samalla vahvistaa Yhdysvaltojen vaikutusta alueella. Sopimuksen mukaisesti Yhdysvallat ja Israel tiivistäisivät sotilaallista yhteistyötä. Tämä oletettavasti antoi Beginille lisää liikkumatilaa ja mahdollisuuksia noudattaa omaa turvallisuuspolitiikkaansa.

Yhdysvalloilla ei myöskään ole määrittelyvaltaa Israelin sisäisiin asioihin. Maaliskuussa 1978 Yhdysvalloissa oli esitetty, kuinka rauhan saavuttamiseksi Israelin pääministerin tulisi vaihtua. Begin vastaa esitettyyn, kuinka Israelin pääministeriä ei ole valinnut Yhdysvaltojen edustaja: *"... the Prime Minister was chosen by the people of Israel and not by a representative of the U.S."*²⁵¹ Begin ja Israel ovat ainoita, jotka pystyvät määrittelemään oman politiikkansa sekä turvallisuutensa, ulkopuolinen määrittely muodostaisi turvallisuusuhan. Israel on ainoa, joka voi olla lopullisessa vastuussa turvallisuudestaan, itsenäisenä valtiona ja päätöksentekijänä.

Begin pyrkii myös korostamaan, niin Yhdysvalloille kuin juutalaiselle yleisölle, kuinka Camp Davidin neuvotteluiden asiakokonaisuudet eivät ole pieniä asioita Israelille: *"... For every factor in the world, including the powerful U.S., the issues which were discussed are issues of policy. For us they are issues of life and death"*.²⁵² Muista maiden välejä hiertäneistä kysymyksistä, kuten siirtokuntarakentamisen kiihtymisestä Begin toteaa useaan otteeseen, kuinka maat voivat olla asioista eri mieltä: *"But the two of us, the President and I, also stated the differences that exist, and which also may arise in the future – will never result in a breach between the United States and Israel."*²⁵³ Tähän Jimmy Carterin antamaan lupaukseen Begin vetosikin myöhemmin kautensa aikana muun muassa laajentaessaan siirtokuntia Länsirannalla. *"The government of the United States and the government of Israel agree to disagree"*,²⁵⁴ Beginin sanoja mukailten.

Beginin turvallisuusdiskurssissa Yhdysvallat näyttäytyy Israelin liittolaisena, joka voi olla sitoutunut Israelin *"turvallisuuteen ja hyvinvointiin"* juutalaisen kansan itse puolustaessa olemassaoloaan. Begin korostaa juutalaisten riippumattomuutta ulkoisista tekijöistä kuten Yhdysvalloista.²⁵⁵ Itsenäisyyttä Begin korostaa myös huomauttamalla, kuinka Israel toki ottaa huomioon Yhdysvaltojen intressit, mutta turvallisuuttaan koskevat päätökset Israel tekee ilman

²⁵¹ 4-5:143. Press Conference with Prime Minister Begin upon his return from the U.S., 24.3.1978.

²⁵² 4-5:143. Press Conference with Prime Minister Begin upon his return from the U.S., 24.3.1978.

²⁵³ 4-5:22. Press conference with Prime Minister Begin upon his return from the U.S., 25.7.1977.

²⁵⁴ 4-5:124. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 15.2.1978.

²⁵⁵ 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977. Suom. Hanna Ojala.

konsultaatiota miltään vieraalta valtiolta. Tätä politiikkaa Begin selventää heinäkuussa 1981 Ossiraqin ydinreaktorin tuhoamisen jälkeen:

”We always take, I repeat again, the interests of the U.S., our friend and ally, into consideration. And if anybody should think, even should occur to him to think that one sovereign country should consult another sovereign country about specific military operations in order to defend its citizens, that would be absurd.”²⁵⁶

Beginin Israel toimi turvallisuuskysymyksissä suhteellisen itsevaltaisesti suhteessa Yhdysvaltoihin. Beginin turvallisuusdiskurssissa kaiken yli nousi kansallisen turvallisuuden korostaminen jopa sillä uhalla, että puolustusstrategisesti tärkeä Yhdysvallat suuttuisi. Toisaalta Beginin on täytynyt jo 1980-luvun alkuun mennessä huomata Yhdysvaltojen Lähi-idän politiikan suhteellisen vakiona pysyvä kuvio, jossa – kuten Mearsheimer huomauttaa – Israelia tuettiin rauhanprosessin edistämisestä, mutta ei juurikaan rangaistu sen hidastamisesta.²⁵⁷

Beginille Yhdysvallat muodostaa turvallisuutta ase- ja taloudellisella avulla. Ensimmäisessä tapaamisessaan Yhdysvaltojen presidentin Jimmy Carterin kanssa Begin kertasi ympäröivien arabivaltiojen tankkien lukumääriä osoittaakseen, kuinka Israelin puolustusta tulisi vahvistaa samassa suhteessa jo peloteasetelman vuoksi:

”So it is that we spoke of the need to provide the people of Israel with a means of national defence and deterrent: among other things the President approved the matter of the Cobra 12 helicopters for the time being and we have a reason to believe that more will follow. ... It is good that the Arab states should know that we want to deter and not to go to war but to prevent it. ...”²⁵⁸

Yhdysvaltojen rooli Beginin turvallisuusdiskurssissa on pitää huolta aseellisesta tasapainosta Lähi-idässä. Pelotteella ei ainoastaan viitata Israelin kokemaan uhkaan arabimaiden taholta vaan myös kylmään sotaan, jonka kontekstiin Begin Israelin turvallisuuden sitoo. Palestiinalaisvaltion Israelin alueella tarkoittaisi Neuvostoliiton siirtymistä keskelle Lähi-itää. Beginin retoriikassa vain Israel kykenee estämään tämän Yhdysvalloillekin äärimmäisen vakavan poliittisen tapahtuman.²⁵⁹ Israel

²⁵⁶ 7:37. Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 13.7.1981.

²⁵⁷ Mearsheimer 2007, 37.

²⁵⁸ 4-5:22. Press conference with Prime Minister Begin upon his return from the U.S., 25.7.1977.

²⁵⁹ 4-5:6. Statement by Prime Minister Begin to the Zionist General Council, 23.6.1977.

on täten Yhdysvaltojen ja maailman liittolainen: *"Israel is not a burden to the United States but an ally to the U.S. and to the entire world"*.²⁶⁰ Begin esittää, kuinka Israel on Lähi-idän ainoa stabiili demokratia, jonka vuoksi Yhdysvaltojen on hyvä tukea Israelia ja sen näkemyksiä.²⁶¹ Aseellinen tasapaino viittaa Beginin retoriikassa tosin ainoastaan Israeliin, sillä Yhdysvaltojen tehdessä aseteknologista kauppaa ympäröivien arabimaiden kanssa (muun muassa Saudi-Arabian kanssa) näki Begin tämän Israelin kansallisen turvallisuuden vaarantamisena: *"... it is a very serious, I would say, mortal, danger to Israel. And will create a great peril to our national security"*.²⁶² Beginin argumentoinnissa näkyy revisiosionistiset ajatukset, joiden mukaan voima on ainoa keino ratkaista konflikti Lähi-idässä. Tämän vuoksi Israelin tulee saada mahdollisimman paljon aseellista apua Yhdysvalloilta; pelote ei ole tarkoitettu vain Neuvostoliiton vaikutusmahdollisuuksien vähentämiseen vaan myös osoitukseksi arabivalloille Israelin voimakkuudesta.

Kansalliseen turvallisuuteen Begin sitoo myös taloudellisen avun, jota odottaa Yhdysvalloilta niin kauan kunnes Israel pystyy seisomaan omilla jaloillaan. Tässäkin suhteessa Begin noudattelee klassisen sionismin näkemyksiä omavaraisuudesta. Valtion tulisi käyttää ulkomaista apua vain niin kauan kuin se tulisi toimeen omillaan. *"I met with the American Secretary of Treasury. I informed him of our country's economic problems. I told him explicitly that our people want to live by their own labour, and are striving for the day when se shall not be dependent upon outside financial aid"*.²⁶³ Israelin ja Egyptin välisen rauhansopimuksen mukaisesti Yhdysvallat tuki Israelia energiapoliittisesti turvaamalla valtiolle riittävän öljynsaannin Siinain siirtyessä Egyptille.²⁶⁴

Begin esittää, kuinka Israelista ja Yhdysvalloista puhutaan propagandistisessa mielessä vastapuolen leirissä käyttämällä termiä *"American-Zionist Imperialism"*.²⁶⁵ Hämeen-Anttila argumentoi, kuinka länsi on ollut tekemässä Lähi-idästä väkivaltaista 1800-luvulta lähtien: perinteisestä kolonialismista on siirrytty arvokolonialismiin, jossa länsimaisia arvoja pyritään juurruttamaan Lähi-itään.²⁶⁶ Tähän kontekstiin sopii Beginin esittämä ja kritisoima amerikkalais-sionistinen imperialismi. Hämeen-Anttilan esitykseen viitaten voidaan näin ollen tulkita, että Yhdysvallat luo Israelille turvallisuusuhkia, joita puolestaan pyritään torjumaan sillä massiivisella taloudellisella sekä

²⁶⁰ 4-5:14. Statement by Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 15.7.1977.

²⁶¹ 4-5:239. Press Conference with Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 1.3.1979.

²⁶² 7:37. Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 13.7.1981.

²⁶³ 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977.

²⁶⁴ 4-5:260. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to Cairo, 4.4.1979.

²⁶⁵ 7:12. Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 7.5.1981.

²⁶⁶ Hämeen-Anttila 2012, 206.

sotilaallisella avulla, jota Yhdysvallat Israelille sen kansallisen turvallisuuden takaamiseksi tarjoaa. Beginin sosiaalinen konstruktio Yhdysvalloista osana Israelin turvallisuutta perustuukin keskeisesti sotilaalliseen ja taloudelliseen apuun, jota Yhdysvallat tarjosi Israelille. Mielenkiintoisesti turvallisuusdiskurssissa Yhdysvallat näyttäytyy myös turvallisuusuhkana, joka tulee esiin muun muassa Beginin esittäessä Yhdysvaltojen ja Saudi-Arabian välisen asekaupan olevan uhka Israelin kansalliselle turvallisuudelle. Beginin turvallisuuden konstruktiossa suhteessa Yhdysvaltoihin korostuu myös Israelin itsenäisyys ja riippumattomuus ulkopuolisista tekijöistä klassisien sionismin periaatteiden mukaisesti.

4.2 "The Arabs of Israel" – Arabit Menachem Beginin turvallisuusdiskurssissa

Bar-Tal ja Salomon esittävät, kuinka konfliktitilanteessa on ominaista oikeuttaa konfliktia luomalla positiivista kuvaa omasta ryhmästä ja tuoda esiin yhteisöä määrittelevät tekijät. Oma ryhmä pyritään esittämään uhrina ja vastustaja demonisoimaan.²⁶⁷ Begin noudattelee retoriikallaan suhtellisen tarkasti edellä esitettyä. Juutalaiset ja heidän ominaisuutensa pyritään esittämään mahdollisimman positiivisessa valossa. Begin sanoo muun muassa seuraavaa: *"I sometimes hear the term – "Arab pride." I respect it. When it comes to ourselves, I prefer to speak of Jewish human dignity. We shall guard that dignity always and everywhere."*²⁶⁸ Begin arvostaa arabiominaisuuksia, mutta nostaa oman ryhmänsä ominaisuudet korkeammalle, onhan ihmisarvo korkeampi hyve kuin ylpeys. Henkilökohtaisella tasolla suhteessa arabeihin Begin siteeraa Ze'ev Jabotinskya: *"I relate to the Arabs as to every nation with a degree of respect and indifference" - ... as far as all the others are concerned, I respect them but I cannot relate to them as I do to my own people"*.²⁶⁹ Beginin oppi-isä Jabotinsky oli Flapanin mukaan se henkilö, joka juurrutti juutalaiseen psykologiaan käsityksen arabeista suurimpana vihollisena sekä ajatuksen totuuden ja oikeuden olemisesta yksinomaan juutalaisten puolella.²⁷⁰

²⁶⁷ Bar-Tal & Salomon 2006, 24.

²⁶⁸ 4-5:142. Statement by Prime Minister Begin at the National Press Club, Washington, 23.3.1978.

²⁶⁹ 4-5:44. Interview with Prime Minister Begin in Yediot Aharonot, 12.9.1977.

²⁷⁰ Flapan 1979, 117.

Begin myös nostaa esiin, kuinka Israel on Lähi-idän ainoa ”vakaa elementti”: ”... because its stability is a function of its democracy”.²⁷¹ Edellä mainituilla keinoilla pyritään luomaan oikeutus konfliktille, jossa vastassa on vähempiarvoisempi ja moraalisesti alhaisempi vastustaja, ’toinen’. Omien positiivisten ja yleisesti hyväksytyjen piirteiden korostamisella pyritään osoittamaan niiden puuttuminen ’toiselta’. Turvallisuuteen sidottuna tällä on vahva merkitys yhteiskunnan muodostaman sosiaalisen konstruktion kannalta: ’toisen’ ollessa demonisoitu, on vain suotavaa, että kansakunta ymmärtää sen aiheuttaman turvallisuusuhan.

Beginille suurimman turvallisuusuhan muodostaa PLO. PLO on Beginille ”murhaajien organisaatio” ja juutalaisten suurin uhka sitten natsi-Saksan: ”The organization called the P.L.O. is an organization of murderers, which aspires to destroy the State of Israel. Since the days of the Nazis, the Jewish people has not had a more brutal and bloodthirst enemy.”²⁷² Begin korostaa, kuinka PLO:n ”natsit” tappavat juutalaisia ”just for being Jews”.²⁷³ Beginille kyse ei ole pelkästään siitä, että PLO tulisi tuhoamaan Israelin ja juutalaiset, vaan PLO:n halusta tuhota myös rauha:

*”Then there is the question of security which is, again, perhaps the soul of the problem. There is the so-called P.L.O. on the rampage. If they should take over, if we are not responsible for security, if we don’t preserve security, there will be permanent bloodshed. Peace will be killed. Not only people will be killed, peace itself will be murdered.”*²⁷⁴

Turvallisuus on koko ongelman ytimessä ja PLO uhkaa tätä turvallisuutta koko olemuksellaan. Beginin turvallisuusdiskurssissa PLO ja palestiinalaiset saavat erittäin korostuneen aseman. PLO:n kuvaaminen murhaajina noudattelee myös Jabotinskyn retoriikkaa, Jabotinskyille ’murhaajia’ oli 1900-luvun alun Palestiinan arabiheimot.²⁷⁵ Begin pyrkii tällä argumentaatiolla siirtämään hyväksynnän juutalaisen yleisön hyväksymältä lähtökohtapremissiltä myös johtopäätökselle. Natsit murhasivat juutalaisia juutalaisuuden vuoksi, samoin tekevät PLO:n jäsenet. Täten PLO on natsien jälkeen suurin turvallisuusuhka juutalaisille. Palestiinalaisten ja PLO:n vaatimukset suvereenista

²⁷¹ 4-5:239. Press Conference with Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 1.3.1979. Suom. Hanna Ojala.

²⁷² 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977. Viittaukset PLO:hon natsina ja murhaajina jatkuvat koko tarkasteltavan aineiston läpi.

²⁷³ 4-5:134. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on the terrorist raid and the Knesset resolution, 13.3.1978. Suom. Hanna Ojala.

²⁷⁴ 6:82. Interview with Prime Minister Begin on A.B.C. Television, 20.4.1980.

²⁷⁵ Flapan 1979, 114.

palestiinalaisesta valtiosta ovat luultavasti taustalla vaikuttamassa Beginin retoriikkaan. Israelin maa on Beginille jakamaton, ja Begin pyrki argumentaatiollaan viemään pohjan palestiinalaisten vaateilta ainakin oman kuulijakuntansa keskuudessa. Begin käyttää tässä kohtaa kvasiiloogista argumentointia tekemällä vertauksen natsien sekä PLO:n välille pyrkien näin osoittamaan, että kyseessä olevat asiat vastaavat toisiaan.

Perelman esittää, kuinka henkilö ja hänen tekonsa ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa toisiinsa. Se, mitä henkilöstä esitetään perustuu tapaan, jolla henkilö ilmenee. Argumentaation näkökulmasta henkilö on tekojensa tekijä, pysyvä olento, jonka nojalla kaikki henkilön ilmentymät jäsentyvät. Argumentoinnissa rinnakkaisuus voidaan luoda myös ryhmän ja ryhmän jäsenten välille. Perelmanin mukaan vähemmistöryhmän jäsentä pidetään herkemmin edustavana kuin enemmistöryhmään kuuluvaa.²⁷⁶ Beginin argumentaatioissa pyritään luomaan sosiaalinen konstruktio myös palestiinalaisista natsineen sekä murhaajina. PLO:n edustajat edustavat tässä retoriikassa myös palestiinalaisia.

Beginille palestiinalaisen valtion olemassaolon ajatus on täysin mahdoton. Ensinnäkin Beginille palestiinalaisia kansana ei ole olemassa, on vain *"Israelin arabeita"* tai *"Palestiinan arabeita"*²⁷⁷. Camp Davidin sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Begin selventää näkemystään palestiinalaisista seuraavasti:

*"We did not use and are not using the term 'Palestinian people', even though that is what's written in the English version. ... And according to our understanding, [these words] will be read 'The Arabs of Israel'. Just as the west bank, in our language, and according to our perception will be called Judea and Samaria."*²⁷⁸

Palestiinalaisten kansallisista oikeuksista on mahdotonta keskustella, sillä tällaista kansaa ei Beginin mukaan ole olemassa. *"Israelin arabeille"* Camp Davidin sopimuksen mukaisesti Begin oli valmis tarjoamaan rajoitetun autonomian Israelin hallinnon alla.²⁷⁹ Palestiinalaisvaltion mahdollisuudesta Begin myös argumentoi osoittamalla, kuinka arabeilla on jo 21 valtiota, mihin he tarvitsisivat yhtä lisää? *"He [Chancellor Helmut Schmidt] says that the Arabs must be given a*

²⁷⁶ Perelman 1996, 103–104, 112.

²⁷⁷ *"Palestinian Arabs"* -termi, ks. esim. 4-5:103. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin presenting Israel's peace plan, 28.12.1977. Suom. Hanna Ojala.

²⁷⁸ 4-5.197. Interview with Prime Minister Begin in Ma'ariv, 20.9.1978.

²⁷⁹ 6:82. Interview with Prime Minister Begin on A.B.C. Television, 20.4.1980.

Palestinian state, state no. 22... This is an expression of incalculable animosity toward the state of Israel. It is liable to endanger the future of the State of Israel".²⁸⁰ Sen lisäksi, että arabit eivät olemassaolevien valtioidensa lisäksi tarvitse uutta valtiota, tällaisen valtion luominen vaarantaisi Israelin valtion turvallisuuden. Palestiinalaisten kategorisoiminen arabeiksi palvelee Beginin turvallisuus- ja geopoliittisia ideaaleja ja päämääriä. Begin pyrkii saamaan kuvauksen palestiinalaisista (Israelin) arabeina kiistanalaisen väitteen sijaan näyttämään kiistämättömältä tosiasialta, jolloin sosiaalisen todellisuuden konstrukttiivinen luonne hämärtyy ja vaihtoehtoiset todellisuuden jäsenystävät vaihtuvat.²⁸¹

Begin sitoo palestiinalaiskysymyksen tiukasti kylmään sotaan. PLO on Beginille neuvostoagentti, ja palestiinalainen valtio Lähi-idässä olisi uhka koko vapaalle maailmalle, sillä tosiasiaassa tämä valtio olisi vain neuvostotukikohta.²⁸² Huhtikuussa 1980 Begin selventää asiaa seuraavasti: *"We said a Palestinian state would be a mortal danger to Israel, and a Soviet base, and so a peril to the whole free world in the heart of the Middle East ..."*.²⁸³ Kirjeessään Yhdysvaltojen presidentille Ronald Reaganille Begin korostaa, kuinka PLO on Neuvostoliiton tukema terroristiorganisaatio.²⁸⁴ Kylmän sodan korostamisella Begin ei hae hyväksyntää pelkästään oman kansansa keskuudesta, vaan pyrkii oletettavasti luomaan toiminta-alttiutta myös Yhdysvalloissa. *"There is the problem of Communist expansion in our region"*²⁸⁵, Begin huomauttaa toukokuussa 1981. Kylmän sodan aiheuttama turvallisuusuhka ei ole uhka vain Israelille, vaan myös Yhdysvalloille. Palestiinalaisvaltion vastustamisen sitominen tähän laajempaan kontekstiin loi vaikutelman, jossa palestiinalaisten oikeuksien hyväksyminen johtaisi 'vapaan maailman' tuhoon. Väheksymättä turvallisuushuolta on kuitenkin oletettavaa, että Beginin ideologinen suhtautuminen Eretz Yisraeliin oli suurempi syy palestiinalaisvaltion vastustamiselle.

Efraim Inbar esittää, kuinka Beginin kauden myötä Israelin turvallisuusuhkarepertuaari laajeni lähimpiä arabimaita kauemmas koskemaan myös Neuvostoliittoa. Inbar myös esittää, kuinka

²⁸⁰ 7:12. Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 7.5.1981. Lisähuomiona on huomautettava, kuinka samassa haastattelussa Begin viittaa Schmidtin saksalaisuuteen ja osallistumiseen toiseen maailman sotaan: *"... Chancellor Schmidt ... remained faithful to Hitler until the last moment in the Second World War. He was an officer in his army"*. Tällä huomiolla Begin pyrkii vähentämään Schmidtin ehdotuksen painoarvoa; henkilö, joka on ollut uskollinen Hitlerille ei kykene antamaan objektiivisia lausuntoja juutalaisia koskeviin kysymyksiin.

²⁸¹ Jokinen 2006, 129.

²⁸² 4-5:6. Statement by Prime Minister Begin to the Zionist General Council, 23.6.1977.

²⁸³ 6:82. Interview with Prime Minister Begin on A.B.C. Television, 20.4.1980.

²⁸⁴ 8:4. Exchange of Letters between President Reagan and Prime Minister Begin, 6.6.1982.

²⁸⁵ 7:23. Interview with Prime Minister Begin on I.D.F. Radio, 29.5.1981.

Beginin hallitus olisi ollut ensimmäinen, joka näki Neuvostoliiton ulkoisena uhkana Israelille.²⁸⁶ Kuitenkin jo Yitzhak Rabin satoi Israelin turvallisuuden neuvostouhan torjumiseen. Sinänsä tämä argumentaatio osoitettiin Yhdysvalloille, mutta Rabinin retoriikassa korostui myös 'neuvostoblokin' näkeminen arabimyönteisenä: arabimyönteisyys puolestaan esitettiin turvallisuusuhkana Israelille. Beginin antikommunistiset lähtökohdat näkyvät pääministerin käyttämässä retoriikassa ja Begin sitoo monet turvallisuuden aspekteista kiinni kylmään sotaan, hän ei kuitenkaan ollut ensimmäinen pääministeri, joka nosti Neuvostoliiton turvallisuusuhaksi. Rabinin turvallisuusdiskurssissa on myös selkeitä viitteitä Neuvostoliiton luomasta turvallisuusuhasta Israelille.

Tarkastellessa PLO:n osuutta Beginin turvallisuusdiskurssissa on syytä pitää mielessä PLO:n tekemät terrori-iskut. Yom kippurin sodan jälkeen palestiinalaisten sissitoiminta israelilaisia siviileitä kohtaan kasvoi voimakkaasti.²⁸⁷ Terrori-iskut israelilaisia siviileitä kohtaan loivat turvallisuusuhan Israelin valtiolle. Begin huomauttaa, kuinka PLO:n perustusasiakirjan mukaisesti järjestö on perustettu Israelin pyyhkimiseksi pois maailmankartalta. Beginin sanoin: *"The Jewish state is the only state on earth about which a modern document has been drawn up declaring that it should be destroyed, wiped off the map"*.²⁸⁸ Beginin retoriikkaa suhteessa PLO:hon tulee tarkastella myös tätä kontekstia vasten.

Menachem Beginin hallituskautensa edetessä tekemä työ Egyptin kanssa tehdyn rauhansopimuksen suhteen näkyy pääministerin retoriikassa. Begin ei pyrkinyt demonisoimaan arabeita monoliittina vaan nosti ennemminkin esiin palestiinalaiset, tai Israelin arabit kuten hän itse kategorisoi, ja PLO:n. Arabeiden demonisoiminen tilanteessa, jossa Beginin täytyi saada kansakunta rauhansopimuksen taakse ei olisi palvellut hänen pyrkimyksiään. Sen vuoksi sosiaalinen konstruktio arabeista on suhteellisen rauhallinen. Begin muun muassa huomauttaa, kuinka hän kunnioittaa arabikansaa: *"... I have respected the great Arab nation from my earliest days, – and its contribution to human civilization – ..."*.²⁸⁹ Begin myös nostaa esiin, kuinka arabivallat ovat kiinnostuneita rauhasta: *"... I wish to stress that in my view the Arab state are interested in peace"*.²⁹⁰

²⁸⁶ Inbar 2008, 14.

²⁸⁷ Sela 2010, 73.

²⁸⁸ 4-5:142. Statement by Prime Minister Begin at the National Press Club, Washington, 23.3.1978.

²⁸⁹ 4-5:248. Closing statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 22.3.1979.

²⁹⁰ 4-5:45. Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 12.9.1977.

Beginin sosiaalinen konstruktio arabeista viittaa lähinnä menneisyyden aggressioihin. Begin nostaa esiin Israelin itsenäistymisen ja sitä seuranneen sodan. Maaliskuussa 1979 Begin kertoo kaikkien muistavan itsenäisyys sodan aikana arabeiden antamat julistukset: *"The Jews will be annihilated!"*.²⁹¹ Begin korostaa myöhemmin, kuinka itsenäisyys sota oli osoitus arabien aggressiosta ja hyökkäys heikompa kohtaan *"weak against strong"*.²⁹² Turvallisuusdiskurssin osana tällä on merkityksensä, sillä Begin noudattelee juutalaista narratiivia, jonka mukaan Israel on alusta asti ollut uhattuna. Narratiivin keskiössä on kollektiivinen muisto, joka ei välttämättä reflektoi totuutta, vaan esittää sosiaalisen 'totuuden', jolla on merkitystä ryhmän nykyisille tarpeille.²⁹³ Begin kuitenkin osaltaan haastaa tämän narratiivin, sillä kuten edellä mainittu hänen täytyi pystyä purkamaan ainakin osa siitä turvallisuuden sosiaalisesta konstruktiosta, joka käsitteli arabeita pystyäkseen saamaan hyväksynnän Egyptin kanssa solmitulle rauhansopimukselle. Niinpä Begin esittääkin, kuinka rauhan saavuttamiseksi juutalaisten tulee pyrkiä unohtamaan menneisyyden muistot.

*"... allow me to define the meaning of peace as we understand it. We seek a true, full peace, with absolute reconciliation between the Jewish People and the Arab people. We must not permit memories of the past to stand in our way. ... Let us not be daunted by memories of the past, even if they are bitter to us all. We must overcome them, and focus on what lies ahead: on our Peoples, on our children, on our common future. ..."*²⁹⁴

Tässä Begin vetoaa juutalaisten itsekuvaan, jonka mukaan he ovat olleet aina valmiita rauhaan, ovathan juutalaiset aina olleet rauhaa rakastavia. Begin vetoaa myös omaan auktoriteettiasemaansa kansakunnan poliittisena johtajana. Begin käyttää erottelumuotoista retoriikkaa ja pyrkii saattamaan erilleen tekijöitä, jotka ovat vakiintuneessa perinteessä sidottu toisiinsa. Arabit ja aggressiivisuus ovat toisiinsa sidottuja tekijöitä israelilaisen vakiintuneen tradition mukaan. Nyt Begin esittääkin, että tämä sidos ei olekaan paikkansapitävä, vaan arabit ovat juutalaisten tavoin kiinnostuneita rauhasta.

Retoriikan lisäksi tulee kuitenkin tarkastella myös konkreettisia tekoja. Israel tuhosi 7.6.1981 Ossiraqin ydinreaktorin Irakissa. Beginin turvallisuusdiskurssissa ennen Camp Davidin sopimusta ja heti Egyptin kanssa solmitun rauhansopimuksen jälkeen arabit eivät edustaneet suurta

²⁹¹ 4-5:248. Closing statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 22.3.1979.

²⁹² 4-5:74. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 20.11.1977.

²⁹³ Rotberg 2006, 4.

²⁹⁴ 4-5:74. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 20.11.1977.

turvallisuusuhkaa. Irakilainen ydinreaktori muodosti kuitenkin Israelille eksistentiaalisen turvallisuusuhan, joka kansallisen itsepuolustuksen nimissä tuli tuhota. Oikeutus iskulle löytyi Beginin mukaan Al Thawra -lehdestä lokakuussa 1980: *”In the newspaper ”Al Thawra”, on 4 October 1980, the following statement was made: ”The Iranian people should not fear the Iraqi nuclear reactor, which is not intended to be used against Iran, but against the Zionist enemy”.* Beginille tämä oli osoitus irakilaisen vihollisen halusta tuhota juutalaiset ja heidän maansa kuten Zyklon B oli tuhonnut juutalaiset aiemmin. Jos Israel ei olisi toiminut ydinreaktorin suhteen, uusi holokausti olisi tapahtunut: *”Another Holocaust would have happened in the history of the Jewish People. Never again, never again.”*²⁹⁵ Begin käyttää pragmaattista argumentointia, jossa tosiseikkaa pyritään perustelemaan sen seurausten perusteella. Ydinreaktorin tuhoaminen tuotti turvallisuutta estämällä uuden holokaustin tapahtumisen: seuraus on juutalaisille hyvä. Tällä argumentaatiolla pyritään vakuuttamaan, että itse teko oli hyvä sen tuottaessa turvallisuutta (täten hyvää) Israelille ja juutalaisille.

Amit ja Levit kutsuvat Beginin suhtautumista eksistentiaalisiin uhkiin Beginin doktriinina. Sen mukaisesti jokainen, potentiaalinen tai aktuaalinen, turvallisuusuhka, joka kohdistui Israeliin tai juutalaisiin tuli kukistaa.²⁹⁶ Beginin Israel hylkäsi puolustukseen perustuneen politiikan ja alkoi harjoittaa *casus belli* -tyyppistä turvallisuuspolitiikkaa, jossa sodalle (ja ennaltaehkäiseville toimille) pyrittiin hakemaan oikeutusta.²⁹⁷ Ossiraqin ydinreaktorin tuhoaminen oli yksi ensimmäisiä osoituksia tästä politiikan muutoksesta. Tätä Begin pyrki todistelemaan edellä mainituin pragmaattisin argumentein. Tämä uusi doktriini on syytä pitää mielessä arvioitaessa Beginin turvallisuusdiskurssia. On syytä myös muistaa, että vaikka Mikko Lehtosta mukaillen symbolinen on reaalista tärkeämpää, reaalisen merkitystä osana sosiaalisia konstruktioita ei voida ohittaa.

²⁹⁵ 7:28. Press Conference with Prime Minister Begin, I.D.F. Chief of Staff Eitan, I.A.F. Commander Ivri and Director of Military Intelligence Saguy, 9.6.1981.

²⁹⁶ Amit & Levit 2011, 99.

²⁹⁷ Inbar 2008, 15–16.

4.3 *"This bond between our People and this Land is eternal"* - Maa-alueet geopoliittisena kysymyksenä Menachem Beginin turvallisuusdiskurssissa

David Newman esittää, kuinka alueellinen määrittely on keskiössä israelilaisen yhteiskunnallisen järjestyksen suhteen. Rajat määrittelevät alueet, joilla Israel pystyy käyttämään kontorolliaan.²⁹⁸ Newmanin esitys saa kontekstinsa Amiram Orenin esittämästä israelilaisesta sananlaskusta: *"All the land is a military front"*.²⁹⁹ Kontrollin käsite on määrävä turvallisuuspoliittisesti orientoituneessa yhteiskunnassa, ja erityisesti Menachem Beginille rajojen ja kontrollin suhde näyttäytyi olennaisena osana mitä tahansa politiikan harjoittamisen osa-alueetta. Begin suhtautui maa-alueisiin korostuneen ideologisesti. Newman esittää eräänä alueellisena diskurssina niin kutsutun kotimaadiskurssin, jossa maa-alue muodostaa historiallisen ja myyttisen *raison d'être* valtion sijaitsemiselle tietyllä alueella. Begin esittää: *"... it is clear that without it [the Land of Israel] we can not exist at all"*.³⁰⁰ Kotimaadiskurssissa yhteiskunnan jakaman tiedon sosiaalisia konstruktioita esimerkiksi historian muodossa käytetään todistamaan kyseessä olevan kansan etuoikeus maa-alueeseen. Suhde kotimaahan on eksklusiivinen, jolloin alueella ei ole tilaa kuin yhdelle. Maa-alue on identiteetin keskiössä, ja siihen liitetään usein uskonnollisia vaateita (jumalallinen oikeus maahan), joka johtaa jakamattomuuden määritelmiin.³⁰¹

Begin sitoo kysymyksen maa-alueista juutalaisten historialliseen oikeuteen maasta. Begin perustaa argumentaationsa historiallisiin tapahtumiin ja dokumentteihin ja pyrkii näin ollen luomaan selvää yhteyttä juutalaisten ja Eretz Yisraelin välille. Elokuussa 1977 Begin esittää seuraavaa:

"And I remember San Remo – 1922 – Britain was given the Mandate to make it possible to have a national home for the Jewish People to be reconstituted, and that is the most characteristic in that document. You can re-constitute a thing which existed and then the words are used in the preamble "Recognition having been given to the historical connection between the Jewish people and Palestine." Woodrow Wilson, the great President who gave to the world the concept of national self-determination, appointed a committee for the Middle

²⁹⁸ Newman 2011, 51.

²⁹⁹ Oren 2010, 171.

³⁰⁰ 4-5:6: Statement by Prime Minister Begin to the Zionist General Council, 23.6.1977.

³⁰¹ Newman 2011, 54.

East which brought him recommendations (that) it is just that Palestine should become a Jewish state.”³⁰²

Beginin sosiaalinen konstruktio maa-alueesta on kiinni kansainvälisissä päätöksissä: juutalaiset olivat saaneet kansainvälisen hyväksynnän kansallisen kodin perustamisesta, oman valtion luomisesta. Begin nostaa tämän turvallisuusdiskurssiinsa huomauttamalla, kuinka kansainvälinen yhteisö on tunnustanut juutalaisten historiallisiin tosiasioihin perustuvan oikeuden Palestiinaan. Begin tarttuu myös sanaan *reconstitute* (*muodostaa uudelleen*³⁰³) huomauttamalla, kuinka uudelleen muodostaa voi vain jotain, joka on ollut olemassa. Begin todistaa tämän puheessaan Knessetille: ”... *we took no foreign land. We returned to our Homeland. The bond between our People and this land is eternal. It was created at the dawn of human history. It was never severed. ...*” Newmanin esittämä kotimaadiskurssi näkyy Beginin retoriikassa voimakkaana. Begin korostaa, kuinka juutalainen kansa palasi ”*historialliseen kotimaahansa*”. Anthony D. Smith analyysiin viitaten monet juutalaiset ja sionistiset historiantkirjoittajat näkevät, kuinka juutalaiset kansana eivät koskaan menettäneet yhtenäisyyttään ja yhteyttä historialliseen kotimaahansa.³⁰⁴ Begin korostaa juuri tätä perenniaalista näkemystä kansakunnasta. Begin myös luo suoran yhteyden holokaustin ja kotimaan välille todistaen holokaustin hirveyksillä juutalaisen valtion olemassaolon välttämättömyyden: kun juutalaisilla ei ollut omaa valtiota, kuusi miljoonaa heistä surmattiin muun maailman katsoessa vierestä.³⁰⁵

Likud näkee Länsirannan, Gazan, Golanin ja Jerusalemin alueen osana Eretz Yisraelia ja ei tämän vuoksi hyväksy termiä ”*occupied territories*”.³⁰⁶ Begin ilmaisee asian seuraavasti: ”*Let us not apply the word "annexation" to the Land of Israel. One annexes foreign land, not one's homeland*”.³⁰⁷ Begin esittää, kuinka vuonna 1967 Knesset hyväksyi lain, jonka mukaan Israelin hallituksella on oikeus laajentaa lainkäyttövalta, laki sekä hallinto mille tahansa Eretz Yisraelin alueelle. ”*In other words, we, by that law, proclaimed to all nations that no part of Eretz Yisrael constitutes occupied territory ...*”,³⁰⁸ Begin toteaa Knessetissä heinäkuussa 1977. Täten Begin ei hyväksy myös Länsiranta-termin käyttöä: ”*The West Bank is the whole territory from the Jordan*

³⁰² 4-5:32. Toast by Prime Minister Begin at a dinner in honour of Secretary of State Vance, 9.8.1977.

³⁰³ Suom. Hanna Ojala.

³⁰⁴ Smith 2000, 49-50.

³⁰⁵ 4-5:74. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 20.11.1977. Suom. Hanna Ojala.

³⁰⁶ Gerner 1994, 66.

³⁰⁷ 6:59. Excerpts from a meeting between Prime Minister Begin and the editors of the Israeli Press, 21.12.1979.

³⁰⁸ 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977.

River to the Mediterranean. I think the proper language is Judea and Samaria".³⁰⁹ Beginille maa-alue geopolittisena kysymyksenä on kysymys Eretz Yisraelista, koko Israelin maasta. Tähän käsitteeseen kuuluu olennaisena osana myös Jerusalem Israelin ikuisena pääkaupunkina: "... *Jerusalem undivided and indivisible is and forever will be the capital of the State of Israel ...*".³¹⁰ Juudea ja Samaria -termien käytöllä Begin luo samalla oikeutusta juutalaisten historialliseen ja raamatulliseen suhteeseen Israelin maahan. Begin myös korostaa voimakkaasti, kuinka termi Palestiina ei ole korrekti, oikea termi on Eretz Yisrael:

*"... When Herbert Samuel was the first British High Commissioner in Eretz Yisrael he came up with an interesting usage: In English "Palestine", in Arabic "Falastin", and in Hebrew "Palestina" – and everyone knows they meant Eretz Yisrael. ... It is clear that "Palestine" means Eretz Yisrael, the land promised to the Jewish people."*³¹¹

Jokainen argumentti edellyttää määrättyjen tosiseikkojen ja arvojen valitsemista sekä niiden kuvaamista.³¹² Beginin tosiseikka on juutalaisten oikeus Israelin maahan. Arvona se on jakamaton, sillä ilman oikeutta kotimaahan juutalaiset ovat tuhoontuomittuja. Begin kuvaa myös tarjolla olevat vaihtoehdot, mutta pyrkii argumentaatiollaan kumoamaan ne. Palestiina on korrekti termi englanninkielessä ja arabiassa, mutta *"kaikki tietävät"*, että niilläkin vain tarkoitetaan Eretz Yisraelia.

Jakamattomuuden käsitteet koskivat Beginin turvallisuusdiskurssissa myös vuoden 1967 sodan jälkeisiä rajoja. Begin ei nähnyt mahdollisuutena palata miltään osin näiden rajojen taakse. Begin siteeraa Abba Ebania ja määrittelee nämä rajat *"Auschwitzin rajoiksi"*: "... *the lines preceding the Six Day War which my friend and colleague Mr. Abba Eban who is a very moderate man, terms the lines of Auschwitz ...*".³¹³ Vuoden 1967 rajojen taakse palaaminen tarkoittaisi Beginin mukaan jatkuvaa verenvuodatusta. Ennen kuuden päivän sotaa Gazan alue oli kuin *"loaded pistol aimed at the heartland of Southern Israel"*.³¹⁴ Israel ei voi täten ottaa riskiä kansalaistensa turvallisuuden

³⁰⁹ 4-5:96. Interview with Prime Minister Begin on C.B.S television, 18.12.1977.

³¹⁰ 4-5:12. Statement by Prime Minister Begin to the National Convention of the Zionist Organization of America, 7.7.1977. Myöhemmin Begin viittaa suoraan Knessetin hyväksymään lainkohtaan päiväyksellä 28.6.1967, jossa säädettiin *"that Jerusalem is one city indivisible the Capital of the State of Israel"*. Kts. 4-5:200. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on the Camp David agreements, 25.9.1978.

³¹¹ 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977.

³¹² Perelman 1996, 42.

³¹³ 4-5:12. Statement by Prime Minister Begin to the National Convention of the Zionist Organization of America, 7.7.1977. Suom. Hanna Ojala.

³¹⁴ 4-5:142. Statement by Prime Minister Begin at the National Press Club, Washington, 23.3.1978.

heikentämisestä. Begin vetoaa jälleen juutalaisten kollektiiviseen muistoon holokaustista nimeämällä vuotta 1967 edeltäneet rajat toisen maailmansodan tunnetuimman keskitysleirin mukaan. Käytettäessä analogiaa ei ole tarkoitus esittää kahden suhteen eksaktia yhtäläisyyttä vaan todeta niiden samankaltaisuus, suhteiden samansuuntaisuus.³¹⁵ Auschwitz oli suurimman juutalaisia kohdanneen turvallisuusuhan symboli. Puhtaan abstraktiin ideaan on vaikea liittää tunteita, kuten Perelman esittää.³¹⁶ Raja käsitteenä voi olla kuulijalle suhteellisen abstrakti asia, mutta kun siihen sidotaan institutionalisoitu symboli (tässä Auschwitz), saadaan kuulijassa aikaan tunnereaktio, joka vahvistaa sitoutumista argumenttiin. Vetoaminen holokaustiin tuottaa israelilaisessa yhteiskunnassa sitoutumista puhujan sanomaan.

Palestiinalaisvaltion mahdollisuuden Begin yksiselitteisesti kieltää. Kysymys kietoutuu maa-alueiden jakamattomuuteen, mutta Begin sitoo mahdollisen palestiinalaisvaltion juutalaisen valtion turvallisuuteen ja myös koko ”vapaan maailman” turvallisuuteen. Palestiinalaisvaltio olisi Beginin mukaan neuvostotukikohta Lähi-idän sydämessä. Begin käyttää termiä ”so-called Palestinian state”, jolla hän pyrkii tuomaan esiin myös suhtautumisensa palestiinalaisiin arabeina. Begin kuvailee ”niin kutsutun palestiinalaisvaltion” vaikutuksia puheessaan Knessetille seuraavasti:

”For us this would pose a threat to our very existence, and all the free nations would be faced with a Soviet base which would imperil them, particularly at this time, to a far greater degree. So let all nations beware where this region is concerned also – and understand why we unreservedly reject not only the establishment of a Palestinian state but also the formation of a corridor liable to lead to it. For this is the common danger faced by all the free peoples.”³¹⁷

Beginille palestiinalaisvaltio tai edes osittaiset myönnytykset sen suuntaan olisivat uhka juutalaisen valtion olemassaololle. Turvallisuuden konstruktion sitominen kylmään sotaan palveli Beginia myös juutalaisen yleisön ulkopuolella. Toisaalta voidaan arvioida, että kysymyksen sitomisella kylmän sodan kontekstiin oli pyrkimys luoda hyväksyntää myös juutalaisen yleisön keskuudessa. Kaikki eivät israelilaisessa yhteiskunnassa suhtautuneet maa-alueisiin yhtä voimakkaan ideologisesti kuin Begin. Israelilaisen yleisön voidaan kuitenkin olettaa hyväksyvän juutalaisten arvomaailma, jolloin argumentin sitominen vapauden ideaalien ja demokratian arvojen

³¹⁵ Perelman 1996, 129.

³¹⁶ Perelman 1996, 115.

³¹⁷ 6:61. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin on his talks with President Sadat, 16.1.1980. Suom. Hanna Ojala. Palestiinalaisvaltion kieltämisestä kts. myös mm. 4-5:25. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977; 6:82. Interview with Prime Minister Begin on A.B.C. Television, 20.4.1980.

eteenpäinviemiseen voidaan katsoa myös argumentin premissiksi. Israelin esittäminen osana vapaata maailmaa voidaan olettaa tuottavan hyväksyntää yhteiskunnassa.

Siirtokuntapolitiikassa alkoi Likudin valtaannousun myötä huomattava aktivoituminen.³¹⁸ Rabin oli pyrkinyt hallitusvetoiseen siirtokuntapolitiikkaan toivoen sen hillitsevän siirtokuntarakentamista. Begin puolestaan kannusti siirtokuntarakentamisen ja -asuttamisen lisäämistä. Beginille siirtokuntasuttaminen oli ideologinen kysymys, joka oli sidoksissa olennaisesti turvallisuuteen: Juudean ja Samarian juutalaisasutukset vahvistivat Israelin otetta Eretz Yisraelista. Kansainvälisen yhteisön tuomitessa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla 465³¹⁹ israelilaiset siirtokunnat laittomiksi, Begin vastasi syytöksiin esittämällä siirtokuntien olevan israelilaisille ”kysymys elämästä tai kuolemasta”: ”... *settlement is not just right, as I said earlier, but also an imperative of security and life. And we shall carry out this imperative because it is a question of life or death for us*”.³²⁰ Beginin turvallisuusdiskurssissa siirtokunnat ovat avainasemassa. Ilman siirtokuntia juutalaisten elämä Israelissa ei ole turvattu, ja siirtokunnat ovat ”*an integral part of our national security*”.³²¹ Toukokuussa 1982 Begin kertoo hallituksen politiikkaa suhteessa siirtokuntiin sanoen: ”*The Government will act to achieve the strengthening, the widening and the development of Jewish settlement*”.³²² Begin esittää täten, kuinka hallitus pyrkii edistämään siirtokuntien vahvistamista ja kehitystä.

Begin korostaa, kuinka Israelin alueella ei voi mahdollisesti olla laittomia siirtokuntia, sillä jokaisella juutalaisella on oikeus asua Israelin alueella missä haluaa. ”*No Jewish settlement in the Land of Israel is illegal*”.³²³ Begin myös muuttaa kysymyksen premissiä argumentoimalla, kuinka hallitus ei voi syrjiä juutalaisia juutalaisten omassa maassa: ”... *Could anyone imagine that a Jewish government would discriminate against Jews, everyone may live in places such as Betlehem ... for example, but not Jews?*”³²⁴ Näin aseteltuna argumentaatiolla on vahvempi pohja, joka viittaa myös juutalaisten kollektiiviseen kokemukseen ’maattomuudesta’ sekä diskriminaatiosta muualla kuin Israelissa. Juutalainen hallitus ei voi olla juutalaisvastainen.

³¹⁸ Chapin Metz 2002, 132.

³¹⁹ Kts. Bassiouni b. 2005, 204–205. *United Nations Security Council Resolution 465, Declaring Israeli Settlements Are Illegal under the Fourth Geneva Convention, March 1, 1980.*

³²⁰ 6:70. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin on Security Council Resolution 465, 6.3.1980. Suom. Hanna Ojala. Lähes tismalleen samoin sanoin Begin kertoo näkemyksiään toukokuussa 1982. Kts. 7:124. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin, 3.5.1982.

³²¹ 6:80. Press conference with Prime Minister Begin prior to his departure for Washington, 11.4.1980.

³²² 7:124. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin, 3.5.1982.

³²³ 4-5:43. Interview with Prime Minister Begin in Ma-ariv, 12.9.1977.

³²⁴ 4-5:45. Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 12.9.1977.

Radikaalin ideologisoituneesta suhtautumisesta maa-alueisiin huolimatta Menachem Begin allekirjoitti Egyptin kanssa rauhansopimuksen, jonka perusteella Israel luopui Siinaista. Beginille Siinai oli kuitenkin toisarvoinen suhteessa Eretz Yisrael -käsitteeseen, ja rauhansopimuksen muut hyödyt ajoivat alueellisten kysymysten yli. Rauhansopimuksella Begin sai neutralisoitua arabimaailman johtavan valtion arabiliittoumasta, demilitarisoidun alueen Israelin ja Egyptin välille sekä lisää taloudellista ja sotilaallista avustusta Yhdysvalloilta.³²⁵ Camp Davidin neuvottelut Begin sitoi turvallisuuteen sanoen:

*”Certainly, at Camp David we shall see to our people’s security and it’s vital interests. In this cruel world, from Czechoslovakia to Lebanon, not only can we say, but we must say: ”If we are not for ourselves, who will be for us?”*³²⁶

Begin sai vastaansa kovaa kritiikkiä niin hallituspuolueilta kuin oppositioltakin.³²⁷ Begin pyrki sitomaan rauhansopimuksen alueluovutuksineen turvallisuuden kontekstiin toteamalla muun muassa seuraavaa: *”We will protect our civilian population, and give it security, and Israel will accept only this sort of peace – secure peace”*.³²⁸ Begin sanoo, kuinka rauha tehtiin *”vahvimman ja suurimman”* arabimaan kanssa nostaan näin esiin turvallisuusaspektille syntyviä positiivisia vaikutuksia arabiliittouman hajottamisen myötä³²⁹. Vielä rauhansopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Begin korostaa sopimuksen merkitystä Israelin olemassaololle:

*”We signed a peace treaty ... with the largest and most powerful of our neighbours. The population of all our neighbours is barely half of that of Egypt. This is a turning point in the history of the Middle East, ... We made precious sacrifices. ... But we signed a peace treaty, we concluded a chapter in the annals of Israel, we opened a new chapter in our national existence.”*³³⁰

³²⁵ Gerner 1994, 139.

³²⁶ 4-5:188. Excerpts from an address to the nation by Prime Minister Begin, 2.9.1978.

³²⁷ Kts. 4-5:179. Stament in the Knesset by Prime Minister Begin at the conclusion of the debate on the statement of Foreign Minister Dayan, 24.7.1978. Dokumentti on kooste Knessetin poliittisesta debatista sisältäen näin ollen kysymyksiä ja toteamuksia Knessetin edustajilta ja pääministeri Beginin vastauksia näihin.

³²⁸ Stament in the Knesset by Prime Minister Begin at the conclusion of the debate on the statement of Foreign Minister Dayan, 24.7.1978.

³²⁹ Begin tosin korostaa, että Israel ei hyötyisi arabimaailman jakautuneisuudesta. Kts. 4-5:90. Press conference with Prime Minister Begin and Secretary of State Vance, 11.12.1977.

³³⁰ 6:9. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin at the opening of the Knesset’s summer session, 7.5.1979.

Uhrauksista huolimatta sopimus avasi uuden kappaleen kansallisessa olemassaolossa. Siinain luovutus oli myös mahdollinen, koska Yhdysvallat tukee Israelia ja maan turvallisuutta tässä prosessissa. Keskeistä geopolitiikan kannalta on myös se, että Juudea ja Samaria jäävät Israelin vallan alle: *”As regards our national security, the key point is that the IDF is to remain in Judea, Samaria and Gaza”*.³³¹

Perelman esittää, kuinka argumentaatiolla pyritään vahvistamaan yhtenäisyyttä niiden arvojen ympärillä, jotka puhuja haluaa saattaa vallitseviksi ja joiden kautta puhuja haluaa ohjata tulevaa toimintaa. Argumentaatiolla ei tavoitella pelkästään älyllistä hyväksyntää, vaan myös toiminta-
alltiuden luomista.³³² Beginin maa-alueisiin liittyvä turvallisuuspuhunta on ideologista ja radikaalia suhteessa aiempiin pääministereihin. On mahdollista, että voimakas retoriikka on myös oikeiston näkemysten esiintuomista tilanteessa, jossa Likud oli ensimmäistä kertaa hallituksessa. Tilanteessa on ollut tärkeää korostaa Likudin näkemyksiä ja tehdä eroa aiempiin työväenpuoluettaustaisiin hallituksiin. Näillä keinoilla Begin pyrki luomaan toiminta-
alltiutta myös tulevaisuuteen pyrkien täten turvaamaan tulevat kaudet pääministerinä sekä oman turvallisuusdiskurssinsa hegemonian jatkossakin.

Begin allekirjoitti Camp Davidin sopimuksen, jonka mukaisesti Israel luovutti Siinain Egyptille. Väheksymättä Beginin revisiosionistisia näkemyksiä maa-alueesta, on kuitenkin todennäköistä, että Begin korosti Juudean ja Samarian kuulumista Israeliin myös tyynnyttääkseen yhteiskunnan niitä tahoja, joille Siinain luovutus oli liikaa. Täten Begin pyrki luomaan toiminta-
alltiutta ja sitoutumista Camp Davidin jälkeiseen tilanteeseen kiinnittämällä huomion muun Israelin maa-alueen jakamattomuuteen. Kiistatonta kuitenkin on Beginin ideologinen suhtautuminen maahan geopoliittisena ja turvallisuuteen sidottuna kysymyksenä, ja tässä suhteessa Alan Downtyn esitys Beginistä ’super-haukkana’ kestää vaivatta tarkastelun. Siinaita lukuun ottamatta kaikki alueelliset kysymykset olivat Beginin turvallisuusdiskurssissa turvallisuuteen, ei pelkästään sotilaalliseen vaan myös kansalaisten fyysiseen, sidottuja. Beginin sosiaalinen konstruktio maa-alueista turvallisuuden osana haki lähtökohtapremissinsä juutalaisesta narratiivista, jossa holokaustilla on keskeinen osa. Narratiivit muodostavat linssin, jonka kautta yhteisön jäsenet muodostavat kuvaa todellisuudesta sekä tulevaisuudesta. Tällä kuvalla on vaikutuksensa myös uuden tiedon omaksumiseen.³³³ Perustaen retoriikkansa tähän juutalaiseen narratiiviin Begin pyrki varmistamaan

³³¹ 4-5:200. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on the Camp David agreements, 25.9.1978.

³³² Perelman 1996, 19, 27.

³³³ Bar-Tal & Salomon 2006, 36.

turvallisuusdiskurssinsa mahdollisimman laajan hyväksynnän. Begin käyttää retoriikassaan vakuuttamisen keinona muun muassa analogioita, joilla hän pyrkii osoittamaan tapahtumien suhteiden samankaltaisuuden ja täten todistamaan niitä seuraavat seuraukset.

4.4 "No one came to our rescue" – Kansainvälinen yhteisö Menachem Beginin turvallisuusdiskurssissa

Robert Rotberg esittää, kuinka narratiivit ovat motivoinnin välineitä, jotka muodostavat ja vahvistavat yhteiskunnallista ja yhteistä identiteettiä. Ilman kollektiivisen muistin muodostamaa legitimitettä seuraajien mobilisoiminen olisi mahdotonta.³³⁴ John Tosh puolestaan esittää, kuinka nykypäivän poliittisen identiteetin juuret ovat vahvasti kiinni menneessä koetuissa epäoikeudenmukaisuuksissa (joita kollektiivinen muisti pitää yllä). Historia kertoo ryhmän syvimmästä olemuksesta: esi-isien kärsimykset ja sankarilliset teot vahvistavat ryhmän solidaarisuutta.³³⁵ Ne uskomukset, joista kansalliset narratiivit muodostuvat, ovat usein julkisella agendalla ja toimivat tällöin politiikan tekijöiden referenssinä suhteessa kulloisenkin asian relevanssiin, kuten Bar-Tal ja Salomon huomauttavat.³³⁶ Menachem Begin nojasi korostuneesti juutalaisten kansalliseen narratiiviin, jonka pohjalla on vahva uskomus ulkopuolisen maailman antisemitistisyydestä. Kansainvälisen yhteisön sosiaalisessa konstruktiossa Begin korosti kenties vahvimmin antisemitismin merkitystä juutalaisen kansan turvallisuushkana.

Kansainvälinen yhteisö esittäytyy Beginin retoriikassa historian valossa. Akiva Orrin mukaan Begin kärsi diasporajuutalaisena 'henkiinjäämiskompleksista', joka kansainvälisen yhteisön konstruktiossa nousee hyvin esille. Begin viittaa monessa kohtaa holokaustiin ja siihen, kuinka kukaan ei tullut juutalaisten avuksi, vaikka maailmalla oli kaikki todisteet silmiensä edessä. Begin kuvailee tätä seuraavasti:

"... We both read a document dated 30 January 1939, in which the word "vernichtung" appears – "if war breaks out the Jewish race in Europe will be annihilated." Then, too, we were told to pay no heed to such words. The whole world heard. No one came to our rescue; not during the nine critical, fateful months following this announcement – the likes of which

³³⁴ Rotberg 2006, 4–5.

³³⁵ Tosh 2008, 15.

³³⁶ Bar-Tal & Salomon 2006, 20.

had never been heard since God created man and man created Satan – and not during those six years when millions of our people, among them a million and a half Jewish children slaughtered in every possible way. No one came to our rescue, not from the East and not from the West.”³³⁷

Beginin poliittisen identiteetin juuret ovat äärimmäisen vahvasti kiinni holokaustissa ja sen muisto läpileikkaa koko Beginin turvallisuusdiskurssin. ”Six million Jews ... were dragged to a wanton death ... in the heart of the civilized world”.³³⁸ Sivistyneen maailman sydämessä tapahtui kuuden miljoonan juutalaisen hengen vaatinut kansanmurha. Kansainvälinen yhteisö ei auttanut juutalaisia toisen maailmansodan aikana, miksi juutalaiset odottaisivat siltä apua nytkään? Juutalaisten oma valtio Israel on ylimmän turvallisuuden tae. Begin toteaa: ”The nations security is always before our eyes. The international and regional situation is difficult and complex, and there are those who are seeking to exploit it against us and at our expence ...”.³³⁹ Maailmassa on tahoja, jotka pyrkivät käyttämään Lähi-idän poliittista tilannetta Israelia vastaan. Tähän uhkaan Israelin tulee olla valmistautunut, sillä kuten historia on juutalaisille opettanut, he eivät voi luottaa kehenkään.

Begin satoi alueellisetkin kysymykset kansainvälispoliittiseen kontekstiin. Maaliskuussa 1978 palestiinalaisten suorittama terrori-isku tappoi 28 juutalaista. Begin nostaa tapahtuman kansainvälisten suhteiden tasolle mainitsemalla, kuinka monissa Euroopan maissa on PLO:n edustautumista. Begin vaatii kaikkia demokraattisia maita karkottamaan kaikki, jotka suunnittelevat juutalaista kansaa vastaan hyökkäämistä. Begin myös nostaa esiin, kuinka YK:ssa PLO otettiin vastaan ”kunnioituksella” ja ”suosionosoituksin”.

”We gazed at that abominable picture: it begged belief, what had happened to humanity? What was happening to the great international organization which emblazoned on its standard the aspiration for peace and justice and liberty?”

Begin osoittaa, kuinka niin idässä kuin lännessä PLO:n toiminta ei saanut tuomintaa vaan lähinnä rohkaisua.³⁴⁰ Beginin retoriikasta nousee Rabinin tavoin esiin ajatus, jonka mukaan ’joko olet meidän kanssa tai meitä vastaan’. Beginille turvallisuusuhka PLO saa laajemman kontekstin

³³⁷ 4-5:74. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 20.11.1977.

³³⁸ 4-5:218. Address by Prime Minister Begin upon receiving the Nobel Peace Prize, 10.12.1978.

³³⁹ 6:76. Statement by Prime Minister Begin on the occasion of the first anniversary of the signing of the Israel-Egypt peace treaty, 26.3.1980.

³⁴⁰ 4-5:134. Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on the terrorist raid and the Knesset resolution, 13.3.1978. Suom. Hanna Ojala.

maailmasta, joka ei tuomitse PLO:n tekoja ja ymmärrä Israelin näkemystä PLO:sta ”murhaajien organisaationa”. Jopa YK kauniine arvoinensa osoittautui Israelin osoitusten vastaiseksi. Begin kuvailee, kuinka YK tai sen alaisuudessa toimivat tahot eivät ole objektiivisia toimijoita ja kuinka YK:n yleiskokous on Israel-vastainen: ”The majority in the U.N. General Assembly is definitely anti-Israel, and the majority of the members of the Security Council do not even maintain diplomatic relations with Israel”.³⁴¹

Begin nostaa Saksan ja Vichyn Ranskan esiin esittäessään, kuinka maat, jotka toisen maailmansodan aikana innokkaimmin olivat auttamassa natsveja jatkavat perinnettään edelleen vaatimalla, että Israel tunnustaisi PLO:n. Samaan sarjaan Saksan ja Ranskan kanssa Begin liittää lopulta koko Euroopan, lukuun ottamatta Tanskaa, joka ”pelasti viimeisenkin juutalaisen”. Begin vetoaa eurooppalaisiin: ”Know that the official policy of your countries might imperil the Jewish state and the remnants of the Jewish people. Don’t let them carry it out.”³⁴²

Holokausti on Beginin retoriikan merkittävin symboli, johon hän nojaa suuren osan argumenteistaan. Sosiaalisena konstruktiona holokausti on yhteisön, johon Begin pyrkii vaikuttamaan, laajimmin hyväksytyt premissit. Analogian tekeminen PLO:n ja natsismin välille palvelee sitä laajempaa kontekstia, jossa Begin pyrkii todistamaan maailman Israel-vastaisuuden. Maat ja tahot, jotka hyväksyvät PLO:n hyväksyvät samalla natsismin, joka tarkoittaa Beginin argumentaatiossa automaattisesti juutalaisten tuhoamiseen tähtävää toimintaa. Maailman esittäminen antisemitistisenä palvelee turvallisuuden sosiaalista konstruktiota, jonka tärkeimpiä funktioita on luoda pohja jatkuvalla itsepuolustuksen tarpeelle. PLO:n puolella oleva maailma on automaattisesti juutalaisia vastaan. Bar-Tal ja Salomon esittävät, kuinka narratiivit eivät ole pelkästään vastauksia poliittisiin tapahtumiin vaan ne ovat aktiivisesti myös muokkaamassa poliittista prosessia.³⁴³ Beginin sosiaalinen konstruktio kansainvälisestä yhteisöstä nousee juutalaisesta narratiivista. Begin hakee legitimitietin argumentoinnilleen tästä narratiivista, mutta myös samalla muokkaa poliittista prosessia narratiivin mukaiseen suuntaan: maailma on meitä vastaan. Symbolinen on todellakin reaalista tärkeämpää.

³⁴¹ 8:31. Statement to the press by Prime Minister Begin, 23.6.1982.

³⁴² 6:98. Excerpts from statement in the Knesset by Prime Minister Begin on Israel’s foreign policy, 2.6.1980. Suom. Hanna Ojala.

³⁴³ Bar-Tal & Salomon 2006, 31.

Beginin näkemys kansainvälisestä yhteisöstä noudattelee Tal Yisraelin analyysia Israelin turvallisuusdoktriinista. Begin esittää kansainvälisen yhteisön epäluotettavana liittolaisena ja nostaa samalla argumentointiinsa klassisen sionismin ideaalit, joiden mukaisesti juutalaisten tulee pystyä huolehtimaan itse omasta puolustuksestaan. Begin myös argumentoi, kuinka kansainväliset lait eivät päde Israeliin: ” ... *for too long has the Jews been an exception to the rules applying to other peoples* ”.³⁴⁴ Begin tuo tästä esimerkkinä Ison-Britannian käymän Falklandin sodan. Begin esittää, kuinka Margaret Thatcher perusteli sotaa YK:n peruskirjan artiklalla 51, joka antaa oikeuden itsepuolustukseen. Begin kysyy, miten Isolla-Britannialla voi olla itsepuolustustarve 8000 mailin päässä maasta, kun Israel ei saa puolustautua vain muutaman mailin päässä omista rajoistaan: ”*8,000 miles from that country, this is a right of national self-defense? Whereas one mile, two miles, three miles, on our doorstep ... we are attacked and have no right to national self-defense?* ”.³⁴⁵

Menachem Beginin turvallisuusdiskurssi on mitä voimakkaimmin kiinni holokaustissa. Akiva Orrin määrittelemä ’henkiinjäämiskompleksi’ on selvästi nähtävissä Beginin representaatioissa turvallisuudesta. Yhdysvallat edustaa tässä turvallisuuden representaatiossa Israelin voimakkuuden turvaajaa sekä taloudellisen tuen tarjoajaa. Beginille ei kuitenkaan ollut vaikea nousta Yhdysvaltoja vastaan silloin, kun Yhdysvaltojen intressit olivat ristiriidassa Beginin ideologian tai Israelin turvallisuuden kanssa. Tästä osoituksena oli muun muassa Ossiraqin ydinreaktorin pommitus, jota Begin perusteli pragmaattisella argumentaatiolla pyrkien osoittamaan, kuinka teko oli hyvä, koska se tuotti hyviä lopputuotoksia (turvallisuutta) Israelille. Yhdysvaltojen osuus turvallisuuden osana on kiistaton materiaalsen ja henkisen tuen kannalta Beginin sosiaalisessa konstruktiossa turvallisuudesta. Israelin itsenäisyyttä suhteessa Yhdysvaltoihin Begin pyrki korostamaan poliittisissa päätöksissä ja etenkin turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Beginin turvallisuusdiskurssin suurin uhka on ”*murhaajien organisaatio*” PLO. Begin pyrkii luomaan PLO:sta natseihin verrattavaa sosiaalista konstruktiota. Palestiinalaisvaltio on Beginille mahdoton vaihtoehto sen aiheuttaman turvallisuusuhan vuoksi. Jabotinskyn ajattelua mukaillen Begin ei myöskään näe palestiinalaisia omana kansanaan, joten miksi heille tulisi edes antaa oma valtio? Arabeilla, joiksi Begin palestiinalaisia nimittää, on jo 21 valtiota. Begin pyrkii häivyttämään tällä todellisuuden tulkinnallista luonnetta. Begin käyttää tässä erottelumuotoista argumentointia

³⁴⁴ 8:126. Address by Prime Minister Begin to Israel Bonds Conference, 14.8.1983.

³⁴⁵ 8:7. Statement in the Knesset by Prime Minister Begin, 8.6.1982.

pyrkien esittämään, kuinka ilmiö (palestiinalaisten vaatimus omasta valtiosta) ei ole todellisuuden ilmentymä, vaikka se siltä saattaisi vaikuttaakin. Koska Begin on retoriikassaan kategorioinut palestiinalaiset arabeiksi, hän voi argumentoida, kuinka arabit eivät tarvitse lisää valtioita: Palestiinan arabit voivat hänen näkemyksensä mukaan muuttaa muihin arabimaihin.

Kysymys palestiinalaisvaltiosta nivoutuu myös Beginin näkemyksiin Israelin maasta, Eretz Yisraelista, joka on hänelle jakamaton. Israelilla ja juutalaisilla on ikuinen ja historiallinen (sekä myös kansainvälispoliittisesti tunnustettu) oikeus Israelin maahan. Koska Beginin suhtautuminen maahan on voimakkaan ideologinen, hän ei myöskään näe juutalaisia siirtokuntia Länsirannalla, tai Juudeassa ja Samariassa kuten hän esittää, kansainvälisen lain vastaisina tai rauhan esteenä. Begin käyttää tässäkin kohtaa erotteluun nojaavaa argumentaatiota. Begin pyrkii retoriikallaan rikkomaan käsitteiden välisiä suhteita: ei ole olemassa Länsirantaa, on vain Juudea ja Samaria, jotka ovat osa Eretz Yisraelia. Begin käyttää myös symboliikkaa retoriikassaan. Hän esittää ennen vuotta 1967 vallinneet rajat Auschwitzin rajoiksi pyrkien näin ollen luomaan tunnesiteen abstraktiin (rajat) asiaan.

Revisiosionistinen ideologia läpileikkaa Beginin turvallisuusdiskurssin, joka on kiinni holokaustin ja historian käsitteissä. Tämä korostuu etenkin kansainvälisen yhteisön sosiaalisessa konstruktiossa. Kansainväliseltä yhteisöltä ei voi odottaa turvallisuutta, tästä osoituksena on holokausti, jolloin kukaan ei auttanut juutalaisia. Kansainvälistä yhteisöä koskevassa retoriikassa Begin nojaa voimakkaasti analogioihin ja pyrkii luomaan eri tekijöiden välille samankaltaisuutta: Beginille PLO on antisemiitti ja natsismin edustaja. Kaikki, jotka hyväksyvät PLO:n hyväksyvät myös antisemitismin. Täten kaikki tahot, jotka eivät kiellä PLO:ta ovat Israel-vastaisia. Beginin kansainvälisen yhteisön sosiaalisessa konstruktiossa korostuu myös maailman epäoikeudenmukaisuus Israelia kohtaan. Israel-vastainen maailma hyväksyy tietyt toimet muilta valtioilta, mutta ei anna samoja oikeuksia Israelille.

Holokaustin ja historian käsitteiden kautta Begin luo turvallisuusdiskurssia, jonka analyysini pohjalta nimeän *pelon turvallisuusdiskurssiksi*.

5. PÄÄTELMÄT

Sionismin perusajatuksen mukaisesti juutalaiset saavuttavat kansallisen turvallisuuden palaamalla Israelin maahan. Oman juutalaisen valtion perustaminen nosti juutalaiset kansaksi kansakuntien joukkoon. Juutalaiset olivat saavuttaneet Anthony D. Smithin kansakunta-käsitteen mukaisen entiteetin: he asuttivat tiettyä historiallista maa-aluetta jakaen yhteisen kulttuurin sekä yhteiset myytit ja muistot. Israelin valtion itsenäisyysjulistus 14.5.1948 kuitenkin laukaisi edelleen jatkuvan väkivallan ja sotien kierteen, paluu Siioniin ei tuonutkaan sitä turvallisuutta, mitä oli haettu. Juutalaisille vastaus 'arabimeren' reunalla asumiseen ja jatkuvan sodan uhan torjumiseen oli vahva kansallinen turvallisuus. Ben-gurionismiksi nimetyn ajattelusuunnan mukaisesti juutalaisten ylivoimainen sotilaallinen voima olisi ainoa keino saavuttaa rauha aggressiivisten arabeiden kanssa. Turvallisuus ja halu rauhaan nousivat juutalaisen valtion poliittisen toiminnan pohjiksi. Revisiosionismin ja Israelin oikeiston isän Ze'ev Jabotinskyn ideologia teki israelilaiseen ideologiaan merkittävän vaikutuksen: Jabotinskyn hengessä arabit korotettiin Israelin ja juutalaisten hengenvaaralliseksi viholliseksi, konfliktista luotiin väistämätön asiantila ja Israelin voimakkuus valjastettiin ainoaksi mahdolliseksi ratkaisuksi konfliktin ja kansallisen turvallisuuden hallinnassa. Revisiosionistisen suuntauksen kuvaaminen 'militanttina juutalaisena nationalismina' ei ole kovin kaukaa haettu. Kun edellä esitettyihin ideologisiin aatesuuntauksiin lisättiin vielä toisen maailmansodan holokausti osoituksena koko maailman antisemitistisyydestä, on juutalainen turvallisuuden sosiaalinen konstruktio valmis.

Turvallisuusdiskurssin pohjalla vaikuttaa täten laajempi yhteiskunnallinen ymmärtämys ja kansallinen kollektiivinen muisto. Kansallinen kollektiivinen muisto ei reflektoi totuutta vaan tuo esiin ne aspektit, jotka ovat tarpeellisia nykyisyydessä. Juutalainen kansallinen narratiivi ja kollektiivinen muisto korostavat juutalaisia rauhantahtoisina humaaniuden edustajina, osana laajempaa länsimaista demokraattista yhteisöä. Juutalaiset ovat moraaliuden ja humaaniuden kansa, kansana kansojen joukossa. Juutalaiset ovat vasten tahtoaan konfliktissa puolustaen vain oikeuttaan olemassaoloonsa. Tämä narratiivi on voimakas niin Israelissa asuvien juutalaisten kuin diasporajuutalaisten keskuudessa. Narratiivi luo yhteisön jäsenille linssin, jonka kautta he muodostavat kuvaa todellisuudesta. Osana tätä todellisuuden muodostamisprosessia on ollut pääministerit, joiden näkemyksiä turvallisuudesta olen tarkastellut. Molemmat pääministerit ovat kehittäneet argumentaatiotaan kansallisen narratiivin mukaisesti. Samalla kun he ylläpitävät sitä puheillaan, he myös luovat sitä uudelleen ja vahvistavat tämän narratiivin pysyvyyttä. Molemmat

pääministerit ovat luoneet turvallisuudesta omat diskurssinsa joilla he ovat kuvanneet sosiaalista todellisuutta samalla rakentaen sitä itse lisää.

Yitzhak Rabinin turvallisuusdiskurssi pohjasi vasemmistolaisempaan ajattelumaailmaan kuin Menachem Beginin oikeisto-orientoitunut turvallisuusdiskurssi. Rabin turvallisuusdiskurssissa korostuu strateginen suhtautuminen moniin turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Rabin ymmärsi siirtokuntarakentamisen muodostavan esteitä rauhanneuvottelulle ja pyrki vaikuttamaan siirtokuntapolitiikkaan korostamalla hallituksen merkitystä osana tehtäviä asutus päätöksiä. Tämä suhtautuminen ei kuitenkaan vaikuttanut konkretiaan kovin voimakkaasti, sillä Rabinin täytyi miellyttää hallituksensa ja yhteiskunnan vähemmän maltillisia osia. Rabin ei retoriikassaan korostanut siirtokuntien laajentamista, toisin kuin Begin. Historiallista Rabinin retoriikassa oli, että pääministeri näki maa-alueet niin pitkälle strategiselta kannalta, että oli valmis neuvottelemaan edes osasta alueita. Rabin tuokin turvallisuusdiskurssissaan esiin, kuinka on valmis alueelliseen kompromissiin pysyvän rauhan vastineeksi. Kovin spesifi tämä strategia ei kuitenkaan ollut – johtuen todennäköisesti osittain myös maa-alueisiin ideologisemmin suhtautuvista elementeistä yhteiskunnassa Rabin ei tuonut tarkkoja ehdotuksia puheissaan esille. Strategisessa suhtautumisessa maa-alueisiin osana turvallisuutta korostui eri turvallisuusluokituksien alla olevat maa-alueet. Osa näistä oli jakamattomia kuten esimerkiksi Golanin alue, mutta toiset neuvoteltavissa, kuten esimerkiksi Siinai.

Menachem Beginin turvallisuusdiskurssi maa-alueiden osalta oli voimakkaan ideologinen ja se sisälsi keskeisesti jakamattomuuden määritelmän. Beginille Israelin maa oli Eretz Yisrael, juutalaisten historiallinen ja jakamaton kotimaa Siion. Rabinista poiketen Begin ei nähnyt minkäänlaista mahdollisuutta alueellisiin kompromisseihin Eretz Yisraelin suhteen (Siinai, jonka luovuttamisesta Begin sopi Egyptin kanssa oli toissijainen Eretz Yisraelin kannalta). Beginin turvallisuusdiskurssissa maa-alueet olivat totaalisen kiinni juutalaisen kansan henkiinjäämisessä. Ennen vuotta 1967 vallinneet rajat olivat Auschwitzin rajat. Begin nosti juutalaisen kollektiivisen muiston synkimmän symbolin kuvastamaan tilannetta ennen vuotta 1967 hakeakseen argumentaatiolleen oikeutuksen. Todellisuudelle annetuilla merkityksillä pyritään saamaan valintoja joko toivotuiksi tai mahdottomiksi. Toisen maailmansodan tunnetuimman keskitysleirin kuvauksen sitominen osaksi argumentaatio turvallisuudesta luo selkeän osoituksen valinnan (palaaminen vuoden 1967 sotaa edeltäneisiin rajoihin) mahdottomuudesta. Ja kuten aiemmin

mainittu, analogialla ei ole tarkoitusta osoittaa kahden suhteen yhtäläisyyttä vaan niiden haluttu samankaltaisuus.

Beginin turvallisuusdiskurssin maa-alueiden ideologinen jakamattomuus näkyy myös suhtautumisessa siirtokuntiin. Beginin valtaannousun myötä uskonnollisesti ja nationalistisesti värittyneestä siirtokuntaliikkeestä muodostui poliittinen liike, joka vahvistui 1970-luvun lopulta eteenpäin. Beginin kaudella siirtokunta-asuttaminen lähti räjähdysmäiseen nousuun hallituksen tuella. Begin näki tämän niin oikeudellisena kuin turvallisuuteen sidottuna kysymyksenä. Ensinnäkin Begin argumentoi, kuinka jokaisella juutalaisella tulee olla oikeus asua Israelin maassa missä vain. Sinänsä tällä argumentilla pyrittiin vakuuttamaan juutalaista yleisöä, sillä kansainvälisen lain mukaisesti siirtokunnat olivat laittomia. Samalla argumentointi juutalaisten oikeudesta asua Israelin maassa oli yritys vahvistaa yhtenäisyyttä tämän arvon ympärillä, jotta se nousisi vallitsevaksi ja täten tulevaisuuden toimintaa ohjaavaksi. Siirtokuntakysymys oli Beginille nimittäin ennen kaikkea turvallisuuskysymys: siirtokunnat olivat juutalaisille elämän tai kuoleman kysymys ja kansallisen turvallisuuden ytimessä. Juudean ja Samaria juutalaisasutus lisäsi maan jakamisen mahdottomuutta ja tuotti täten suurinta mahdollisuutta turvallisuutta juutalaisille.

Rabinin ja Beginin turvallisuusdiskurssit eroavat myös suhtautumisessa arabeihin. Rabin korosti arabeita vihollisina: aggressiivisina ja rauhaankykenemättöminä. Beginin turvallisuusdiskurssia tämä kuvaus ei palvellut, sillä hän pyrki luomaan diskurssillaan toiminta-alttiutta hyväksyä arabit Egyptin kanssa solmitun rauhansopimuksen takia. Rabinin turvallisuusdiskurssi keskittyi korostamaan juutalaisten rauhantahtoisuutta ja demonisoimaan vastustajan ominaisuudet. Arabit olivat juutalaisten turvallisuusuhista kenties pahin ja tämä uhka tuli torjua kaikin mahdollisin keinoin. Palestiinalaiset Rabinin turvallisuusdiskurssissa eivät saaneet kovin suurta roolia, sillä Rabin ei nähnyt palestiinalaiskysymystä kovin merkitsevänä Israelin ja arabimaiden välisessä konfliktissa. Itsenäisen palestiinalaisvaltion hän torjui, mutta strategistina antoi jonkin asteisen hyväksynnän mahdollisuudelle jordanialais-palestiinalaisesta valtiosta. Begin puolestaan näki palestiinalaiskysymyksenkin hyvin ideologisessa valossa. Palestiinalaisia kansana ei hänelle ollut edes olemassa, oli vain Palestiinan tai Israelin arabeita. Begin noudattelee oppi-isänsä Ze'ev Jabotinskyn retoriikkaa kysyessään, mihin ihmeeseen arabit edes tarvitsisivat uutta valtiota, arabivaltioita kun maailmassa oli jo 21. Begin pyrkii turvallisuusdiskurssissaan hämärtämään sosiaalisen todellisuuden konstruktivistista luonnetta esittämällä näkemyksen palestiinalaisista

arabeina kiistattomana tosiasiana. Tällä keinolla hän pyrkii häivyttämään sosiaalisen todellisuuden vaihtoehtoiset jäsenystavat.

Palestiinalaisvaltion pieninkin mahdollisuus oli Beginin turvallisuusdiskurssissa suurin mahdollinen Israelia kohtaava uhka ja mikään siihen viittaavakin tuli torjua turvallisuuden nimissä välittömästi. Beginin turvallisuusdiskurssissa palestiinalaisten vapautusjärjestö PLO oli natsien jälkeen suurin juutalaisia kohdannut uhka, jota hän kutsui ”*murhaajien organisaatioksi*” ja ”*natseiksi*”. Poliittisessa puheessa on tyypillistä neuvoa, varoittaa ja suositella otollisimmalta näyttävää vaihtoehtoa. Begin pyrkii varoittamaan Israelia ja juutalaisia holokaustin toistumisen vaarasta, jos palestiinalainen valtio perustettaisiin. Rabinin turvallisuusdiskurssi ei pohjaa läheskään yhtä vahvasti holokaustin muistoon kuin Beginin. Rabinille itsenäinen palestiinalaisvaltio olisi kuin syöpä Lähi-idän sydämessä; turvallisuusuhka Israelille, mutta ei holokaustiin verrattava uhka juutalaisille.

Israel on molemmille pääministereille juutalaisen narratiivin mukaisesti länsimaisten demokraattisten arvojen edustaja muutoin barbaarisessa Lähi-idässä. Yhteneväinen arvopohja on molemmille pääministereille Yhdysvaltojen suhteen perusta. Niin Rabin kuin Beginin korostavat Israelin itsenäisyyttä suhteessa Yhdysvaltoihin. Tässä he nojaavat klassisen sionismin näkemyksiin juutalaisten omavaraisuudesta. Rabin korostaa, kuinka Israel ei ole riippuvainen Yhdysvalloista, kyseessä on moraalisiin argumentteihin perustava apu liittolaiselle. Tähän näkemykseen tarjosi lähikimmoketta Yhdysvaltojen presidentti Jimmy Carter toteamalla, kuinka maiden välisissä suhteissa on kyse tasavertaisesta kumppanuudesta. Niin Begin kuin Rabin korostavat Yhdysvaltojen merkitystä osana turvallisuutta aseteknologisen ja taloudellisen avun kautta. Vahva Israel palvelee juutalaisia, mutta myös yhdysvaltalaisia. Molemmat pääministerit myös sitovat Israelin turvallisuuden kylmän sodan kontekstiin osoittamalla, kuinka monissa tapauksissa vain Israel on Neuvostoliiton Lähi-idän valloituksen tiellä. Tästä kontekstista käsin Israel toteuttaa Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa turvaamalla valtion intressit. Turvallisuuden konstruktiona kyseessä oli juutalaisen narratiivin ja itseajatuksen vahvistaminen juutalaisista itsenäisenä ja vahvana kansakuntana.

Begin tuo turvallisuusdiskurssissaan voimakkaasti esiin, kuinka Israelin ja Yhdysvaltojen välillä saakin olla mielipide-eroja. Myös Rabin oli noussut vastustamaan Yhdysvaltoja useaan otteeseen. Molemmat pääministerit oletettavasti tiedostivat Yhdysvaltojen Israel-politiikan pääkohdat ja olivat tietoisia siitä, ettei Yhdysvaltojen painostus olisi kovinkaan pitkäkestoista tapauksissa, joissa Israel

oli toiminut vasten Yhdysvaltojen toiveita. Israelin poliittisten valintojen taustalla on ensisijaisesti valtion omat kansalliset tavoitteet ja kysymys maan turvallisuudesta, eikä Israelin poliittiset johtajat ole pelänneet nousta vastustamaan Yhdysvaltoja, Begin ja Rabin eivät tee tässä kohtaa poikkeusta. Beginin Israel näki Yhdysvallat myös osittaisena turvallisuushkana Yhdysvaltojen tehdessä läheistä yhteistyötä arabimaiden kanssa. Sinänsä tämä on erittäin mielenkiintoinen osa turvallisuusdiskurssia, sillä Yhdysvallat piti taloudellisesti erittäin vahvasti huolta Israelin itsepuolustuksen tasosta. Beginin turvallisuuspoliittisessa toiminnassa myös korostui voimakkaammin Yhdysvaltojen intressien vastaisesti toimiminen muun muassa Ossiraqin ydinreaktorin pommittamisen kohdalla.

Kansainvälinen yhteisö näyttäytyi molemmille pääministereille epäluotettavana liittolaisena. Rabinin argumentaatio kumpusi YK:n arabimyönteisyydestä, kun Begin puolestaan edelleen nosti esiin holokaustin hirveydet argumentaationsa tueksi. Kummatkin käyttävät kansainvälisestä yhteisöstä luomissaan sosiaalisissa konstruktioissa hyväksi analogioita. Rabin esittää, kuinka juutalaisia on vainottu aiemminkin viitatessaan YK:n arabimyönteisyyteen. Begin puolestaan muistuttaa juutalaisia toisen maailmansodan kauheuksista, jolloin läntiset sivistyneet valtiot eivät tulleet juutalaisten avuksi. Osana turvallisuusdiskurssia näillä sosiaalisilla konstruktioilla oikeutetaan omaa toimintaa ja luodaan hyväksyntää Israelin radikaaleillekin toimille oman turvallisuutensa turvaamiseksi: onhan Israel lähes yksin juutalaisvastaisessa maailmassa.

Akiva Orrin kuvaukset Rabinista ennemmin israelilaisen identiteetin omaavana pääministerinä ja Beginistä 'henkiinjäämiskompleksista' kärsivänä poliittisena johtajana ovat suhteellisen osuvia. Rabinin turvallisuusdiskurssi ei pohjaa läheskään niin paljon kysymykseen henkiinjäämisestä kuin Beginin vastaava. Rabinin turvallisuusdiskurssi hakee pohjansa strategisista lähtökohdista ja turvallisuusdiskurssia tulee tarkastella nimenomaan strategisena turvallisuusdiskurssina. Beginin argumentaatio turvallisuuden suhteen vetoaa juutalaisten kollektiiviseen muistoon holokaustin hirveyksistä lähes jokaisessa turvallisuusdiskurssin osassa. Beginin turvallisuusargumentaatio lähtee yleisön yleisesti hyväksymästä premissistä ja liikkuu kohti sosiaalista todellisuutta, jossa Israelin ja juutalaisten turvallisuus on uhattuna joka suunnasta, niin fyysisestä kuin ideologisestakin. Doron Rosenblumin esitys raa'asta eksistentiaalisesta pelosta ohjaavana tekijänä Israelissa tulee esiin Menachem Beginin turvallisuusdiskurssissa. Begin synnytti revisiosionististen aatteiden pohjalta pelon turvallisuusdiskurssin.

Vuoden 1977 vaalien *mahapach* on merkityksellinen seikka tarkasteltaessa Israelin nykypäivän politiikkaa. Oikeisto nousi tällöin valtaan ja on ollut vallassa, 1990-luvun alun työväenpuolueen hetkellistä paluuta hallituspuolueeksi lukuun ottamatta, siitä saakka. Vuoden 1977 vaalit nostivat Menachem Beginin ideologisen turvallisuusdiskurssin politiikan keskiöön. Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin välinen ideologinen ero on määräävä tekijä nykypäivän Israelissa. Strategisen turvallisuusdiskurssin korvasi vuonna 1977 pelon turvallisuusdiskurssi, joka on säilynyt ideologisenä taustatekijänä aina 2010-luvulle saakka.

Israelin nykyisen pääministerin Benjamin Netanyahuun aikana rauhanprosessi ei ole liikkunut eteenpäin. Huolimatta Yhdysvaltojen presidentin Barack Obaman saamasta Nobelin rauhanpalkinnosta Lähi-idän rauhanpöytäkirjojen suhteen tilanne on pysynyt yhtä epätoivoisena kuin Yitzhak Rabinin ja Menachem Beginin kausien aikana. Kiistattomasti yksi syy tähän on oikeistolaisten 'haukkojen' poliittiset ratkaisut. 'Kyyhkyjen' ajamat poliittiset ratkaisut suhteessa rauhanprosessiin ja palestiinalaiskysymykseen eivät ole saaneet juurikaan jalansijaa turvallisuusorientoituneessa oikeistolaisessa puhunnassa. Oikeiston 'haukat' pitävät edelleen yllä vahvaa turvallisuussidonnaista retoriikkaa kuin myös käytännön toimia: siirtokunnat Länsirannalla eivät ole vähentyneet vaan niiden merkitys on kasvanut vuosi vuodelta. Yhtenä 2010-luvun kiistakysymyksenä on itä-Jerusalemiin rakennettu Gilon siirtokunta. Pääministeri Netanyahu korostaa, kuinka kyseessä ei ole siirtokunta vaan *"juutalainen asuinalue viiden minuutin päässä pääkaupungista"*.³⁴⁶ Netanyahuun katsontakannoissa on suorita viitteitä Menachem Beginiin, joka korosti kansainvälisestä painostuksesta huolimatta juutalaisten oikeutta asua missä tahansa Israelin alueella. Pääministeri Netanyahu noudatteleekin retoriikassaan oikeistolaisia edeltäjiään:

"As the Prime Minister of Israel, the state of the Jewish people, I am working in every way so that Iran will not have nuclear weapons. History has proven that those who have wanted to wipe us off the map have failed, as the Jewish people have overcome all obstacles.

We have set up a magnificent state, among the most advanced in the world. Israel is a modern and strong state thanks to the strength and talents of its citizens and to our faith in the justice of our cause."³⁴⁷

³⁴⁶ Haaretz Editorial 2011, *Settlement construction still major obstacle to peace*. Haaretz, 2.10.2011. Suom. Hanna Ojala.

³⁴⁷ Prime Minister Netanyahu departs to address the UN General Assembly, 26.9.2012.

Pääministeri Netanyahu uskoo edeltäjiensä tavoin Israelin asian oikeellisuuteen ja toistaa edeltäjiensä tavoin juutalaisen narratiivin itsekuvaavaa. Historia on osoittanut Netanyahuille, että juutalaisten tuhoamiseen tähdänneet eivät ole enää holokaustin jälkeen onnistuneet tavoitteessaan: turvallisuusdoktriini on ollut toimiva malli. On selvää, että turvallisuusdiskurssi ei ole hävinnyt, vaan se elää voimakkaana israelilaisessa yhteiskunnassa. Tämän vuoksi on tärkeää kyetä näkemään mikä on – edellä esitetyn mukaisesti – se historiallinen konteksti, josta tämä puhuntamuoto nousee ja kuinka tämä turvallisuusdiskurssi on kehittynyt.

Israelin näkökulmasta suurin turvallisuusuhka tulee luonnollisesti arabimaailmasta ja 2010-luvulla erityisesti Iranista. Arabimaailmassa puolestaan nähdään Israel läntisen imperialismin edustajana luonnottomassa ympäristössä. 2000-luvun Yhdysvaltojen Lähi-idän politiikka on luonut anti-amerikkalaisen ilmapiirin vähintään radikaalien muslimien keskuuteen; Israel puolestaan nähdään Yhdysvaltojen vasallina, paikallisena sheriffinä, toteuttamassa Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa. Yhdysvallat osana Israelin turvallisuutta luo poliittisia ja sotilaallisia uhkakuvia juutalaisvaltiolle. Kyseessä on itseään toistava kehä ilman selkeää ulospääsyä. Doron Rosenblumin kommenttiin viitaten: turvallisuuden mentaliteetti luo turvallisuusuhkia. Turvallisuusdiskurssit eivät ole tyhjää puhetta, sanoja toistensa perässä, ne ovat osa sitä uhkaa, jota torjumaan puhuntamuoto on luotu.

Tutkimusta turvallisuusdiskursseista olisi mielenkiintoista jatkaa eteenpäin. Minkälaisia turvallisuusdiskursseja tulevat pääministerit käyttivät ja kuinka he suhtautuivat palestiinalaisten kansannousuihin sekä palestiinalaisten itsemäärämisoikeuden kasvuun 1980-luvulta eteenpäin. Minkälaisia poliittisia diskursseja on käytetty rauhanprosessista ja nykyään paljon puhutusta kahden valtion mallista?

LÄHTEET

Bassiouni Cherif M. a. 2005. *Documents on the Arab-Israeli Conflict: Emergence of Conflict in Palestine and the Arab-Israeli Wars and Peace Process, volume 1*. Transnational Publishers, Ardsley, 2005.

Bassiouni Cherif M. b. 2005. *Documents on the Arab-Israeli Conflict: Palestinians and the Israeli-Palestinian Peace Process, volume 2*. Transnational Publishers, Ardsley, 2005.

Declaration of Establishment of State of Israel, 14.5.1948.

<http://www.mfa.gov.il/MFA/Peace+Process/Guide+to+the+Peace+Process/Declaration+of+Establishment+of+State+of+Israel.htm>

(luettu 28.10.2012)

PM Netanyahu address UN General Assembly, 27.9.2012.

<http://www.mfa.gov.il/MFA/Government/Speeches+by+Israeli+leaders/2012/PM-Netanyahu-addresses-UN-27-Sep-2012.htm>

(luettu 28.10.2012)

PM Netanyahu's Speech at the Institute for the National Security Studies' Conference on Security Challenges, 29.5.2012

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speech290512.aspx>

(luettu 8.11.2012)

Prime Minister Netanyahu departs to address the UN General Assembly, 26.9.2012.

http://www.mfa.gov.il/MFA/Government/Speeches+by+Israeli+leaders/2012/PM_Netanyahu_departs_to_address_UN_26-Sep-2012

(luettu 28.10.2012)

Speech to the General Assembly by Foreign Minister Sharett, 11.5.1949.

<http://www.mfa.gov.il/MFA/Foreign+Relations/Israels+Foreign+Relations+since+1947/1947-1974/Speech+to+the+General+Assembly+by+Foreign+Minister.htm>

(luettu 24.2.2012)

YITZHAK RABIN (3.6.1974–20.6.1977)

Seuraavat dokumentit osoitteesta www.mfa.gov.il (luettu 24.2.2012).

Address in the Knesset by Prime Minister Rabin on the presentation of his government, 3.6.1974.

Volume 3, document 1.

Press conference with Prime Minister Rabin, 17.6.1974.

Volume 3, document 12.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on President Nixon's visit, 19.6.1974.

Volume 3, document 13.

Interview with Prime Minister Rabin in Yediot Aharonot, 26.7.1974.

Volume 3, document 16.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on negotiations with the Arab states, 6.8.1974.

Volume 3, document 19.

Interview with Prime Minister Rabin on Israel Army Radio, 10.8.1974.

Volume 3, document 21.

Remarks by President Ford and Prime Minister Rabin, 10.9.1974.

Volume 3, document 24.

Interview with Prime Minister Rabin in Davar, 16.9.1974

Volume 3, document 27.

Interview with Prime Minister Rabin, 20.9.1974

Volume 3, document 28.

Interview with Prime Minister Rabin in Al Hamishmar, 7.10.1974.

Volume 3, document 30.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 9.10.1974.

Volume 3, document 32.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 5.11.1974.

Volume 3, document 41.

Press Conference with Prime Minister Rabin, 29.11.1974.

Volume 3, document 49.

Interview with Prime Minister Rabin, 21.2.1975.

Volume 3, document 66.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on the PLO attack, 7.7.1975

Volume 3, document 97.

Interview with Prime Minister Rabin on Israel Television, 25.7.1975.

Volume 3, document 103.

Interview with Prime Minister Rabin on Israel Television, 22.8.1975.

Volume 3, document 108.

Interview with Prime Minister Rabin on Israel Radio, 6.9.1975.

Volume 3, document 114.

Interview with Prime Minister Rabin on ABC Television, 7.9.1975.

Volume 3, document 115.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin, 11.11.1975.

Volume 3, document 130.

Interview with Prime Minister Rabin in Newsweek, 7.12.1975.

Volume 3, document 139.

Interview with Prime Minister Rabin on Israel Army Radio, 9.12.1975.

Volume 3, document 140.

Interview with Prime Minister Rabin on CBS Television, 12.1.1976.

Volume 3, document 147.

Address by Prime Minister Rabin before a joint session of the U.S. Congress, 28.1.1976.

Volume 3, document 153.

Statement in the Knesset by Prime Minister Rabin on the political situation, 15.6.1976.

Volume 3, document 165.

Prime Minister Rabin's reaction to President Sadat's offers to negotiate, 14.11., 15.11. ja 21.11.1976.

Volume 3, document 181.

Statement by Prime Minister Rabin on the eve of his departure for the U.S., 6.3.1977.

Volume 3, document 194.

Exchange of toasts Carter-Rabin, 7.3.1977.

Volume 3, document 197.

Address by Prime Minister Rabin at American University, Washington D.C., 9.3.1977.

Volume 3, document 199.

Interview with Prime Minister Rabin on ABC Television, 13.3.1977.

Volume 3, document 201.

Statement to the Knesset by Prime Minister Rabin, 16.3.1977.

Volume 3, document 203.

MENACHEM BEGIN (20.6.1977–16.9.1983)

Seuraavat dokumentit osoitteesta www.mfa.gov.il (luettu 23.5.2012, paitsi dokumentit 1, 6, 12 ja 14 luettu 24.2.2012).

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin upon the presentation of his government, 20.6.1977.

Volumes 4-5, document 1.

Statement by Prime Minister Begin to the Zionist General Council, 23.6.1977.

Volumes 4-5, document 6.

Statement by Prime Minister Begin to the National Convention of the Zionist Organization of America, 7.7.1977.

Volumes 4-5, document 12.

Statement by Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 15.7.1977.

Volumes 4-5, document 14.

Press conference with Prime Minister Begin upon his return from the U.S., 25.7.1977.

Volumes 4-5, document 22.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to the U.S., 27.7.1977.

Volumes 4-5, document 25.

Toast by Prime Minister Begin at a dinner in honour of Secretary of State Vance, 9.8.1977.

Volumes 4-5, document 32.

Interview with Prime Minister Begin in Ma-ariv, 12.9.1977.

Volumes 4-5, document 43.

Interview with Prime Minister Begin in Yediot Aharonot, 12.9.1977.

Volumes 4-5, document 44.

Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 12.9.1977.

Volumes 4-5, document 45.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 20.11.1977.

Volume 4-5, document 74.

Press conference with Prime Minister Begin and Secretary of State Vance, 11.12.1977.

Volumes 4-5, document 90.

Interview with Prime Minister Begin on C.B.S television, 18.12.1977.

Volume 4-5, document 96.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin presenting Israel's peace plan, 28.12.1977.

Volumes 4-5, document 103.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 15.2.1978.

Volumes 4-5, document 124.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on the terrorist raid and the Knesset resolution, 13.3.1978.

Volumes 4-5, document 134.

Statement by Prime Minister Begin at the National Press Club, Washington, 23.3.1978.

Volumes 4-5, document 142.

Press Conference with Prime Minister Begin upon his return from the U.S., 24.3.1978.

Volumes 4-5, document 143.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin at the conclusion of the debate on the statement of Foreign Minister Dayan, 24.7.1978.

Volumes 4-5, document 179.

Excerpts from an address to the nation by Prime Minister Begin, 2.9.1978.

Volumes 4-5, document 188.

Interview with Prime Minister Begin in Ma'ariv, 20.9.1978.

Volumes 4-5, document 179.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on the Camp David agreements, 25.9.1978.

Volumes 4-5, document 200.

Address by Prime Minister Begin upon receiving the Nobel Peace Prize, 10.12.1978.

Volumes 4-5, document 218.

Press Conference with Prime Minister Begin prior to his departure for the U.S., 1.3.1979.

Volumes 4-5, document 239.

Closing statement to the Knesset by Prime Minister Begin, 22.3.1979.

Volumes 4-5, document 248.

Statement to the Knesset by Prime Minister Begin on his visit to Cairo, 4.4.1979.

Volumes 4-5, document 260.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin at the opening of the Knesset's summer session, 7.5.1979.

Volume 6, document 9.

Excerpts from a meeting between Prime Minister Begin and the editors of the Israeli Press, 21.12.1979.

Volume 6, document 59.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin on his talks with President Sadat, 16.1.1980.

Volume 6, document 61.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin on Security Council Resolution 465, 6.3.1980.

Volume 6, document 70.

Statement by Prime Minister Begin on the occasion of the first anniversary of the signing of the Israel-Egypt peace treaty, 26.3.1980.

Volume 6, document 76.

Press conference with Prime Minister Begin prior to his departure for Washington, 11.4.1980.

Volume 6, document 80.

Interview with Prime Minister Begin on A.B.C. Television, 20.4.1980.

Volume 6, document 82.

Letter from Prime Minister Begin to President Reagan, 21.1.1981.

Volume 7, document 1.

Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 7.5.1981.

Volume 7, document 12.

Interview with Prime Minister Begin on I.D.F. Radio, 29.5.1981.

Volume 7, document 23.

Press Conference with Prime Minister Begin, I.D.F. Chief of Staff Eitan, I.A.F. Commander Ivri and Director of Military Intelligence Saguy, 9.6.1981.

Volume 7, document 28.

Interview with Prime Minister Begin on Israel Radio, 13.7.1981.

Volume 7, document 37.

Memorandum of Understanding between the Government of the United States and the Government of Israel on Strategic Cooperation, 30.11.1981.

Volume 7, document 77.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin, 3.5.1982.

Volume 7, document 124.

Exchange of Letters between President Reagan and Prime Minister Begin, 6.6.1982.

Volume 8, document 4.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin, 8.6.1982.

Volume 8, document 7.

Statement to the press by Prime Minister Begin, 23.6.1982.

Volume 8, document 31.

Address by Prime Minister Begin at the National Defense College, 8.8.1982.

Volume 8, document 55.

Letter from Prime Minister Begin to President Reagan, 5.9.1982.

Volume 8, document 71.

Statement in the Knesset by Prime Minister Begin on the Reagan Plan, 8.9.1982.

Volume 8, document 76.

Address by Prime Minister Begin to Israel Bonds Conference, 14.8.1983.

Volume 8, document 126.

KIRJALLISUUS

Amit Zalman & Levit Daphna 2011. *Israeli Rejectionism: the Secret History of the Middle East Peace Process*. Pluto Press, London, 2011.

Bar-Or Amir 2010. *Making of Israel's Political-Security Culture*. Teoksessa Barak, Oren, Sheffer (eds.) *Militarism and Israeli Society*. 259-279. Indiana University Press, Bloomington, 2010.

Bar-Tal Daniel & Salomon Gavriel 2006. *Israeli-Jewish Narratives of the Israeli-Palestinian Conflict - Evolution, Contents, Functions and Consequences*. Teoksessa Rotberg Robert I. (ed.) *Israeli and Palestinian Narratives of Conflict, History's Double Helix*. 19-46. Indiana University Press, Bloomington, 2006.

Brenner Michael 2003. *Zionism. A Brief History*. Marcus Wiener Publishers, Princeton, 2003.

Chapin Metz Helen 2002. *Israel – Historical Background*. Teoksessa Marshall Edgar S. (ed.) *Israel – Current Issues and Historical Background*. 69-236. Nova Science Publishers, New York, 2002.

Charteris-Black Jonathan 2004. *Politicians and rhetoric: the persuasive power of metaphor*. Palgrave MacMillan, 2004.

Dowty Allan 2005. *Israel/Palestine*. Polity Press, Cambridge, 2005.

Flapan Simha 1979. *Zionism and the Palestinians*. Croom Helm, London, 1979.

Gerner Deborah J. 1994. *One Land, Two Peoples – The Conflict over Palestine*. Westview Press, Boulder, Colorado, 1994.

Hadar Leon 2009. *Who Lost the Middle East? The Collapse of the Neoconservative-led US-Israeli Hegemonic Project*. Teoksessa Looney Robert E. (ed.) *Handbook of US-Middle East Relations, Formative Factors and Regional Perspectives*. 355-373. Routledge, London – New York, 2009.

Hämeen-Anttila Jaakko 2012. *Islamin miekka - idän ja lännen konfliktien historia*. Otava, Helsinki, 2012.

Illman Karl-Johan & Harviainen Tapani 2001. *Juutalainen kulttuuri*. Otava, Helsinki, 2001.

Inbar Efraim 2008. *Israel's National Security. Issues and Challenges since the Yom Kippur War*. Routledge, Oxon, 2008.

Jones Clive & Murphy Emma C. 2002. *Israel – Challenges to Identity, Democracy and the State*. Routledge, London – New York, 2002.

Jokinen Arja 2006. *Vakuuttavan ja suostuttelevan retoriikan analysoiminen*. Teoksessa Jokinen, Juhila, Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi liikkeessä*. 125-159. Vastapaino, Tampere, 2006.

Jokinen Arja & Juhila Kirsi 2006. *Diskurssianalyysin tutkimuksen kartta*. Teoksessa Jokinen, Juhila, Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi liikkeessä*. 54-97. Vastapaino, Tampere, 2006.

Juhila Kirsi 2006. *Kulttuurin jatkuvasti rakentuvat kehät*. Teoksessa Jokinen, Juhila, Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Vastapaino, Tampere, 2006.

Juusola Hannu 2005. *Israelin historia*. Gaudeamus, Helsinki, 2005.

La Guardia Anton 2002. *War without End. Israelis, Palestinians, and the Struggle for a Promised Land*. Thomas Dunne Books, New York, 2002.

Laqueur Walter 1989. *A History of Zionism*. Schocken Books, New York, 1989.

Lehtonen Mikko 2001. *Syyskuun yhdennentoista merkitys*. Vastapaino, Tampere, 2001.

Leiwo Matti, Pietikäinen Sari 1996. *Kieli vuorovaikutuksen ja vallankäytön välineenä*. Teoksessa Palonen, Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa*. 85-108. Vastapaino, Tampere, 1996.

Maoz Zeev 2008. *Defending the Holy Land, a Critical Analysis of Israel's Security & Foreign Policy*. University of Michigan Press, Ann Arbor, 2008.

Mearsheimer John J. & Walt Stephen M. 2007. *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*. Farras, Straus and Giroux, New York, 2007.

Newman David 2011. *From Bilateralism to Unilateralism – the Changing Territorial Discourses of Israel-Palestine Conflict Resolution*. Teoksessa Matthews Elizabeth G. (ed.) *The Israel-Palestine Conflict – Parallel Discourses*. 51-66. Routledge, London & New York, 2011.

Oren Amiran 2010. *Shadow Lands: the Use of Land Resources for Security Needs in Israel*. Teoksessa Barak, Oren, Sheffer (eds.) *Militarism and Israeli Society*. 168-190. Indiana University Press, Bloomington, 2010.

Orr Akiva 1994. *Israel – Politics, Myths and Identity Crises*. Pluto Press, London, 1994.

Pedahzur Ami 2010. *Israeli Secret Services and Struggle Against Terrorism*. Columbia University Press, New York, 2010.

Perelman Chaïm 1996. *Retoriikan valtakunta*. Vastapaino, Tampere, 1996.

Porat Dina. *Forgin Zionist Identity Prior to 1948 - Against Which Counter-Identity?* Teoksessa Rotberg Robert I. (ed.) *Israeli and Palestinian Narratives of Conflict, History's Double Helix*. 47-71. Indiana University Press, Bloomington, 2006.

Quandt William B. 2005. *Peace Process – American Diplomacy and the Arab-Israeli Conflict since 1967*. The Brookings Institution, Washington D. C., 2005.

Reich Bernard 2008. *A Brief History of Israel*. Facts of File, New York, 2008.

Rotberg Robert I. 2006. *Building Legitimacy through Narrative*. Teoksessa Rotberg Robert I. (ed.) *Israeli and Palestinian Narratives of Conflict, History's Double Helix*. 1-18. Indiana University Press, Bloomington, 2006.

Rouhana Nadim N. *Zionism's Encounter with the Palestinians*. Teoksessa Robert I. (ed.) *Israeli and Palestinian Narratives of Conflict, History's Double Helix*. 115-141. Indiana University Press, Bloomington, 2006.

Sela Avraham 2010. *Civil Society, the Military, and National Security: The Case of Israel's Security Zone in South Lebanon*. Teoksessa Barak, Oren, Sheffer (eds.) *Militarism and Israeli Society*. 67-94. Indiana University Press, Bloomington, 2010.

Smith Anthony D. 2000. *The Nation in History. Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. Polity Press, Cambridge, 2000.

Spiegel Steven L. 1985. *The Other Arab-Israel Conflict*. The University of Chicago Press, Chicago 1985.

Tal Yisrael 2000. *National Security: The Israeli Experience*. Greenwood Press, Westport, 2000.

Tirman John 2009. *International Relations*. Teoksessa Looney Robert E. (ed.) *Handbook of US-Middle East Relations, Formative Factors and Regional Perspectives*. 8-24. Routledge, London – New York, 2009.

Tosh John 2008. *Why History Matters*. Palgrave MacMillan, New York, 2008.

Waxman Dov 2006. *The Pursuit of Peace and Crisis of Israeli Identity. Defending/Defining the Nation*. Palgrave Macmillan, Gordonsville, 2006.

LEHTIARTIKKELIT

Haaretz Editorial 2011. *"Settlement construction still major obstacle to peace"*. Haaretz, 2.10.2011.

Merikallio Katri 2012. *"Särkykö Syyria?"*. Suomen Kuvalehti 28.9.2012, n:ro 39.

Rosenblum Doron 2006. *"When the penny drops"*. Haaretz, 20.3.2006.

Perlmutter Amos. *"The Middle East: A Turning Point?: Begin's Rhetoric and Sharon's Tactics"*. Foreign Affairs, syksy 1982.

Sherwood Harriet 2012. *"Population of Jewish settlements in West Bank up 15,000 in a year"*. The Guardian, 26.6.2012.

Liite 1. YK:n jakoehdotuskartta vuodelta 1947.

Lähde: www.mfa.gov.il (luettu 23.10.2012)

Liite 2. Israelin kartta 1947-1967.

Lähde: www.mfa.gov.il (luettu 23.10.2012)

Liite 3. Israelin kartta vuoden 1967 sodan jälkeen.

Lähde: www.mfa.gov.il (luettu 23.10.2012)

Liite 4. Israelin ja Egyptin välisten sopimuksien alueluovutukset.

Lähde: www.mfa.gov.il (luettu 23.10.2012)